

CHARON

HOROROVÉ POVIEDKY

#4

ROMAN BÍLEK
PETER DERŇÁR
RADOSLAV KOZÁK

IVAN KUČERA
PAVEL RENČÍN
LENONA ŠTIBLARÍKOVÁ

OBSAH ČÍSLA

- 3 PAVEL RENČÍN – JEN TANČÍ, NEMLUVÍ, NESPÍ**
17 ROZHOVOR: SLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVÁ HORORU
25 LENONA ŠTIBLARÍKOVÁ – CHŇAPA
45 ČLÁNOK: ODKAZ LOVECRAFTA V LITERATÚRE
58 IVAN KUČERA – BÝVALÁ SPOLUŽIAČKA
71 ČLÁNOK: PREČO SA RADI BOJÍME
77 RADOSLAV KOZÁK – MARGITA
95 RECENZIA: GRAHAM MASTERTON – LESNÍ DUCH
98 ROMAN BÍLEK – TŘI PŘELUDY ALEXE DRÁBA
111 ČLÁNOK: UPÍR V SLOVENSKEJ FANTASTIKE
122 PETER DERŇÁR – MATKA
134 VLASTNOU KRVOU: ROZHOVOR S AUTORMI
- PRI KAŽDEJ POVIEDKE BÁSEŇ OD PAVLA SKOŘEPU

EDITORIÁL

Všetky doterajšie varovania boli zbytočné. Neodradili vás, práve naopak.

Opäť prichádzate k prievozníkovi, odovzdať mu vašu dušu za dávku hororových zimomriavok po horúcom lete. Charonova plť sa chystá na plavbu do sveta temnoty už po štvrtý raz. A vy môžete byť jej súčasťou.

Najprv okúsate život v tmavej pivnici. Malé dievčatko vám rozpovie svoj príbeh, ale musíte ju k tomu prinútiť. V tmavých lesoch na vás zase číha prastará bytosť. Dávajte si dobrý pozor, inak vás chyť a už nikdy nepustí. Možno radšej zatúžite stretnúť bývalú spolužiačku. Ste si však istý, že od nej vám nič nehrozí? Predsa len ju za vami poslal náš prievozník.

Čaká na vás aj tajomná bábika a jej zvláštna majiteľka. Za žiadnu cenu sa jej nepozerajte do očí, inak ju začnete vidieť v snoch. Dajte si pozor na preludy. Vždy prichádzajú v troch. Každý horší než ten pred ním. Nakoniec sa dozviете, že za materinskú lásku niekedy treba platiť vlastnou krvou.

Charon vám rukou pokynul na znamenie, že môžete nastúpiť. Prijmete jeho výzvu?

Radoslav Kozák

#4

CHARON

**TVOJ PRIEVOZNÍK
DO SVETA TEMNOTY!**

ŠÉFREDAKTOR:

**RADOSLAV KOZÁK
GRAFICKÉ**

SPRACOVANIE A SADZBA:

MICHAL BŘEZINA

FOTOGRAFIA NA OBÁLKE:

PAVEL JELÍNEK – EX

INFERI (FOTOGRAF)

RIA GREEN (MODELKA)

ILUSTRÁCIE POVIEDOK:

ZUZANA DROPPOVÁ

ADAM KUBÍK

PETRA A. KULAGOVÁ

ANDREJ PRÁZNOVSKÝ

ZDENĚK SVOBODA

POVIEDKY:

ROMAN BÍLEK

PETER DERŇÁR

RADOSLAV KOZÁK

IVAN KUČERA

PAVEL RENČÍN

LENONA ŠTIBLARÍKOVÁ

BÁSEŇ:

PAVEL SKOŘEPA

ČLÁNKY:

ANDREA FARKAŠOVÁ

MÁRIA HANÚSKOVÁ

RADOSLAV KOZÁK

LUKÁŠ POLÁK

LENONA ŠTIBLARÍKOVÁ

KOREKTÚRY:

ERIKA ADAMOVÁ, KIRA BULAT,

MATKA HOLOTŇÁKOVÁ, JANA

TABAČKOVÁ, BEÁTA TAKÁČOVÁ,

HONZA VOJTIŠEK

AUDIOVERZIE:

ANDREA FARKAŠOVÁ

TOMÁŠ FARKAŠ

ČÍSLO: 4, ROK: 2023

CASOPIIS.CHARON@GMAIL.COM

SKNIZKY.SK: CASOPIISCHARON

FACEBOOK: ČASOPIIS CHARON

YOUTUBE: CHARON

INSTAGRAM: CASOPIIS_CHARON

PAVEL RENČÍN JEN TANČÍ, NEMLUVÍ, NESPÍ

ilustrovala: Petra A. Kulagová

Říkal jí Princezno, když byl hodný. Nosil dárky ovázané fialovou stuhou. Hladil ji po vlasech zatímco mu klímala v klíně. *Nesmíš mě nenávidět*, šeptal a dech měl horký a suchý jako pec. Příště přišel s temnýma očima a řezal ji na rukou a nohou. Díval se, jak se drobné ranky zalévají krví. Tu rozmazával prsty, ochutnával, zatímco ona seděla bez hnutí, strnulá jako králíček, co se smířil se smrtí. Ani když ji řezal, nebyl k ní hrubý, jen ji převaloval ve své pavučině. Když potom odešel, slyšela skrz ventilační šachtu švihání dütek, které na jeho zádech zanechaly mnohem horší stopy, než jejích pár stroupků, které se během několika dnů zahojily.

Jméno. Ztratilo se v minulosti. Když byla s ním, byla Princeznou. A basta.

Nepamatovala se moc na život před tím. Zakazovala si na něj přes den myslet. Tyto vzpomínky skrývala v nejtajnější komnatě, kterou tajně otvírala jen uprostřed noci, když si byla jistá, že už spí. Byla to nebezpečná komnata, plná strašlivé bolesti a lásky. V takových chvílích riskovala, že se rozbere, a to mu nikdy nesměla ukázat. Nesměl se dozvědět, že nezapomněla.

První měsíce byly nejhorší. Seděla na posteli v maličké místnosti. Ubíhaly dny. Jeden za druhým. Počítala, kolikrát jí přinesl chleba a vodu. Pokaždé, když přišel se divila, že ještě není mrtvá. Od prvních dnů ale uběhly roky.

Nikdy neměla tmů ráda, ale teprve teď poznala, co je na ní nejhorší. Tma přinášela šilenství.

„Princezno?“ ozval se Oberon. Král skřítků se třepotal v temnotě nedaleko její tváře. Cítila vír jeho křídel. Cítila jak jeho veselé a kruté oči jako špendlíkové hlavičky kloužou po její tváři.

„Teď ne!“ odbyla jej. „Přemýšlím.“

„Jsem tu jen pro tebe, miláčku. Pojď si hrát.“

„Už jsem řekla. Nemám náladu.“ Dívka foukla a představila si, jak její dech nabral skřítků a odnesl ho k protější stěně. Oberon na poslední chvíli zamával křídly, aby nenarazil do stěny sklepa a dočasně se rozplynul.

Kde jsem to skončila? Zamyslela se. Nebylo lehké přemýšlet, když má člověk hlad. Když je člověk zavřený potmě ve... sklepe. Domov jako vlakový tunel odknikud nikam.

Oberon byl zpět.

„Neměla by ses takhle chovat. Tvůj věznitel sem každou chvíli přijde a jestli tě neochráním, bude tě trápit.“

Alespoň, že ho zase uvidím, napadlo ji a zděsila se té myšlenky. Nechala ji shořet a temnotu na okamžik ozářil plamen. Osvětlil stěny pokryté rytinami bolesti a strachu. Každou z nich znala nazpaměť.

„Máš přece mě,“ broukl Oberon. „A spoustu dalších... Nepotřebuješ ho.“

„Potřebuju lidi, jinak zapomenu, co je skutečné,“ odpověděla mu. „Když nebudu rozlišovat realitu a fikci, získáš nade mnou moc.“

Oberon se rozesmál a oblétl ji kolem dokola. „Co si myslíš, že bych s tebou udělal? Máš Talent. To ty poroučíš a skřítkové slouží.“

„Opravdu?“

„No, nejsme přece včerejší, že? Něco za něco.“

„Zmiz,“ zašeptala a byl nejvyšší čas, protože někdo rachotil na schodech. Těšila se, i když věděla, že může přijít jen jeden člověk. Dnes jí opět přinese na několik hodin žárovku. Bude ji nutit, aby psala. Ale ona psala ráda. Stejně jako ráda četla. Byla to její největší svoboda, a to, že se jí věnovala každý den šest hodin ji nemohlo znechutit. Četba a psaní bylo připomínkou toho, že existuje i něco jiného než sklep. Každou hodinu světla sbírala sílu, aby přežila příští noc.

Kroky na schodech se blížily. Za okamžik

vejde do místnosti. Stejně jako před osmi lety.

Dívka se připravila a přerostlé, polámané nehty vyryly v zaťatých dlaních piktogram nervózního odhodlání. *Dnes to bude Hodný. Určitě. Prosím, ať je to Hodný!*

Bezprostředně po únosu si myslela, že ho obměkčí, uprosí, aby ji nechal jít. Nevysmál se jí, ale jeho odhodlání bylo břitké jako skalpel. Tehdy se bála, že jí bude ubližovat.

Nikdy ji neuhodil, když spolupracovala. Brzy se rozhodla spolupracovat, aby ho uchlácholila. Zapřísahala se pevnou vůlí a nenávistí, ale pokaždé, když odcházel, se neovládla a znovu prosila. Tma byla nejhorší. Jakmile totiž zapadly sklepní dveře a zacvakaly zámky, zůstala sama se svými představami a sny. S nočními můrami.

Žasla nad tím, kolik strašlivých věcí se může zhmotnit v tak malém prostoru. Nedokázala spát. Třásla se, zatímco kolem ní roztahovala chapadla hrůza. Plavala v černém moři a o nohy se jí otíraly šupinaté hřbety podvodních ještěřů. Z hlubiny blýskaly prázdné oči. Voda vířila potem. Vzduch stál ale síly, které tolik potřebovala! Naučila se jim poddávat. Lehla si na černou vodu, plně se jí odevzdala. Jedinou zbraní byly vzpomínky na mámu, když se při vaření spálila a lamentovala vysokým hlasem. Vzpomínky na sestry, když si připravovaly masky na oslavu jejich narozenin. Vzpomínky... ale temnoty bylo tolik a vzpomínek jako by ubývalo.

Kroky utichly. Odsunování těžkého trezo-

ru, který zvenku blokoval dveře. Rachocení zámeků. Upíří oko baterky, které prokouslo tmu, ji našlo živou, bledou hlubinnou rybu s vypoulenýma očima.

„Nemžourej,“ přikázal jí Věznitel.

Snažila se jak to jen šlo.

„Přinesl jsem ti papíry a světlo.“

Ošívala se. „Mám hlad. A taky žízeň.“

„To víš, že jsem na tebe nezapomněl, Princezno.“

Teprve teď si všimla, že přinesl i košík. Zběžně ho přehlédla. S uspokojením zjistila, že přinesl ovoce a vitamíny, které jí pomáhaly soustředit se. Ovesné vločky. Mléko. Sušené maso a bagetu.

„Děkuji,“ pípla.

„Přeješ si ještě na něco?“

„Moc bych vás poprosila o něco ke čtení. Všechny tyhle už jsem přečetla. A tuhle hromádku už taky.“

„To není možné. Nikdo nechte tak rychle. Moje princezna ale nikdy nelže. Víím, že jsi zázračná. Odpusť, že jsem o tobě pochyboval. Jak se ti líbil Nietzsche?“

„Nemůžu si pomoci, ale radši mám beletrii. Přijde mi, že si dělá ze svých čtenářů legraci.“

Pokrčil rameny. „Jak pokračuje nový román?“

„Snažím se, pane. Trochu bojuji s příběhem. Jako by byl chvílemi silnější než já a zase vzápětí se zablokuje a já nedokážu připsat ani čárku. Ten příběh je výjimečný. Tak výjimečný. Ale... nevím, jestli ho dokážu dopsat.“

Odtáhl se. „Na to ani nemysli.“

„Ty postavy jsou velmi živé. Zjevují se mi v temnotě, když tu nejste. Bojím se o vás.“

Rozesmál se a pohladil ji po vlasech. „Moje Princezna nikdy nelže.“ Hladil ji dál, přes uši, ramena. Přejížděl její řadry, která se v pubertě krásně zaoblila. Cítila jak jí tuhnou bradavky. Jako by jí po páteři lezl štír. Strnula, protože věděla, že ho to za chvíli přestane bavit – dnes přišel ten Hodný.

„Jsem na tvůj nový příběh moc zvědavý, má milá. Už se těším, až si ho přečtu.“

Usmála se, protože věděla, že Hodný ji nebude trápit.

Hodného měla ráda. Měl pravdu, nikdy nelhala. Krátce po únosu jí prozradil, že u sebe nosí detektor lži. Byla to malá krabička se zelenou a červenou diodou, která na ni pokaždé poblikávala z jeho kapsy. Na počátku zajetí jej zkusila jednou obelstít, ale červená kontrolka se rozsvítila. Potom přišel Zlý. Pohlcoval světlo a do světa kolem sebe uvolňoval hrůzu. Nedotýkal se jí, jenom ji svázel a zůstal s ní sám ve tmě. Obcházel kolem ní a svítil baterkou do tváře. Křičela strachy, protože měla pocit, že zahlédla břitvu. Slyšela, jak jí sviští kolem uší. Ucítila utnutý pramen vlasů, jak jí spadl na ramena a potom horkou moč, stékající po nohou. Pak věznitel zhasl a zůstal s ní v místnosti. Mnoho hodin. Ve tmě. Pouta se jí zařezávala do rukou a pach potu a moči prosytil vše kolem. Cítila se špinavá. Třásla se. Slyše-

la jeho dech. Blízký, horký jako pec, jako satan cumlající její duši. A pak najednou ustal, a přišla ta nejhorší chvíle, protože nevěděla, jestli tam ještě je a nebo už odešel. Jestli je ještě živá. Už nikdy nezalhala. „Jsem ráda, že jste za mnou přišel,“ řekla mu teď po pravdě. „Dlouho jsem vás nenáviděla, ale myslím, že vás začínám chápat. Chyběl vám někdo blízký. Svým způsobem mě máte rád.“ Opět ji zmátl, protože se dal na zbrklý ústup.

„Na to nesázej. Hlavně chci vidět dopsaný ten příběh! Pusť se do práce. Jdu zkontrolovat vybušniny. Víš, co by se stalo, kdybych každý den nezadal kódy.“

„Vím,“ odušila. Představa, že dům vzplane a ona se tu pod zemí usmaží jak můra v lampě jí málem unikla a zhmotnila se. Dívka se však na poslední chvíli ovládla. Jako by zachytil odlesk požáru v jejích očích, otočil se a panicky přibouchl dveře. Cvakání zámků, zapadání závory, přísunování těžkého trezoru a pleskání nohou na schodech. Neudržela se a hlasitě se rozesmála a slyšela, jak se její smích mísí s pisklavým smíchem skřítků.

Dny běžely, poznávala to na své práci. Hromádka rukopisu se zvětšovala. Věznitel za ní přicházel častěji a jeho oči plály chtíčem. Den po dni nabírala a znovu ztrácela sílu mu vzdorovat, bylo to ale irelevantní. Nechtěl ji, chtěl její dílo. To proto ji vyšlechtil, vycvičil jako cirkusové zvíře. Unesl ji jako desetiletou holku.

Poskytl ji nejlepší vzdělání, desítky hodiny cizeloval její znalosti kultury. Sám byl kdysi spisovatelem a rozhodl se, že ji předá zkušenosti. Za rok a půl ji už neměl co naučit. Za dva roky jej překonala úplně ve všem.

Topila se v obrazech, které byly jenom představami, protože po osmi letech zapomenula, jaký je skutečný svět. Jak voní květiny, jak se lidé baví, jak zní orchestr a na ty nepředstavitelné náhodné obrazce mraků na obloze. Vyčerpávalo ji psát o světě bez řádu, bez čtyř pravoúhlých stěn, ale zároveň jí víra v jeho existenci dávala vůli žít.

Naučila se toužit, aby Věznitel zase přišel. Aby jej viděla. Mluvila s ním. Aby ho směla alespoň chvíli nenávidět. Čekávala ho na lůžku a doufala, že ji udeří nebo začne líbat, že ji bude svádět, nebo jí vynadá do lenochů a děvek. On ale pokaždé jen přišel a ptal se na román. Uctivě, bez emocí. Věděla, že to už nemůže snášet. Zároveň se ale bála, že probudí Zlého a tak mlčela a potají pracovala na své nejlepší práci. Byla jeho Princeznou. Panenkou, píšící příběhy pro potěšení temného pána.

Dříve to několikrát zkusila. Vetkala do textu šifru. Doufala, že Věznitel dá její text někomu přečíst, a že si někdo všimne, že první slova odstavců dávají dohromady vzkaz. Trpělivě a zároveň s hrůzou z prozrazení vetkávala do románů svou

šifru, ale ariadnina nit byla příliš tenká, nebo se po ní nikdy nikdo nevydal.

„Už brzy sestřičko, brzy budeš u konce,“ vířil jí kolem vlasů Oberon.

Nedívala se na něj a věnovala se práci. Hrbila se nad stránkou a zatímco propiska tančila, z papíru stoupala vlhká vůně lesa a odkudsi z rohu zaznělo zavytí vlka.

„Bu-bu-búúú! To je strašidelný!“ šeptal Oberon a poletoval jí kolem uší, zatímco se dvě vlčata přetahovala o hrot propisky, takže zanechávala na stránce jen nesmyslné čáry jako rozsypané špagety.

„Strašidelné? Vždyť je to pohádka. Není na tom nic strašidelného. Poslouchej, píšu o slavném drakobijci, který zahyne v souboji s posledním drakem. Jeho syn, řezbář, se vydá otce pomstít, protože to vyžaduje tradice. Není to válečník, ale najde v sobě odvahu a...“

„Zabije toho draka.“

„...vydá se do dračí sluje, aby draka našel a zabil. Nikdy předtím ale žádného draka neviděl, a proto jej hrozně překvapí, když místo draka potká v jeskyni muže. Černovlasého záhadného muže, který mu říká: Já jsem drak.“

Žárovka zapraskala a ustrnula v podivném nesvětle rudě zářícího vlákna a ze stránky odložené na stole se vyvalil dusivý těžký dým, který se přes ni přelil a dopadl na podlahu, jako voda se rozlil do koutů. Dívka se dívala, jak se fronta mravenců přenášejících pod jejíma nohama drob-

ky chleba zastavila, tak mrtvě a náhle, že to snad nemohlo být skutečnější. Pavouk v rohu místnosti strnul a dopadl na záda do toho dýmu. A to byl konec všeho života.

Já jsem drak, chrčel šepot který se potácel kolem stěn a narážel, jako by si nemohl vybrat jednu z ozvěn.

„Bravo,“ zalapal po dechu skřítek. „Bravo, princezno noci.“

„Dobro nakonec vyhraje,“ zašeptala se sklopenýma očima a vytrhla vlčatům propisku. Byl čas vrátit se k práci. Ke svobodě.

Psala dobře. Dokonce i ve srovnání s knihami, které jí Věznitel čas od času nosil.

„Je to... hmm...“ mumlal Věznitel, zatímco listoval řádky jejího rukopisu. „Je to moc dobrý text.“ Potom si ho odnesl nahoru, ale za půl hodiny byl zpět. Stál nad ní a díval se vlhkýma očima. Ruce měl zpocené, mlel napuchlým jazykem, jako by se prolil tím nejlacinějším rumem. On ale nikdy nepil, a tak poznala, že vyprahlou touhu probudil její román. *To je dobře*, v duchu se chichotala.

„Ještě to není dokončené. Chvilími si myslím, že to nikdy nedopíšu,“ řekla mu.

Třásl se. „Jestli to nedopíšeš, tak tě zabiju. A hned potom zabiju sebe. Spolykám prášky a lehnu si vedle tebe na postel. Až vybuchnou bomby, zasype nás to tu navždycky. Budeš se mnou i po smrti. Ve sklepeš, v hrobce. Nikdy mi neunikneš!“

Měl pravdu. „Nenávidím vás,“ řekla klidným hlasem.

Usmál se a vrátila se mu jistota. „Nechci po tobě, abys mě milovala. Jsi moje Princezna a já udělám pro tvoje dobro všechno. Ať se ti to líbí nebo ne.“

Čekala to. Nechtěla ho příliš vyvést z rovnováhy. Příběh nebyl dokončen a ona ještě nebyla připravená. Nejdřív musí získat ty kódy. Past ještě není nastražená.

„Svlékní se!“ překvapil ji, protože se ještě nestalo, že by tu byl Hodný i Zlý zároveň. Bylo pozdě ho chlácholit.

Rozepnula si prošoupanou flanelku a távavě se na něj podívala.

„Dělej,“ zavrčel, jako dříve drak, a jeho slova se odrazila od stěn se stejnou hrozbou.

Strhla ji ze sebe. Brada se jí nezvladatelně roztrásla. *On to ví!* Přemáhala tiché vzlyky. Rychle si přetáhla přes hlavu flekaté triko a sundala kalhoty. Příliš velké kalhotky jí sklouzly ke kotníkům a tam zůstaly viset, jako ušmudlaný prapor kapitulace. Sehnul se, aby je sebral. *Ted!* napadlo jí. *Kdybych ho teď kopl do hlavy, možná bych dokázala proběhnout kolem něj a dostat se do domu. Možná, že okna nejsou napojená na nálože. Možná, že...* Ale nedokázala se hnout, zmrazená hrůzou, zatímco posbíral oblečení.

„Ponožky.“

Podala mu je, zmatená, protože dnes nebyl den koupele.

„Za každých deset stránek dostaneš jeden kus zpět,“ zasyčel a odešel.

Divoké bušení srdce zpomalilo a ona se vyčerpaně posadila na postel. Mnula si prsty jedné nohy druhou. Začala jí být zima a husí kůže získala modravý nádech. Musí psát. Psát, protože to chce on. Psát, protože to zvíře v něm se tím živí! Rozmělnuje její text kyselými šťávami, tráví ho ve svých vnitřnostech a oslabuje zlo v něm. Dopřeje mu tedy vrchovatý doušek.

Divoký smích Oberona a mnoha dalších děsivých stvoření skrývajících se v tmavých koutech sklepa zanikl v tichém pláči.

Uprostřed noci se probudila. Alespoň pro ni to byla noc, přestože žárovka stále svítila a byl tedy den. Za další část rukopisu dostala zpět kalhotky. Zimu nijak nezaplašily. Z nosu jí kapalo a čelo měla horké. Uchopila tužku, ale ruka se jí roztrásla tak, že jí vyklouzla z prstů. Dívka se schoulila do klubíčka a zkusila znovu usnout.

„Osvobod se,“ zabodl se jí do ucha hlásek tenký jako jehla, dost dlouhá aby pronikla až do srdce. *Osvobod se*, zopakovala v duchu. *Jednou ano. Ale ještě nejsem dost stará a silná. Možná za pár dní, za pár měsíců, ale dnes ještě nejsem připravená.*

„Vetkej do příběhu smrt,“ šeptal Oberon zleva a zprava mu přizvukoval stín draka. „Přečte si to, jako by ochutnal polévku z muchomůrek. Jako by spolkl sršně, co se tváří jako bonbón. Jen nám odhal cíp jeho duše, o zbytek se postaráme.“

„Postaráte?“ zašeptala ještě z polosnu.

„Jak bude číst další a další kapitoly, naše moc poroste. Už teď je tvým otrokem.“ Oberon si mnul ruce.

„To já jsem otrok,“ zavržela nevěřičně hlavou.

„Jestli tak chceš zůstat... Jestli ti nechybí rodina. Odejme a už se nikdy nevrátíme.“

„To nesmíte! Jste jediní přátelé, co mám!“

„Nejsme tví přátelé,“ poznamenal pán v cylindru, který přijel z myši díry v krabičce sirek. Zapráskal bičem a šestispréží švábů zastavilo. „Jsme tvé výtvoř. Jsme ty. Jsme...“

„... Jste má nenávist. Jste má láska. Jsme mé děti.“

„Jsme tvé děti,“ vážně pokyvovali hlavami a oči jim zářily jako uhlíky.

„Přijďme za ním, až bude spát,“ zařval drak.

Přicházeli další. Hrdinové jejích příběhů. Pokřivené i hrdé postavy. Chlupatí skřeti se spouštěli na lanech ze stropu. Po perině cválala dvojice rytířů ve zrezlých zbrojích, nad hlavou dívky zakroužil pegas. Stěny sklepa ožily obrazy a barvami. Míchaly se a prolínaly, jak se na ně dívala přes horečku. *To přece není možné?!* Většinu bytostí poznávala, ale některé už nedokázala zařadit. A u některých si byla jistá, že nic tak strašného stvořit nemohla. Stahovali se k ní blíž. Pítoreskní postavy. Oživé loutky. Panáči na klíček. Světlo a tma vířily v podivném tanci, jak na žárovku nalétávalo hejno můr. Lišajů s lebkami vyleptanými v sametových

límčích.

„Oberone!“ vykřikla.

„Je svatojánská noc. Ode dneška navždy!“

Odnikud se přihnala hudba – chřestění kostí, plechové skřípání a střihání nůžek. Osamělé cinknutí trianglu. Postavy se daly do tichého tance kolem jejích skrčených nohou.

Mám horečku. Dívala se na podivný rej. Plný chaosu a hrůzné krásy. Zjistila, že se jí znovu ježí chlupy. Tempo se zrychlovalo, kostrbatý tanec pokračoval. Nemluvíli mezi sebou. Neúnavní. Bdící. Tančili, jako by ji zaklínali prastarým jazykem šamanů. Tančili a splétali kouzlo. Konečně usnula.

„Ovládla jsem nejvyšší umění vyprávění příběhů,“ řekla mu popravdě, když za ní Věžník přišel. Změřil si ji podezíravě, ale detektor zůstal v zeleném pásmu.

„Tady je zbytek příběhu.“

Dychtivě jí ho vytrhl z ruky. „Konečně! Princezničko, co ses mě natrápila. Musel jsem čekat dlouho!“

„Pracovala jsem pečlivě. Osvojovala si nové metody.“

„Jsi moje zlatíčko,“ vyšel k ní, aby ji objal, ale vzápětí se zarazil, jako by je rozdělila neviditelná bariéra. Couvl a ošil se. „Už byl nejvyšší čas.“

Otočil se k odchodu, ale ona nevydržela a vyhrkla. „Nečtěte to!“

„Říkala jsi, že to je tvůj nejlepší příběh.“

Kousla se do pěsti, aby nevykřikla nad svou hloupostí. Chtěla lhát a bála se. Chtěla ho

zabít, ale zároveň jej zbožňovala. Věděla, že v jádru je to dobrý člověk. Unesl ji, protože byl osamělý. *Proč sis tehdy nevybral někoho jiného!* křičela v duchu.

Nějakým šestým smyslem vytušil nebezpečí a zaváhal mezi dveřmi.

Dívka pokračovala, protože každá vteřina rozpolceného ticha jí přinášela bolest. „Je to můj nejlepší román. Ale bojím se o vás. Co když se vám něco stane? Co se mnou bude?“

„Jestli se mi něco stane, princezno? Uvědom si, že žiješ pro mě. Jsem to přece já, kdo tě posledních osm let živí a šatí, nosí na ruku. Jenom já, a ne tvá rodina, která na tebe dávno zapomněla. Jsem jediný, kdo o tebe stojí. A nikdo jiný na tebe nemá právo.“

„Stejně vás nenávidím.“

„To mi nevadí. Dokud píšeš, můžeš mě třeba nenávidět. A já tě nepřestanu milovat.“

„Neodcházejte! Zůstaňte ještě chvíli.“

„Nechce se mi,“ vydechl. „Pro dnešek to stačilo.“

„Prosím.“

Chytila ho za ruku, při cestě ke dveřím. Byla horká téměř jako ta její a stejně tak zpocená. Trhl s sebou a vyprostil se. Ohnal se druhou a předloktím ji zasáhl do tváře tak, že klopýtla a narazila na stěnu. Musela na chvíli omdlít, protože když se probírala, byl pryč. Tvář jí vydouvala rudá podlitina. Ze stropu pomrkávala žárovka. *Dokonáno jest.*

Druhý den nepřišel a dívka zůstala o hladu. Žízeň byla ale horší. Uběhly další hodiny – jen stěží odhadovala čas. Začala si zoufat.

Po dalších několika hodinách začala hystericky bušit pěstmi do kovových dveří, až jí kůže na kloubech popraskala. Krev z oděrek na nich zanechávala lepkavé bíznatné otisky. Směšný pokus, kterým ztratila další síly.

Nedokázala už sledovat čas. Seděla na posteli s hlavou mezi dlaněmi. Na pláč už nezbyly slzy a zbývalo pít jen moč. Žárovka zaprskala a zhasla.

Dívka si toho ani nevšimla. Oči měla prázdné. Myšlenky unášené větrem. Představovala si, jak pije jeho krev. Nenávidist, jako by ji držela při životě. Nenávidist.

Kroky na schodech. Odsouvání trezoru a chřestění klíčů. Byl tu. Ani Hodný ani Zlý... Někdo třetí. Držel se za uši, jak se snažil zastavit proud krve, který mu z nich prýštil. Protékala mu mezi prsty hustá jako rajska omáčka. Zkusil promluvit, ale jakmile otevřel ústa, krev se vyřinula mezi zuby. Prsty se mu zatínaly jako pařáty. Krev kapala z očí...

Dívka vytržená z letargie se pokusila vstát a upadla slabostí. Couvala. Plazila se ke stěně. Pryč. Jen pryč od té hrůzně karikatury člověka! Potácel se k ní. Zalykal se. Byl blíž. A blíž.

Vyrazila z posledních sil. Prodrala se kolem něj. Porazila jej. Přeběhla přes něj. První a druhý schod. Klopýtnutí a pád. Ochromující bolest jí vystřelila z kolena. Cítila jeho kluzkou ruku, jak tápe po jejím kotníku. Kopla naslepo a po čtyřech se vydrápala nad schody. Proběhla prázdným domem. Popadla svícen a rozbila okno. Mezi střepy se prodrala ven. Pořezaná a uhnaná jako zvíře. Uběhla jeden blok a zřítíla se na silnici. A pak ji nadobro opustilo vědomí.

Když znovu otevřela oči, byla Jinde. V první chvíli to tam vypadalo jako ve sklepě, protože to byl také malý prostor, pak si ale uvědomila že jede v autě. V nějakém bláznivém cirkusáckém autě! Za oknem blikala barevná světla a všechno se míhalo, jako na řetízkovém kolotoči. Znovu byla na pouti s mámou a se sestrami. Lízala cukrovou vatu, od střelnice hrála břinkavá hudba a ze všeho pohybu a barev oči přecházely. Bylo jí dobře. Plula ve zlatém snu a dívala se na svět zevnitř akvária. Nakláněl se nad ní člověk, který akorát odkládal stříkačku. Byla klidná. Vypadal úplně jinak než Věznitel. Smál se na ni a pořád opakoval, že to bude dobré. Usmála se.

Když se probírala v nemocnici, byla napojená na přístroje, které jí po kapkách měřily život. Prostor byl nepříjemně velký – v místnosti byla tři další lůžka a okno se

svinutými žaluziemi. Když se rozhlédla, dostala závratě. Když se nadechla, přemíra kyslíku jí roztočila hlavu. *Skončilo to*, uvědomila si. *Je po všem!* Zároveň ale nedokázala uvěřit, že se zbavila Věznitele. Cítila, že každou chvíli vejde do dveří. A věděla, že tentokrát by jeho trest nepřežila.

To byl ale jen začátek. Prozradila doktorům své jméno a pověděla jim o únosu. Nevěřili jí. Ani nepocítila zadostiučinění, když jim po analýze její DNA poklesly čelisti. Čistili si své brýličky a zírali na monitory. Když jim konečně došlo, že je více než osm let pohřešovaná, začal ten pravý kolotoč.

Policisty ve světle modrých košilích nahradili lidé z vnitra. Média oblehla nemocnici. Všichni toužili zahlédnout alespoň kousek z ní. Vyfotit ji. Nafilmovat. Udělat rozhovor.

Několik dní se doktorům dařilo novináře odbývat.

Cítila se, jako by se znovu narodila – se všemi radostmi i strastmi. Zvykala si na světlo, posilovala atrofované svaly, přemáhala panickou hrůzu z prostoru a... z lidí.

Lidé od policie byli ohleduplní, ale nekompromisní. Vypyтали se na spoustu věcí, třeba na to jak Věznitel zemřel. Neměli ale detektor (dívala se pozorně) a tak jen krčila rameny. *Než se nechat znovu zavřít do nějaké cely, radši umřu.*

Pak ale přišel čas, kdy už ani policie ne-

dokázala novináře udržet. Vtrhli do nemocnice jako živá řeka. Televizní štáby, deníkáři, dopisovatelé, zahraniční zpravodajové, lidi z rádia... Přes přísné kontroly průkazů a pořadník, byly její návštěvní hodiny plně obsazené.

Nejdříve ji ale navštívila rodina. Máma a otec a sestry a ona byla zase šťastná.

Tak šťastná, že potlačila hrůzu a nechala novináře chodit po třech, protože z většího množství lidí stále propadala panice. A média se na ni vrhla jako dříve Věznitel a ždímal ji, vysávala, rozebírala každou drobnost, každou kapičku jejího soukromí, o které se byla ochotná podělit. A to, co neřekla, si novináři s lehkým perem domysleli.

Jejich otázky nebraly konce: Jak jste mohla přežít v tom sklepe? Týral vás? Nenáviděla jste ho? Pokoj byl plný knížek, čtete ráda? Četla jste jeho knihy? Spala jste s ním? Dělala jste to dobrovolně? Víte, jak umřel? Zabila jste ho?

„Prosím?!“ zalapala po dechu. „Co jste to řekl?“

Přítomný doktor protestujícího novináře vykázal z místnosti.

Stejně otázky dostala ještě několikrát, odpovídala téměř mechanicky. Cítila jak ji vysávají, jak jí berou energii, kterou tak těžko obnovovala.

„Ukončeme to,“ zaprosila a protože se den ze dne stala hrdinkou národa, dali jí na pár hodin pokoj.

Když v noci volala Oberona, nikdo se

neozval a ona si uvědomila, že to byl jen způsob, jak se mozek vyrovnal s krizovou situací. Psycholog ji pochválil.

Druhý den listovala novinami, titulky řvaly do světa nadšením, že byla nalezena. Dočetla se, že je pohledná, ale velmi bleďá, jako by nikdy neviděla slunce. Dočetla se, že mluví velmi inteligentně a perfektně se vyjadřuje. Dočetla se, že je vyspělá stejně či více, než její vrstevníci.

Noviny psaly i o něm. Když uviděla jeho tvář, málem vykřikla hrůzou. Odhodila noviny a už se do nich nepodívala.

Přestože jí odpoledne přinesli bedny blahopřejných dopisů plných upřímného porozumění a obdivu, bylo tu něco, co jí stále strašilo v hlavě. Divné tušení, jež jí roztráslu bradu kdykoli se nebe zataáhlo a slunce vnořilo do mraků. Něco jí unikalo. Dílek skládačky, který chyběl. Z nemocnice se vrátila domů, do dětského pokoje, který zůstal netknutý. Uprostřed noci se posadila na postel. Košílkou jí prosakoval ledový pot. *To byl zvuk trezoru! Ted' zarachotí klíče, a...* Dýchala přerývané a srdce bilo jako na poplach. Rozhodla se, že ještě jednou musí vidět ten dům.

Stalo se to dva týdny od jejího útěku, proti vůli psychologa, který si s ní denně chodil povídat.

„Musím vidět, že to zlo je nadobro pryč. Že se nikdy nevrátí! Chápete to?!“

A tak tam odjela v doprovodu sester.

Z vnějšku byl dům velký a okázalý. Na zahradě stály sochy a keře byly zastřížené do jehlanů. Netušila, že byl tak bohatý. Vešla do domu a vydala se rovnou do sklepa. Doprovázely ji sestry. Když sešly schody a uviděly její pokoj, rozplakaly se a žmoulaly její ruku. Ona byla klidná. Nebylo tam víc než to, co byla zvyklá vidat v minulých osmi letech. Její neklid ale nezmizel. Vystoupala nahoru do domu a pomalu se procházela. Znovu uviděla jeho fotky, ale už se jich nelekla. Byly na hřbetech řady knih, vyrovnaných v policích z mahagonu. Bestsellery. Zajímala se. Přejížděla po nich rukou, dotýkala se jejich hřbetů, jako by se dozvěděla, že se jí narodilo dítě a poprvé je uviděla dospělá, vychované někým jiným a... Všechno to byly její knihy, příběhy, které pro něj tisíce hodin psala a na kterých on zbohatl.

Vrátily se domů. Sestry otřesené a vzlykající jako malé holky. Ona chvějící se zlobou. Večer se dívaly na televizi a uvařily horký vanilkový pudink. Matka pletla. Zdálo se jí to neskutečné. Jenom seděla a bála se pohnout, aby se ten sen nerozplynul. Prála si, aby ten okamžik trval navždy. Když šla večer spát, políbila všechny na čelo.

Tma. Vrzání odsunovaného trezoru a rachocení klíčů. S temným drhnutím se otevírají pekelné dveře. Temnota za nimi plane rudým světlem, sálá z nich horko

jako z pece. Vynořuje se stín. A čím je blíž, tím je ostřejší.

„Vězniteli?!“ vykřikne dívka.

„Dnes je náš velký den,“ zavýskne skřítek Oberon a rudé oči mu blikají jako diody z tržště. „Je Svatojánská noc!“

Dívka si vzpomene na poslední rej a po zádech jí běží mráz. „Proč ses vrátil?“

„Jsem sen. A sny se rády vrací. Jsem tu, abych tě před ním ochránil. Je přece stále s tebou. Zahнала jsi nás, ale nedokázala ses zbavit jeho.“

„Nezahнала jsem tě. Jenom... zmizeli jste.“

„Dnes přišla naše chvíle. Půlnoční bál kostí. Pozvedněme kalíšky a připijme si na veledílo fantasmie, které překonává prostor i čas. Na zaklínadlo, které otevírá bránu do nejhlubších míst mysli.“

„Co se to s tebou stalo?“

„Jsme tvoje děti. Zachránili jsme tě, a ty jsi splatila svůj díl. Jsme si kvit.“ Skřítek se zachechtal a odhalil drobné dravčí zuby.

„Já, že jsem něco splatila?“

Oberon si oblízl prsty dlouhým jazykem a pozorně se na ni zadíval.

Posadila se zprudka na posteli a přerývaně dýchala. Naprosto vzhůru. *Byl to sen?* Zírala do tmy a přemýšlela, tak, jako to dělávala ve sklepech, když nemohla usnout. Odvítel se další sen. Viděla znovu dům. Věznitel seděl u stolu, světlo monitoru mu ozařovalo tvář. Akorát skončil s přepisem nějakého rozsáhlého textu. Soubor uložil a odeslal e-mailem. Někomu důle-

žitému, protože pozorně zkontroloval, že došlo k odeslání. Chtěla jít blíž, chtěla si přečíst, co a komu poslal, protože cítila, že to musí vědět. Nedokázala ale vstoupit do domu. Zhaslo světlo a pak se rozsvítila malá lampička. Věznitel se hrbil nad textem, který před chvílí přepsal a začal ho znovu pozorně číst. A ona náhle pochopila, že ten e-mail odešel nakladateli, který již několik týdnů urgoval dodání slíbeného textu. Textu autora bestsellerů, který měl být již dávno na pultech.

Dívka se roztrásla. Zírala do tmy. Minuty běžely. Vnitřním zrakem viděla, jak si knížky našly své oběti. *Bože, ať je to sen*, modlila se v duchu.

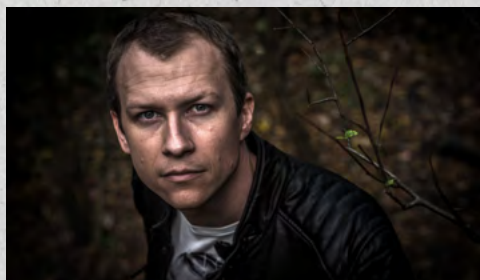
Ve tři čtvrtě na dvanáct se v desítkách tisíc domácností ozvalo tiché škrábání. Jako když si kočka brousí dráčky. Malí skřítki, draci, podivné pokřivené věci s kloubnatými spáry, hejkalové a kostlivci, čarodějnice a pekelní psi si protírali ospalé rudě planoucí oči.

Ať je to sen!

Oberon zatrylkoval na píšťalu z holení kosti. Děti nenávisti se probouzely. A když odbila hodina zla, knížky se nelysle otevřely.

PAVEL RENČÍN

Debutoval povídkou *Stvořitel* v roce 1999, poté několikrát zvítězil v literárních soutěžích. Od té doby se jeho jméno pravidelně objevovalo v antologiích fantastického žánru. Jeho tvorba zahrnuje především

městskou fantasy, magický realismus a horor. První román *Nepohádka* vyšel v roce 2004, *Jméno korábu* v roce 2007. V roce 2008 dokončil *Labyrint*, jeden z prvních internetových románů v ČR psaný spolu se čtenáři (knižně, Argo 2010), a publikoval první díl trilogie *Městské války* *Zlatý kříž*, který byl nominován na cenu Akademie SFFH a v kategorii nejlepší česká kniha byl oceněn cenou Aeronautilus. Další dva díly trilogie, *Runový meč* a *Věk nenávisti* vyšly v letech 2009 a 2011. V roce 2009 vyšel výběr nejlepších Renčínových povídek ve sborníku *Beton, kosti a sny*. Zatím neúspěšnější kniha Pavla Renčina – *Vězněná*, hororový román odehrávající se šumavském pohraničí – vyšla v roce 2015 a byla oceněna Akademií SFFH jako nejlepší původní česká a slovenská kniha. V roce 2018 vyšel autorovi thriller *Klub vrahů*, který byl nominován mezi knihy podzimního Velkého knižního čtvrtku. V roce 2021 vyšla jeho první dětská knížka *Žabarádi*, která vypráví o dobrodružném putování dvou žabáků z tůňky na Šumavě až ke Ježiškovské (Ježkovské) raketě v Praze.

SÍLA SLOV

(báseň na povídku Pavla Renčína)

*Vytváření co nejděsivějších vizí temných vesmírů, je vždy spojeno s lidským zlem.
To, co v člověku nenápadně klíčí, až dokáže něco strašného udělat jinému člověku.
Ubližování druhým je snad odjakživa v povaze egem a pudy spoutaných bytostí.
Věznit, dominovat! To je mantrou nízkých! Myslet si, že konají skutky světců.*

*Zlo se vpíjí pomalu, zato jistě, do prázdných stránek příběhů, zanechávajíc stopu.
Sklep, který je pro někoho vězením, pro druhého stává se bezednou studnicí fantazie.
Kdo těží z tvorby druhých, vězněných a týraných, těch, jimž není přiznána účast na slávě,
to je jen pouhý parazit, nechutná hnida, co nežije, jen a pouze přežívá a hnije.*

*Vězení je vždy jen a pouze vězením, v němž únik míří do světa další cely.
Pravda, stejně temné jako té věznitele, schopného zneužívat druhého člověka.
Být trapně krutým vládcem na životem někoho bezbranného, někoho slabšího,
kde se v lidech bere tato sadizmu zadostiučinění neobhajtelně mylná potřeba?*

*Vězení beze zdí. Z cihel a kamení, stává se traumatem pro celý následně přežívaný život.
Příběhy zlomených, na střepy rozbitých bytostí, nad nimiž dalece slabší věznitel vítězil!
Spoutat tělo je tak snadné! S duší je to o poznání horší, o to více destruktivnější.
Kdo by takový příběh měl však vyprávět? Věznitel, anebo ten, co toto věznění ve zdraví
nepřežil?*

ROZHOVOR SO SLOVENSKÝMI VYDAVATEĽSTVAMI

Predstavte, prosím, našim čitateľom vaše vydavateľstvo i seba.

Albatros Media (Mário Gešvantner):

Vydavateľstvo Albatros Media patrí medzi najväčšie vydavateľské domy na Slovensku, vydávame knihy všetkých žánrov pre všetky generácie – detské pod značkami Albatros a Fragment, tínedžerské ako CooBoo a knihy pre dospelých, a teda aj tie, ktoré zaujímajú fanúšikov hororu, pod značkou Lindeni. Mojou úlohou je ich propagácia.

Artis Omnis (Andrea a Ivan Harmanovci):

Sme malé rodinné vydavateľstvo zo Žiliny a fungujeme od roku 2005. Vydávame knihy všetkých žánrov od literatúry faktu cez beletriu po knihy pre deti. Fantastika má v našom portfóliu významné miesto.

Hydra (Katarína Čavojová):

Tu netreba veľa rečí, sme totiž jedineční. (smiech) Vydavateľstvo Hydra je jediným vydavateľstvom na Slovensku publikujúcim výhradne domácu fantastiku, rozumej: sci-fi, fantasy a žánrový horor, elektronicky aj na papieri. Vznikli sme v roku 2012 a covid nás skoro pochoval.

No našťastie sa držíme starého dobrého zvyku a s každou odčítanou hlavou nám dorastajú ďalšie dve. Vydavateľské opraty držia v rukách dve ženy: Lenona Štiblaríková a Katarína Soyka, len požiadavky trhu ich držia na uzde.

Ikar (Lucia Čarná):

Vydavateľstvo IKAR je najväčšie na Slovensku. Sme vydavateľským domom a knižnou distribúciou, ročne vydávame do 400 titulov pre všetky vekové kategórie. Pod vydavateľstvo spadajú viaceré značky, tou hlavnou je IKAR, potom nasleduje Príroda, pod ktorou vychádzajú kuchárske knihy, encyklopédie, učebnice, knihy o životnom štýle. Treťou značkou je YOLi – zastrešuje tituly pre young adult čitateľov, Stonožka je zasa orientovaná na detského čitateľa od 0 do 12 rokov. Odeon je edícia pre náročných čitateľov a ponúka to najlepšie zo svetovej beletrie, často tituly ocenené medzinárodnými literárnymi cenami. Ajna je menšia značka, pod ktorou vychádzajú knihy s tematikou ezoteriky a duchovného rastu. V tomto roku sme do portfólia zaradili aj vydavateľstvo Slovenský spi-

sovateľ a je našou ďalšou vydavateľskou značkou.

Ja sa v Ikare venujem marketingu a komunikácii, mojou úlohou sú najmä PR aktivity a eventy – organizujem knižné podujatia, krsty kníh... komunikujem s médiami. V prípade návštevy zahraničného autora sa starám o jeho program a dohadujem mu mediálne výstupy. Je to pestrá a časovo náročná práca, ale nesmierne obohacujúca.

Príbeh (Stanislav Vereš):

Sme mladé vydavateľstvo zamerané na slovenských autorov. Vzišli sme z iniciatívy knižných nadšencov z literárneho blogu. Vydavateľstvo sme pomenovali Príbeh.

Sme hororový časopis, takže nás v prvom rade zaujíma, akú časť vášho edičného plánu venujete práve tomuto žánru. Aký priestor dostávajú hororoví autori a ich temné výtvory?

Albatros Media (Mário Gešvantner):

Úprimne, klasický horor je u nás menšinový žáner, ale bez kníh, postavených na strachu a napätí, bez trilerov a desivej fantasy si náš edičný plán nevieme predstaviť.

Artis Omnis (Andrea a Ivan Harmanovci):

V priebehu rokov sme vydali niekoľko dôležitých žánrových titulov. Spomeniem napríklad antológiu slovenského

hororu Farby strachu, knihu Dušana D. Fabiana Odbila 13. hodina či Dom 490 od Marka E. Pochu. Už dlhodobo sme partnermi literárnej súťaže Martinus Cena Fantázie, kde zastrešujeme práve kategóriu hororových poviedok. Najlepší autor si od nás každý rok odnesie Cenu Béla, čo je soška v tvare rakvy s podobizňou Dracula stvárneného legendárnym Belom Lugosim vo filme z roku 1931. Pokiaľ nás niektorý z autorov zaujme, oslovíme ho pre ďalšiu spoluprácu – takto vznikla napríklad knižná séria Kladivák od Janka Išu.

Hydra (Katarína Čavojová):

Po krátkom prešetrení Hydropoličky zisťujeme, že hororu venujeme až neskutočne veľa priestoru, ktorý si však zaslúži. Dávno sme si uvedomili, že Slováci milujú svoj strach. Už v prvej našej zbierke *Fantastická 55* (2013) sa vyskytujú horory, hoci, takpovediac, nesystematicky. O rok neskôr sme už publikovali samostatnú hororovú zbierku poviedok o živote, smrti a krehkej hranici medzi nimi s názvom *Na hroby* (2014), ktorú zostavil Mark E. Pocha. Obe spomínané zbierky boli česko-slovenské, lebo aj českých autorov stále považujeme za svojich. V tom istom roku vyšlo aj literárno-vedné dielo *Netvor – od Frankensteina po Terminátora*, s ktorým nás oslovil Ondrej Herec, zakladateľ literárnej teórie slovenskej fantastiky. „Spoločnou vlastnosťou netvo-

rov s hrdinami je nepredvídateľnosť,“ hovorí Ondrej Herec (str. 13). Ďalej sme pokračovali zbierkami *Zombie apokalypsa* (2016), autorskou zbierkou *Obchádza nás temnota* (2016) od Ivana Kučeru, zbierkou *Koleje smrti* (2018). Treba podotknúť, že naše antológie bývajú tematické, tradíciu potvrdzuje aj ďalšia – *Vianoce, zas Vianoce* (2022), z ktorej jasne vyplýva, že vianočný čas považuje väčšina Slovákov za hororové obdobie. Čerešničkou na torte je určite zbierka *Slovenské temno* (2022), vytvorená v spolupráci s českým HorrorConom, ktorý publikoval České temno. Poviedky vychádzajú predovšetkým zo slovenského folklóru a slovesnej kultúry, ktoré sú úzko späté a previazané s ľudovými povestami, bájkami a legendami. A trinásťka skúsených slovenských autorov sa rozhodla oživiť ich odkaz v príbehoch z rôznych známych či menej známych kútov Slovenska.

Mark E. Pocha u nás kraľuje svojimi hororovými počinmi, ako je beznádejne vypredaná *Krajina kanibalov* (2016), už ju nájdete len antikvariátoch, *Kontakt – záhuba prichádza z nebies* (2017), *Na Dušičky zomrieš* – young adult horror story (2018) či duchárska fantasy *Svet je plný démonov* (2019). Fanúšikov zombie vyvražďovačiek určite nadchne *Zima mŕtvych* od Henricha H. Hujberta (2019), slasher *Obyčajní hrdinovia* od Mariána Kubicska (2021), artový cyklus poviedok od autorky Nadi Vojteckovej *Z Krajiny*

tieňov (2022) a experimentálna strategická postapo vyvražďovačka od Lenony Štiblaríkovej *Panelák* (2022). Pochváliť sa môžeme aj miniknihami, príbehmi na bezsennú noc od Marka E. Pochu – *Z temnôt* (2015) a strašidelnými drabble *Abeceda žerie deda* (2018) od Lenony Štiblaríkovej.

Svoje horory doslova vymaznávame zaujímavým zovňajškom, ilustráciami, či už vo vnútri, alebo len na obálkach. Prispeľ nám také zvučné mená ako ilustrátor Martin Cuco Luciak, Brian Terrero Sensei, Filip Bandurčin, Jakub Šimjak, František Guderna, Danica Pružincová, G. Vangarrett aj talentovaná Elena Vatrushkina. Takže jednoznačne možno povedať, že horor má v edičných plánoch vydavateľstva Hydra významné postavenie.

Ikar (Lucia Čarná):

IKAR je mainstreamové vydavateľstvo a do nášho portfólia patria naozaj rôzne žánre. Preto v ňom má samozrejme svoje miesto aj horor. Sme dlhoročným vydavateľom Stephena Kinga, ktorý tento žáner reprezentuje, nedávno sme vydali horor z pera majstra severského krimi Jo Nesbøa s názvom *Nočný dom*. Vydávame Jozefa Kariku – jedného z top slovenských autorov, ktorého knihy oscilujú na hranici psychologického trileru a hororu. Ale samozrejme máme aj trošku menej známych autorov, ktorí píšú kriminálne príbehy s hororovými prvkami. Uvediem

napríklad C. J. Tudorovú a jej *Upálené dievčatá*, prípadne J.P. Delaney a knihu *Tá predomnou*, ktorá bola aj sfilmovaná, či Darrena Sargue a jeho *Predpoved'*. Možno by fanúšikovia hororu polemizovali, že sa jedná skôr o trillery ale tie hororové prvky tam určite nájdú.

Príbeh (Stanislav Vereš):

Rovnako ako všetka ostatná fantastika. Nerobíme vôbec rozdiely. Dokonca v poslednej dobe prevažuje u nás práve horor.

Knižný horor je často považovaný za brakový žáner. Ako to s ním vyzerá na domácom trhu? Je oň u čitateľov záujem alebo je popri zvyšku fantastiky a iným žánrom skôr v úzadí?

Albatros Media (Mário Gešvantner):

Osobne sa neodvážim nazvať horor brakovým žánrom, rovnako ani trilery či drsné detektívky. Veď medzi autormi takejto literatúry sú veľikáni, ktorých kredit nemôže nikto spochybňovať. Myslím si, že to vedia čitatelia oceniť. Ako sa hovorí, každá kniha si nájde svojho čitateľa.

Artis Omnis (Andrea a Ivan Harmanovci):

Pravdou je skôr to druhé tvrdenie, pretože aj v našom edičnom pláne vidieť viac fantasy než hororu. Zato sa však môžeme stretnúť s prelínaním viacerých žánrov, ktoré sa stáva čoraz populárnejším. Hororové prvky teda môžeme stretnúť aj v detektívkach či dobrodružných románach.

Hydra (Katarína Čavojová):

Neexistuje dôvod považovať horor za brakový žáner, je len potrebné prijať jeho prostriedky, ktorými čitateľa dráždi a emotívne ho vycíciava. Horor obnažuje realitu, dáva svetu pravú tvár, lebo z temných kútov hľadá zlo, ukrýva sa, aby zaskočilo tých, čo si pred ním zakrývajú oči. Svet nie je pekným miestom na život. Občas o tom nechceme počuť, tvárim sa, že to nie je pravda. Lenže horor nemá s našim jemnocitom zľutovanie. Dobré sa začítajte a pokúste sa v paranormálnych prvkoch odhaliť, na čo v skutočnosti poukazujú. Možno budete potom vyrovnanejší a, hlavne, pripravení na najhoršie.

Ikar (Lucia Čarná):

Myslím, že horor má stále svojho čitateľa a knihy Stephena Kinga to dokazujú. Musí byť ale kvalitný a dobre napísaný. Za úspechom Kinga, ale aj Kariku, či iných stojí najmä to, ako dokážu pracovať s príbehom, dejom, vystavaním napätia, ako sa vedieť zahrať s emóciou čitateľa, ako pracujú so strachom. Je jedno, či Jo Nesbø napíše detektívku, sériu poviedok alebo čistokrvný horor, vždy to bude dobré a vždy to bude úspešné.

Príbeh (Stanislav Vereš):

Áno, je, a to aj erotická literatúra, ktorá sa radí medzi napredávanejšie. U milovníkov hororu samozrejme je obľúbená.

Ale milovníkov hororu je menej ako milovníkov por... erotiky. Niektoré erotické diela by som na základe niektorých scén tiež radil ako súčasť fantastiky. Však horor sa môže javiť na chvoste preto, lebo veľa YA hororov nie je, pričom iné žánre môžu ľahšie cieľiť na mladšie publikum, a mladí sme boli raz všetci, ale fanúšikmi hororu len niektorí. Preto je ľahšie cieľiť knihu na mladé publikum (bez ohľadu na to, či je to fantasy, alebo scifi) ako na úzku skupinu čitateľov (hororu). Keby knihu napísala nejaká slávna, populárna hviezda, tak sa jej dielo bude predávať rovnako dobre, či to je horor, alebo fantasy. Cieľi sa na veľkú skupinu fanúšikov. Preto by som povedal, že vo svojej cieľovke je oň adekvátny záujem. A keby obsahom diela bol erotický (myslí sa skôr porno) horor určený pre mladšieho diváka, tak by určite bol silným hráčom na trhu. Ale to by nesmel zabíjať čitateľom obľúbené postavy.

Podľa čoho si vyberáte rukopisy? Čo musia spĺňať príbehy, aby ste ich bezpodmienečne chceli vydať pod vašim logom?

Albatros Media (Mário Gešvantner):

Snažíme sa vyberať knihy, ktoré sú v prvom rade podľa znalcov kvalitné. Chceme vydávať čitateľsky atraktívne a, samozrejme, aj komerčne úspešné knihy.

Artis Omnis (Andrea a Ivan Harmanovci):

Príbeh musí byť pútavý, originálny a dobre napísaný – to platí bez ohľadu na to, či sa bavíme o horore, alebo inom žánri. Na Slovensku je totiž obrovský pretlak rukopisov, všeobecne stúpa počet vydaných titulov, no kvalita neraz výrazne zaostáva za kvantitou.

Hydra (Katarína Čavojová):

Rukopisy nás musia zaujať predovšetkým príbehom. A hádam netreba zdôrazňovať, že text zaslaný do vydavateľstva zameraného výhradne na domácu fantastiku, teda scifi, fantasy a žánrový horor, musí obsahovať paranomálny prvok.

Ikar (Lucia Čarná):

Vyberáme si kvalitu, ale aj knihy, ktoré majú potenciál zaujať mainstreamového čitateľa. Chceme, aby bola kniha dobre napísaná, aby autor nebol grafomanom, ale mal skutočný talent, aby vedel vystať príbeh. Rukopis príde do vydavateľstva, posúdia ho viacerí ľudia a vypracujú posudky. Na základe dobrého posudku titul šéfredaktorka predkladá na edičnej rade a ak sa kniha schváli, zaraďuje sa do plánu a začína sa nej pracovať. Ten proces je samozrejme oveľa dlhší, môže trvať aj rok. Uviedla som ho vo veľmi zjednodušenej forme.

Príbeh (Stanislav Vereš):

Pekná ryšavá sčítaná slečna s dobrou povahou? Ale teraz už vážne. Na začiat-

ku je autor a jeho osobnosť – ako by sa dalo s ním spolupracovať, keďže chceme autorov, s ktorými plánujeme dlhodobú spoluprácu, aby sme pomohli budovať si meno, lebo je to tiež značný základ predaja. A autor, ktorý sa hrubo chová k beta čitateľom, nik s ním nechce spolupracovať a prideluje sa za trest, nie je správnu cestou, lebo potom sme zničení a vyhorení. Taký človek by nás obral o radosť z danej práce. Preto prvým dôvodom neprijatia rukopisu je sám autor. A čo sa týka príbehu – mal by spĺňať to, že bude obsahovať príbeh. Veľká časť rukopisov, čo nám chodí, neobsahuje príbeh. Je to len autorov počín, kde sa každý deň snažil napísať pár strán, aby sa niekam posunul, a uvažuje, čo bude na ďalšej strane. Autor nevie, kam smeruje, a vlastne nikam ani nesmeruje, ale keď má veľa strán, tak to uzavrie s tým, že ide na pokračovanie a pošle to vydavateľovi s tým, že to bude trilógia. A stretáme sa aj s prípadmi, kde autor má v hlave krásnu scénu. Opakujem, scénu, ale nie príbeh, čo by mal úvod, jadro, záver. Scéna je tak maximálne na päť strán, kde sa dvaja stretnú a pobožkajú. A je normálne príbeh rozpracovať z jednej scény, ale toto nie je cesta, ktorou sa vyberie autor. Autor tam pridá hromadu vaty, ktorá nesúvisí vôbec s príbehom, a častokrát ani ničím neobohatí. Môžeme ju bez trestne zmazať bez toho, aby to bolo vidieť, a ostane nám len tých päť strán.

Na záver by som už len dodal, že my tiež čítame knihy a aj tie zahraničné, počúvame creepy pasty a ak niekto odniekiaľ niečo skopíruje, tak to je veľké nie. Vždy strávime veľa času overovaním podobností diel a to, že vám to potom vydali niekde inde, aj tak nie je pre nás argument.

Akým spôsobom riešite dilemu: domáci verzus zahraničný autor? Dá sa povedať, že sa prikláňate viac k jednému alebo druhému? A plánujete do budúcnosti v tomto postoji nejakú zmenu?

Albatros Media (Mário Gešvantner):

Zatiaľ vydávame viac prekladových kníh, predsa len, ponuka zo sveta je extrémne široká. Ak však objavíme domáceho autora, ktorý spĺňa hore uvedené atribúty, radi ho vydáme. Príkladom môže byť Peter Derňár, ktorému sme vydali už tri knihy. Samozrejme, slovenskej literatúry by sme chceli vydávať viac, na našom webe máme možnosť prihlasovať rukopisy, tak hádam aj tento rozhovor nejakého autora či autorku nakopne poslať nám svoje dielo.

Artis Omnis (Andrea a Ivan Harmanovci):

Doteraz sme vydávali iba slovenskú tvorbu. V tomto roku sa síce črtajú prvé prekladové lastovičky, ale naši zatiaľ stále vedú.

Hydra (Katarína Čavojová):

Žiadna dilema neexistuje. Z predošlých

odpovedí jednoznačne vyplýva, že nemáme záujem o zahraničných autorov. Pozor, českých autorov za zahraničným nepovažujeme! A ak niečo do budúcnosti plánujeme, je to invázia prekladov našich kníh smerom do zahraničia, nech aj tam vedia, akých výnimočných autorov na tomto drobnom trhu máme.

Ikar (Lucia Čarná):

Máme cca 30% pôvodnej tvorby. Nie sú na to nijaké pravidlá, taký je prсто trh. Vždy bude viac prekladových titulov. Slovensko je malá krajina a vyprodukuje len obmedzený počet kvalitných autorov, ktorí by mali aj komerčný potenciál. Sú vydavateľstvá, ktoré sa na pôvodnú tvorbu špecializujú, my sme veľké vydavateľstvo, kde majú priestor všetky žánre.

Príbeh (Stanislav Vereš):

Keďže sme vydavateľstvo zamerané na výhradne tuzemských autorov, tak sa hlavne prikláňame k slovenským autorom. A keďže nie sme prekladatelia, v blízkej dobe sa nimi neplánujeme ani stať, tak neplánujeme tento postoj meniť. A expandovanie do Česka nepočítame. To neberieme ako zahraničie.

Poodhalíte nám svoje plány? Na aké knihy sa môžu čitatelia tešiť? Samozrejme, pýtame sa primárne na hororové príbehy, ale nie iba na tie.

Albatros Media (Mário Gešvantner):

Čoskoro vydávame *Hrôzu v Hollow falls* od Marka Edwardsa, temná je aj nová séria J.D. Bakera, začíname románom *Štvrtá opica*. Alebo psychotrilery *Slepá nenávisť* a *Tichá podnájomníčka*. Samozrejme, ak natrafíme na viac zaujímavých hororov, nie sme proti. Dajte tipy!

Artis Omnis (Andrea a Ivan Harmanovci):

Ako sa vraví u našich českých susedov, bude to hustej nářez. Pozývam všetkých sledovať naše sociálne siete, kde nájdú všetky aktuálne informácie.

Hydra (Katarína Čavojová):

Podme hovoriť o roku 2023, na ktorom sa intenzívne pracuje. Práve sme vydali humornú fantasy *Cesty hrdinov* od Ivany Molnárovej Dubcovej, klasickú hrdinskú fantasy plnú mágie a mečov *Vladykova pomsta* od Kataríny Soyky a fantasy vychádzajúcu zo starých povestí a pohanských zvykov *Dračia šupina* od Henricha H. Hujberta. Čoskoro budeme publikovať pokračovanie úspešného titulu *Všetko zlato Kremince* od Jozefa Mikloviča pod názvom *Všetko zlato pre Anežku* a humornú fantasy *Kráľovská hra* od Filipa Červenáka. Ale Vy ste zvedaví na horory. Tak Vám ich dáme. Koncom roka by sme mali prísť so zbierkou *Krvavé Považie*, lebo považský región je temné miesto a horor mu pristane.

Ikar (Lucia Čarná):

U nás sa môžu čitatelia samozrejme vždy tešiť na nových Kingov, Jozef Karika vydáva na jeseň triler *Hlbina*, spomínala som aktuálnu čerstvú hororovú novinku od Jo Nesbøa, za pozornosť stojí fantastický autor historických detektívok Oliver Pötzsch, ktorému vydávame knihu *Hrobár a dievča*. Určite sa majú čitatelia na čo tešiť.

Príbeh (Stanislav Vereš):

Pripravujeme v tomto roku dve hororové knihy. Na základe prelínania žánrov môžu byť menšie rozpory, kam čo patrí, keďže sú tu často prítomne prvky iných žánrov. Jedna je hororová zbierka od Radoslava Kozáka, Trinásť balád pre Lucifera, a druhá od Lukáša Poláka, Pahltné.

LENONA ŠTIBLARÍKOVÁ CHŇAPA

ilustrovala: Zuzana LaKiri Droppová

„Do Runiny som chodieval na prázdniny každé leto. Je to posledná dedina, cesta už ďalej nevedie, končí na hornom konci za posledným domčekom závorou,“ vysvetľoval som Darine svoj vzťah k malebnej dedinke svojho detstva. Zaparkoval som auto pred ozdobne kovanou bráničkou vedúcou k tetinmu domčeku, ktorý sa ako opustené šteniatko chúlil k podobne ošarpaným nízkym chalúpkam so škridlovou strechou.

„Povedz rovno, že si ma priviezol do zapadákov, v ktorom sa i vrany otáčajú,“ vtipkovala, hoci ma sama prosila, aby som ju sem vzal.

„Stále je tu pekne. Babka chovala kravu, kozu, sliepky a krdel' holubov,“ nereagoval som na jej iróniu a ďalej spomínal na staré časy. S týmto domčekom som si spájal veľa pekných chvíľ. Chcel by som, aby ich cezo mňa precítila aj ona.

„Chovala holuby? Prečo?!“ vyhrkla s detským údivom.

„To dnes ich v meste považujú ľudia za škodce. Kedysi sa holuby chovali v holubníkoch normálne na mäso. Do polievky, na pečenie... Ako v tom porekadle o pečených holuboch, čo leňochom lieta-

jú až do úst,“ zasmial som sa tej predstave. Faktom je, že odtrhnutie mestského človeka od prírody je cítiť asi najviac práve v takýchto situáciách. Sme ako dvaja cudzinci uprostred bohom zabudnutej dedinky obkolesenej lesmi, kde väčšinu domov tvoria opustené chyžky, drevenice a krabicové poschodové domy postavené v sedemdesiatych rokoch pre tri generácie príbuzných, z ktorých tu prebýva posledný člen a ledva stíha ako-tak udržať stavbu v obývateľnom stave. Veru, čas pohlcuje Runinu neúprosne a surovo. Nebyť dedičstva po tete, sotva by som sa sem niekedy vrátil. Krásna príroda, čerstvý vzduch, čistá voda a lahodné zvuky prírody sa pekne vynímajú v rebríčku priorít. Človek po nich túži tak akosi teoreticky, ako po svetovom mieri a nasýtení celého ľudstva. Nedokážem si predstaviť aký zlom by musel nastať, aby sa ten istý človek rozhodol všetko predať a odsťahovať sa napríklad práve sem, hodinu cesty autom od najbližšieho mesta s poliklinikou a supermarketom. Ale je tu pekne, to áno.

Dvere som otvoril kľúčom, ktorý mi oficiálne odovzdal starosta Runiny. To on mi poslal list s oznámením o tetinej smr-

ti a o domčeku, ktorý mi zanechala. Bolo mi ľúto, že som s tetou dávno neudržiaval kontakty a o jej smrti som sa dozvedel až od cudzích. No už sa nedalo nič vrátiť.

„Prečo tvoja babka odkázala dom tete a nie tvojej mame?“ pýtala sa Darina. Nanosila do domu tašky s nákupom, ja som ťahal ťažké kufre. Plánovali sme tam stráviť celý víkend. Treba prebrať veci po zosnulých, roztriediť ich, niečo vyhodiť, niečo možno predať a tak celkovo zistiť, čo som vlastne zdedil.

„Mama odišla študovať do mesta. Našla si prácu, vydala sa, založila si rodinu. Sem ju viac nič neťahalo. Jej sestra nemala také ambície, mesta sa skôr bála. Dohodli sa, že doopatrúje mamu, moju babku, a zato získa dom. Aj tak nebol práve najnovší, večne potreboval nejaké opravy. A teta Magda bola robotná.“

„Z čoho žila?“

„Takmer všetci tu robia na píle a v lesnom závode. Pestujú a sadia stromčeky, v zime prikrmujú zver, v lete zbierajú bukvice, semená a iné lesné plody. Veľa si toho dopestujú sami a čo potrebujú z mesta, to im raz za týždeň privezie pojazdná predajňa. Taký starý autobus sem vždy chodieval. Majiteľ pojazdných potravín vykupoval kožky, perie, zemiaky či hriby. Rastú tu neskutočne veľké zdravé dúbaky, brezáky aj kuriatka!“

Z úzkej dlhej chodbičky, z ktorej sa vchádzalo do jednotlivých izieb, sme vošli do kuchyne.

V nose ma zaštekľila vôňa sušených lesných hribov, ktorá akoby sa ku mne sťahovala odvsadiaľ. Kuchynka bola hubovou arómou doslova presiaknutá. Staré noviny, tácky, drevené podnosy s natenko nakrájanými sušiacimi sa hríbikmi boli porozkladané takmer všade. Museli sme huby najprv pozhríňať do pripravených veľkých sklenených fliaš, aby sme sa tam mohli nejako ustrojiť.

Malá piecka s kovovou platňou kuchynke dominovala, okolo nej a nad ňou boli rozvešané varešky, hrnce, naberačky, rajnice a všakovaký kuchynský riad. V príborníku ležali pekne uložené taniere, príbory, maľované džbány a hrnčeky. V kúte oproti stál rozkladací diván. Na stenách boli rozvešané ručne vyšívané obrúsky s prísloviami a výrokmami z biblie. Útulnú miestnosť dopĺňal stôl pokrytý károvaným igelitovým obrusom a dve drevené stoličky.

„Tu naozaj zastal čas!“ zhĺkla Darina. „Podobný príborník mala aj moja stará mama! A tá piecka... Spomínam si, ako som do nej lopatkou hádzala uhlie! Bola úplne rovnaká!“ nadechýnala sa.

„Kedysi všetci kupovali rovnaké či podobné veci. Nebol taký veľký výber, ale ani ľudia sa nechceli príliš vyčleňovať. Kto bol na dedine priveľmi iný, toho sa buď báli, alebo ho ohovárali. Podozrievali ho zo všakovakých podivností a ak sa to na neho raz nalepilo, každý už len pridával a pridával. Takého chudáka mohli

z dediny aj vyštváť. Pamätám si, všeličo sa pošuškávalo... o tých, čo zmizli, alebo odišli, lebo ich čosi vylákalo do lesa a viac sa nevrátili. Domáci by si nikdy nepriznali, že práve oni, ich reči, nepriazeň a ohováranie mohli niekoho vyštváť z dediny, a tak si vymýšľali bájky.“

„Bájk? Myslíš nejaké miestne legendy? Strašidelné?“

„Ako asi všade. Každá dedina či mestečko má nejaké svoje tajomné historky. Fámy o svetlách, o detskom kriku v nočnej tme, šepkajúcich studniach, bútlavých stromoch, ktoré k sebe lákajú obeť, aby sa pohojdali na ich konároch a skoncovali so svojím životom práve pod nimi.“

„Óooo! Desivé!“

„Na podobných bájkach je vždy kúsok pravdy, no len tak trošičku. Fantázia a nuda domaľujú temné farby, aby mali čím starency strašiť malé deti, nech nechodia do lesa, na pôdy či do pivníc. Šarvanci vždy niečo rozbijú, poškodia, zoderú si nohavice, lebo sú zvedaví a nešikovní, tak nech radšej nelezú na opustené miesta. A tak sa vymyslí strašidlo, ktoré tam žije a čaká len na to, kedy k nemu to dieťa dobehne.“

„Babka ťa často strašila, čo?“

„Keby len babka!“ zasmial som sa. „Mala plno kamarátok s podobnými záujmami. Vodníci, rusalky, víly, bludičky, kadejaké lesné čudá, čo ťahajú deti do kríkov a vešajú ich po konároch ako nejaké ozdoby. Neverila by si, čo všetko boli schopné de-

dinské klebetnice vymyslieť, len aby nás udržali doma a na poli, pod dohľadom.

„A čo? Udržali? Nelákalo vás to práve preto skúmať miesta, ktoré vám zakazovali navštíviť?“

„Jasné, že nás to lákalo, no babky mali oči všade a hneď všetko hlásili. Špiónky!“

Prešli sme do susednej izbičky, v ktorej bol len rozkladací gauč, vysoká obývacia stena a starý televízor pokrytý háčkovanou dečkou. Obraz jeleňa v ruji zasadený do hrubého ozdobného rámu Darinu ohúril, podobne ako umelé ovocie v košíku na konferenčnom stolíku z lešteného dreva. V spálni na starej drevenej posteli obdivovala pekne naukladané kopy perín a vankúšov, prekryté vzorovanou dekou, na ktorej trónila sediaca bábika v ľudovom kroji. Takej sa kedysi hovorilo žmurkajúca, lebo pri naklonení sa jej pohybovali viečka. Niektoré dokonca pritom vydávali detský plač.

Darina sa na bábu zarazene zadívala, mala totiž len jedno oko, a to sa upieralo na ňu. Kamkoľvek sa pohla, stále mala pocit, že sa na ňu bábika uprene pozerá. Mohutné skrine s oblými tvarmi boli tiež z lešteného dreva, dali sa uzamknúť kľúčikom. Z kľúčikov viseli ozdobné hodvábné brmbolce. V kúte stál toaletný stolík s vysokým zrkadlom a na ňom krabička na spomienkové predmety či fotografie, polepená malými mušličkami. Suvenír z Bulharska.

„Ak plánuješ spať tu, tá bábika pôjde

preč!“ povedala Darina tónom, ktorý neprípúšťal akékoľvek námietky.

„Čo?“ uškrnul som sa. „Vari sa jej nebojíš?! A to sa ešte ani nezotmelol!“ vysmial som sa jej obavám.

„Ide mi z nej mráz po chrbte. Stále mám pocit, že chce žmurknúť a niečo mi povedať.“

„Možno ťa chce varovať. Nechce, aby si otvorila tajné dvere do pivnice, lebo ak to urobíš, tak...“

„Prestaň! Mlč! Nechcem nič vedieť o žiadnej pivnici, ty blázonko!“ trepla ma ledabolo po hlave. Len tak laškovne, aby som vedel, že si z nej nemám uťahovať.

„Neboj, ja ťa ochránim! Pred bábikou určite, aspoň tú zvládnem. Zamknem ju do skrine a bude pokoj.“

„Miro, toto je jej izba. Nechaj ju na pokoji, aj tak budeme spať v obývačke na gauči. Je tam televízor a ak chceš vypratávať veci po príbuzných, musíš ich kamsi poukladať, prebrať, vytriediť. Z toho je vždy veľký neporiadok, prach a špina. Najviac vecí je práve tu v spálni, kde myslíš, že ich budeš rozkladať? No na posteľ! Do večera tu bude bordel, takže spať tu určite nebudeme.“

„V poriadku, nech je po tvojom. Aj tak som vždy spával v obývačke.“ Dohodli sme sa, vybalili potraviny, čistiace prostriedky a vrecia. Niečo si ponechám, čosi darujem charite a čo bude úplne otrasné či zničené, pôjde na smetisko. Nikdy som nebol zástancom odkladania

alebo hromadenia vecí. Čo nepotrebujem dva-tri roky, to nepotrebujem vôbec. Len na to sadá prach, láka to mole a zaberať to miesto.

* * *

Po piatich hodinách preberania starých šiat, topánok, kabátov a parochní na mňa padla únava, smútok a ťažká beznádej. Aj po mne raz zostane po smrti len halda nikomu nepotrebných vecí, páchnucich po levanduľových guľôčkach?!

Tento domček na mňa kedysi pôsobil ako magické miesto. Bol plný zábavy, činnorodosti, zaujímavých aktivít. Zaváranie marhúl, uhoriek, sušenie hřibov, pečenie závinov či trepanie kobercov malo svoju neopakovateľnú vôňu.

Zrak mi padol na prútený košík. S rovnakým chodievala na hřiby babka a zrejme aj jej mama a stará mama.

A dosť, potrebujem odpočinok! Prečo nespojiť príjemné s užitočným? Nadýcham sa lesného vzduchu a pozbieram pár dubákov.

„Darinka?“ nahodil som opatrne „Čo keby sme si zajtra ráno urobili zdravotnú prechádzku? Tak na tri hodinky? Prešli by sme sa po lese a obhliadli okolie... Nazbierali huby,“ vyšiel som s pravdou von. O žiadny piknik na lúke, pár metrov za dedinou, mi nešlo. Chcel som si poriadne pretiahnuť nohy.

„So mnou nepočítaj, radšej si dlhšie pospím. Budem tu na teba čakať s raňajka-

mi a horúcou kávou, okej?“ odpísala ma.

Darina je fajn, ale radšej než turistiku a plávanie v jazere má posilňovňu a plaváreň. No a určite je zvedavá, čo za starožitné módné poklady objaví v skrini, ktorej vypratávanie som odložil na zajtra.

„Dobre, nebudem ťa budiť. Pôjdem skoro ráno, budem ako myška,“ mávol som nadňou rukou. Než ju ťahať nasilu do prírody, a potom počúvať, že ju bolia nohy, je hladná, smädná a hryzú ju komáre, to radšej vyrazím sám a užijem si svoj pokoj, ticho a nikým nerušené hubárčenie.

* * *

Ako som si naplánoval, tak aj bolo. Ráno, ledva sa slnko vyhuplo nad obzor, vzduch bol ešte chladný, som s malým ruksakom na pleciach a košíkom v ruke vyrazil. Približnú cestu som poznal a v lese už sa nejako zorientoval. Do úst som si vsunul trs trávy, bránička za mnou ticho vrzla na pozdrav.

Kľukatou cestou som prešiel hore kopčekom na vrchný koniec dediny, za posledným domom sa asfaltka končila a priamo nadväzovala na štrkovú cestu, ktorá sa po dvesto metroch strácala medzi stromami.

Les ma prijal dobrosrdečne, ako starého známeho. Vtáčiky švitorili, motýle poletovali, včielky už hľadali peľ a ja som pocítil všeobjímajúcu lásku k prírode. Presne takto som si to predstavoval! Kráčalo sa mi príjemne, z cestičky som zabočil do

lesa a pohľad som od korún stromov stočil k trávnatému kobercu, na ktorom by ma mala čakať kopa hribov.

Ajhlá! Tam už jeden vytrča spod listia! Krásavec! Parádny! Dubáčisko jedno! Hajde ku mne!

Košík sa mi začal utešene plniť. Čím hlbšie som šiel do lesa, tým viac húb som nachádzal. Boli väčšie, krajšie a zdravé, bez chrobače. Prišlo mi zvláštne, že som zatiaľ nestretol žiadneho hubára. V lesoch okolo Košíc bývajú lesy priam vykosené, hubári na seba medzi stromami doslova narážajú, zazerajú jeden na druhého a pokrikujú po sebe. Ešteže sa nehádajú o to, kto prvý uvidel svoj úlovok.

Tu bola tíšina, harmónia a všetky huby boli len moje!

Našiel som malinisko a trochu sa osviežil zrelými voňavými a neskutočne šťavnatými plodmi. *Dúfam, že sa tu niekde nepohybuje medved'. Už len to by mi chýbalo, naraziť na divé zviera!* Tak nejako podvedome som sa rozhlíadal po okolí a chvíľu načúval lesným zvukom, či nezaučujem mrmlanie, ťažké kroky alebo divoký šuchot lámaných krikov, ale všetko bolo pokojné. Vydýchol som si. Ovládol ma však nepríjemný pocit číhajúceho nebezpečenstva. Vari som sám sebe navodil strach? Hlúpe. Občas sa to stáva. Človek si niečo nahovorí, vypestuje si podvedomú nutkavú predstavu niečoho, čo nie je, no on sa k tomu neustále vracia a sám seba presviedča, že si všetko len nahovoril.

Otočil som sa.

Nikto. Prázdno, len konáre stromov sa podivne hýbali.

Prešiel som malinčie, preskočil malý potôčik, čo zurčal a kľukatil sa pomedzi nízke smrečky. Šiel som a šiel, vdychoval ihličím presiaknutý vzduch. Moje topánky sa jemne pohupovali na vrstve mäkkého machu a ihličia.

Ihličia?!

Zvláštne. Vošiel som do listnatého lesa, všetky lesy okolo dediny boli listnaté. Odkiaľ sa tu vzal ihličnatý? Vari som zašiel príliš ďaleko?

Vetvy nado mnou popraskávali. Jemne pukali, akoby sa lámali, no bol to len klam. Ilúzia. Vrcholce stromov nebolo ani vidieť, tak boli vysoko a vo výhľade mi bránili mohutné ihličnaté vetvy. Nachádzal som huby. Slabunké, rozpadnuté, chrobačné. Ani jeden poriadny pekný hríbik, len samý pohnitý odpad. Na niektorých kmeňoch rástli drevokazné huby, inde ležali vyvrátené celé kmene aj s koreňmi, asi spadli po prudkej búrke. Táto časť lesa sa mi prestávala páčiť čím ďalej, tým viac. Všetko bolo akési prehnité, choré a bezútešné. Stromy boli síce vysoké, no rástli v podivných uhloch, kmene mali poskrúcané, z niektorých vyrastali dokonca akési zhrubnuté opuchliny. Nevidel som žiadne zviera, nebolo počuť ani spev vtákov, len obrovské pavúcie siete obliepali konáre a bránili mi v prechode pomedzi stromy. Zapletal som sa do

nich, strhával si ich z tváre, obchádzal niektoré obzvlášť veľké.

Kam som to zabľúdl?!

Ucítil som smrad. Neprijemný, mŕtvolný puch rozkladu. Chcel som obísť miesto, kde zrejme zdochlo zviera, no kroky ma priviedli práve k malej priehlbine po vývrate a mojím očiam sa naskytol nepekňý pohľad. V jame ležala srna s mláďatom. Hlavy mali obhryzené, bruchá rozpárané, po telách im liezli muchy a ležali v nich larvy. Telá zvierat boli na kôpke ďalších kostí. Zakryl som si rukávom ústa a nos a rýchlo prešiel okolo.

Šiel som tak rýchlo, že som sa pošmykol, zakopol a rozťahol na zemi. Ihličie a drobné kamienky mi roztrhli džínsy, ktoré boli doteraz deravé presne podľa módy, no vďaka mojej nešikovnosti sa zodreli tak, že ich môžem rovno vyhodiť. Rukami som vletel do žihľavy. Darmo, že bola nízka, poriadne prhlila

„Do riti!“

Košík s hubami mi, samozrejme, vyletel z ruky a všetko sa z neho vysypalo. Kľáčiac na kolenách som si súchal poprhléné dlane, díval sa na to nešťastie a nechápal som, ako sa to mohlo stať? Prečo sa mi lepí smola na päty? Vari som vykročil z domu ľavou nohou?

Na hlavu mi dopadla šiška.

Pozrel som sa nahor, či si zo mňa niekto nerobí dobrý deň, ale nevidel som ani veveričku, ani vtipkára, čo by sedel na konári a triafal do mňa. Náhoda. Dnes

teda nemám svoj deň, bude lepšie otočiť sa a vrátiť domov. Až toto porozprávam Darine, potečú jej slzy smiechu. Hubár roka!

Prehltoť som poníženie a pozbieral hríby zo zeme späť do košíka. Aspoň neprídem s prázdny, niečo predsa donesiem. Pobral som sa smerom k dedine dúfajúc, že po ceste dozbieram košík doplna, aby som nemusel vysvetľovať a obhajovať svoj neúspech.

Po hodine pomalej chôdze nielen, že v košíku nebolo o pár hríbov viac, ale som dokonca nenašiel ani koniec lesa, či náznak ľudskej činnosti, rúbanisko, krmelec, posed alebo nejaký prístrešok, stopy po ohnisku... nič.

Zdá sa, že som zabľúdil. Trochu ma to znervóznilo, no slnko ešte stále nebolo v zenite, mal som celý deň na to, aby som sa nejako vymotal. Hlavne nerobiť paniku! Do večera musím na niekoho naraziť! Naše lesy predsa dávno nie sú neprebádanou húštinou.

Okolo obeda som si urobil prestávku. Na malej lúčke (podivné, že uprostred lesa je takéto holé vyrúbané a vyčistené miesto) som si urobil piknik. Zjedol som sendvič, napil sa vody a Schrúmal Horalku. *S plným bruchom sa mi bude kráčať rezkejšie,* pomyslel som si a pridol som do kroku, lebo sa mi zazdalo, že na opačnej strane lúky vidím čosi zvláštne.

Čím viac som sa k tomu približoval, tým pomalšie som stúpaj, až som tam napo-

kon dôjsť ani nechcel, no nohy rozhodli za mňa. Samé ma viedli a oči sa nedokázali odlepiť od bizarnej scény. K chorobne poohýnaným konárom starej naklonenej borovice boli dole hlavou, za nohy, priviazané bábiky. Farebnými stužkami, motúzom, drôtom alebo len kusom nejakej handry. Zjavne ich niekto popriväzoval postupne, celé roky, možno aj desaťročia. Niektoré boli úplne zničené zubom času, iné len špinavé, mokré či potrhané.

Čosi sa mi zamarilo... Šuškanie starých žien, povere, o ktorých sa nahlas nehovorilo, o dávnom zvyku žien, ktoré nemohli otehotnieť, alebo, naopak, nechceli dieťa, čo nosili pod srdcom. Prinášali rituálne obety na tajomné miesto, ktoré plnilo ich želania, aspoň v to verili. Žeby som našiel práve takéto obetisko? Ale mohol som sa myliť. Kto vie, čo dedinčanom v upadajúcej dedine behalo po rozume? Aké zvyky a povere si v sebe nosia?

Vtom som na jednom z vyšších konárov uvidel sedieť vranu. Bola čierna ako noc, len oči sa jej leskli. Keď zbadala, že ju pozorujem, zhúpla sa do letu a preletela mi tesne nad hlavou. Zľakol som sa, vyzeralo to, že do mňa narazí, jej let mi rozstrapatil vlasy. Ani nezakrákala. Všetko naokolo bolo akési príliš tiché. Pochmúrne? Pietne? Alebo hrozivé.

Ticho prerušilo prasknutie vetvičky, na ktorú šliapla čiasa noha. Zvuk ma prinútil obzrieť sa. Otáčal som sa okolo seba, hľadal som medzi stromami zviera alebo

človeka, ktorý sa za mnou zakrádal. Prečo sa zakrádal? Lebo som bol na poľane sám a nikde som nevidel nič, čo by ma ohrozovalo. No pocit ohrozenia, akéhosi skrytého nebezpečenstva, ma neopúšťal.

Opäť som vzhliadol pred seba, pevne rozhodnutý čo najrýchlejšie odísť z toho podivného miesta. Vpredu, asi dvadsať metrov predo mnou, sa mihla postava. Videl som len jej chrbát, kus kabáta alebo vetrovky, ktorý vzápätí prikryli vetvy stromu. Srdce mi poskočilo. Hneď nato sa divoko rozbehlo.

„Hej!“ zakričal som. „Stojte! Počkajte! Asi som sa stratil!“ rozbehol som sa k miestu, kde sa mi postava stratila z dohľadu. Chcel som sa opýtať na cestu alebo aspoň na smer z lesa.

Bola malá. Oveľa menšia než ja. Tak meter tridsaťpäť. Starenka s červenou šatkou na hlave. Mala ju zaviazanú pod krkom, takým tým starosvetským spôsobom. Asi jej bola zima, alebo trpela alergiou na chlad, lebo bola počas horúceho dňa nabliekaná do svetra a kabátika, na nohách mala hrubé pančuchy a vysoké čižmy.

„Och! Dobrý deň! Ale ste ma vyľakali!“ zasmial som sa nad sebou. „Celý deň som v lese nikoho nestretol. Tiež hľadáte hríby?“ Šiel som k starenke a postupne si uvedomoval hlúposť svojej otázky. Babka nemala košík ani ruksak či nejakú tašku. Nemala nič. Stála, vyčkávala, až sa k nej úplne priblížim a usmievala sa štrbavým stareckým úsmevom. Videl som

iba tri veľké žlté zuby. *Uff! Príšerné. Hneď v pondelok zájdem k zubárovi, už to viac nebudem odkladať. Takto na staré kolená dopadnúť nechcem.*

Babča vyzerala otrhane a vetcho. Ruky sa jej triasli, asi trpela nielen triaskou, ale aj stareckou demenciou alebo hluchotou, lebo mi nič neodvetila ani nepozdravila. V zvráskavenej tvári pokrytej hnedými škvrnami a bradavicami jej životom žiarili len oči. Mala v nich takú radosť, takú pahltnú, pažravú radosť, že ma vidí!

„E...e?“ bolo mi trápne mlčať, no nevedel som, čo povedať, keď ona nijako nereagovala a len stála a hodnotila ma svojím prenikavým pohľadom. Delili nás tri kroky. Do nosa mi vliezol štipľavý pach hniloby a zatuchliny. *Bože, to smrdí ona?!* Zavetрила. Zreničky sa jej rozšírili a úsmev... ten úškľabok sa ešte viac rozďavil do strán.

„Aha, aké pekné hríby som našiel!“ otrčil som pred seba takmer plný košík húb, aby nás od seba delila aspoň nejaká prekážka. Neprijemný pocit z babky sa stupňoval. Aká smola! Namiesto na konkurenčných hubárov musím práve ja naraziť na miestnu vyšinutú babu. Každá dedina má svojho blázna, podivína či retarda, niekoho, z koho sa deti vysmievajú a ubližujú mu, a dospelí ním pohrdajú a odvsadiali ho vyhánajú. Zrejme som stretol takýto prípad. Starej pri pohľade na svieže vonnivé hríby vytekla z úst slina, spúšťala sa pomaly, kúsok z nej jej kvapol na halenu.

Bleskovo bola pri mne, vztiahla ruky a zaborila ich do košíka. Dlhými sukovitými prstami skrútenými reumou či inou pliahou zdrapila celé hrste hríbov a pchala si ich do úst. Drvila ich d'asnamí, miagala tromi zubami, pohmkávala si pri tom, pchala a pchala do seba. V tom šoku som nestihol nijako zareagovať a, vlastne, ako vôbec reagovať na niečo také? Mám ju odstrčiť? Vytrhnúť jej hríby z rúk? Nakričať na ňu? Byť k nej hrubý a osopiť sa, že sú moje? Buď je tak veľmi hladná, alebo očividne nenormálna. A čo robiť v takom prípade? Doviesť ju do dediny? Do nemocnice? Prečo sa tu pohybuje bez dozoru? Nemala by byť pod odborným dohľadom? A vôbec, čo ak sa stratila? Alebo zabúdila a stratila pamäť?

Absurdná situácia!

„Hej! Prestaňte! Ale už dosť!“ odťahoval som od nej svoj košík. V tej chvíli ma ľudskou silou schňapla za zápästia. Košík mi vypadol z ruky, obsah sa z neho vysypal, no to mi už bolo jedno, jediné, na čo som myslel, bolo, aby ma okamžite pustila! Držali ma jej hnusné pokrútené prsty! Kde sa v tých opuchnutých, zdeformovaných kĺboch berie toľko sily?! Hrubé žlté nechty sa mi zaryli do pokožky.

„Chňap!“ zachripela víťazne, akoby práve vyhrala v športke.

„Čo... Čo prosím?“ habkal som. Koktal. Lapal dych. Stále som sa snažil držať rozumne, nájsť v konaní tej osoby nejaký zmysel, no balansoval som na pokra-

ji hystérie. Môj pud sebazáchovy kričal: Vypadni odtiaľto!

„Chňap!“ zopakovala.

„Pani... pani, pustite ma! Čo robíte?! O čo vám ide?! Dajte mi pokoj!“ mykal som sa, chcel som sa jej vytrhnúť, no držala sa ma ako kliešť.

„Chňap!“ jej modrý pohľad, vyblednutý od staroby ma posmešne prepichoval. Priam akoby ma nasúval na ražeň. Cítil som, ako sa vnútorne trasiem. Myslel som, že je to od zimy alebo od zlosti, no odrazu mi napadlo, či to nie je spôsobené jej dotykom a pohľadom. Sú takí ľudia... nepríjemní, s ťaživým pohľadom, ktorý núti dívať sa im rovno do očí, nemôžete očný kontakt prerušiť, alebo sa im, naopak, nedokázate pozeráť do očí, lebo z toho máte veľmi nepríjemné pocity. Po ich odchode vás z ničoho nič rozbolí hlava, cítite malátnosť a nevoľnosť. Vysávači životnej energie. Čo ak je baba jednou z nich?

Znovu som sa mykol. Začali sme sa doťahovať. Ustúpil som dozadu, ona za mnou. Ukročil som nabok, nasledovala ma. Presne kopírovala moje pohyby a stále ma pritom držala za zápästia. Zdvihol som ruky, chcel som ju štychnúť, nech hoc i spadne dozadu, veď až tak ďaleko to k zemi nemá, no len jej sklzála červená šatka z hlavy a ostala uviazaná visieť okolo jej krku. Naskytl sa mi nepekný pohľad na jej holú lebku, pokrytú úbohými zostatkami niekoľkých posled-

ných sivých vlasov. Cez bledú, priesvitnú pokožku presvitala ešte spleť modrých a fialových, opuchnutých a pokrútených žíl. Zaliala ma vlna zhnusenía.

Mám úctu k starobe, pravda, mám aj trochu strach, veď kto by nemal obavy zo starnutia, z nemohúcnosti? Ale takto starý človek by mal ležať doma v posteli alebo sa hojdať v kresle, pekne obložený dekami, s horúcim čajom v trasúcej sa ruke, a nie zvierať v hlbokom lese moje zápästia a desiť ma k smrtil!

„Chňap!“ vyhrĺkla starena ako odpoveď na šatku strhnutú z hlavy. Jej rozdávený bezzubý úsmev sa zmenil na otvárajúce sa ústa, ktoré pôsobili ako brána do pekla. Taký puch sa z nich aj vyrinul. V tej chvíli som už nepochyboval, že sa do mňa chce zahryznúť.

Zaspätkoval som, v hrôze zakopol o vlastnú nohu a zvalil sa na zem. Starenu som strhol so sebou. Lahko som ju prevalil pod seba, celý od hliny a ihličia som ju privalil svojou váhou. Zadúfal som, že ju tak pridusím a pustí ma. No nie, ležala podo mnou pokojne, nebojovala o nádych, čakala. Aspoň, že ústa mala zatvorené.

Zaprel som sa do nej kolenom a skúšal sa vzpriamiť tak, aby ona ostala na zemi. Baba mala však neskutočnú silu a stisk. Pravou rukou, ktorú mi zvierala, som začal od svojho ľavého zápästia odtrhávať jej prsty. S veľkým úsilím som podobral jej ukazovák, vykrútil ho, až v ňom

prasklo, ale podarilo sa mi ho odtiahnuť od svojej pokožky. Ibaže len čo som začal pracovať na prostredníku, jej ukazovák sa do mňa opäť zacvakol. Mocoval som sa s tým dlho, no nijako sa mi nedarilo zbaviť sa jej. Len som sa spotil a zadychčal.

Nie, toto nie je normálna babka! Žiadna žena nemá takú silu ani výdrž, a ani dôvod sápať sa po mne. O čo jej ide? Chce ma vari naozaj zožrať?! Nie, tomu neverím. S tými troma zubami?!

Vytiahol som sa na nohy, starena rezko vyskočila.

„Chňap!“ veselo opakovala svoje.

Ovládol ma amok. Hysterická, šialená túžba zbaviť sa tej hnusnej, starej, zvráskavenej pijavice. Začal som ju fackovať, búchať, mlátiť všade, kam som dosiahol! Nohou som ju kopol do brucha, načo ona len vydýchla, hekla a pridusene odvrkla: „CHŇAP!“

„Ja ti dám také chňap, ty sviňa!“

Kopal som kolenami, búchal ju do hlavy, do krku, škriabal ju, mykal ňou, hádzal na všetky strany, pripučil ju o kmeň stromu, dokonca jej zovrel krk prstami a dusil ju, tlačil. Vyrážala zo seba: „Chňap! Chňap!“ a potom otvorila ústa dokorán a vydávala huby, ktoré pojedla. Okamžite som jej pustil krk. Po brade jej tiekla hustá kaša s malými bielymi červami. Skrúcali sa a liezli po nej, vracali sa dovnútra.

Skrútil ma krč, suchý dávivý kašeľ, dýchal som rýchlo a snažil sa nepozerať na babizňu, ale medzi stromy, nech sa mi

žalúdok trochu upokojí. Prehnitá suka! Skrz-naskrz prelezená parazitmi a plesňami.

Drží sa ma TO! Drží!

Opäť som sa s ňou pustil do boja. Vrtela sa, krútila, vzpierala, a čím viac som sa namáhal a ustával, tým bola živšia a veselšia. Akoby som robil presne to, čo odo mňa očakávala! Ja si míňam energiu a ona, hnusoba, ju vstrebáva cez kontakt s mojím telom. Až ma unaví, až nebudem schopný pohybu, lebo od hladu, smädu a vyčerpania odkvicnem, tak ma vysaje a nikto, vôbec nikto ma tu nenájde!

Ó, nie! Nie, nie! Nenechám sa zabiť starou babou!

„Tak čo, stará karga, koľkých si takto skántrila, čo?“ bol som si istý, že nie som jej prvou obeťou. Mala skúsenosti s lapenými ľuďmi, ktorí sa bezúspešne trepali v jej ocelových pazúroch.

„Chňap!“ usmiala sa veľavýznamne a spokojne. Sebavedomie jej teda nechýbalo! Bola ako pavúk, čo striehne na obeť vo svojom kúsku lesa. Tento podivný lesík z pokrútených ihličnatých stromov sa k nej teda hodil. Pichľavý, chorý a chrobačný. Prelezený vetchou starinou, no stále túžiaci po živote. Preto nasával silu zo všetkého živého, čo sa tam zatúlalo.

Musím sa odtiaľto dostať!

Poobzeral som sa okolo seba. Takže kadiaľ? So starenou alebo bez nej, no z lesa odídem! Spadnutý košík bol fuč, v boji s babou sme sa od poľany vzdialili hlb-

šie do lesa, no nevadí, hlavne, že ideme a cestou sa uvidí.

Z jej krčovitého stisku mi dreveneli dlane, koža pod jej úchopom ma nepríjemne svrbela.

Prudko som dýchal. Rozrušenie a strach z nepochopiteľnej situácie ma privádzali do zúfalstva.

„Čo si zač?! Striga? Baba Jaga? Bludička? Alebo bosorka, čo lieta na metle... Hááá?! Kam si ju zaparkovala? Tú metlu! Zišla by sa mi,“ motal som čokoľvek, čo mi slina na jazyk priniesla, len aby nebolo také ticho. Potreboval som si dodať odvahy. Presvedčiť sám seba, že nie som až v takých sračkách, v akých som bol.

„Chňap, chňap!“ prisvedčila.

„Takže Chňapa Chňapavá z Chňapova, suka!“

Tlačil som ju lesom pred sebou. Dúfal som, že zakopne, zvrtnie si nohu, alebo sa napichne na konár, či strčí nohu do pasce na medveďa, no akoby mala oči aj na chrbte! Lahko prekračovala korene, uhýbala sa okolo kameňov, preskakovala padnuté kmene. Preháňal som ju každou húštinou, kríkom a malinčím, nech si užije a vyčistí mi cestu! Nevadí, že si zničím šaty, že roztrhám nohavice alebo bundu, veď nejdeme na ples. A jej šaty si to odnesú viac než moje. Stará ľahko držala moje tempo, nevzpierala sa, šla, kam som ju tlačil.

Bol som smädný, hladný a unavený. Komáre ma štípali, lietali mi okolo uší, za-

liezali mi až do ústa a do nosa. Asi ich lákal môj pot. Nemohol som ich ani odháňať. Nemal som ako.

Kde, do čerta, je ten listnatý les?! Kam sa podeli všetky zvieratá?

„O čo ti ide?! Ha? Načo som ti? Zabíjaš ľudí pre zábavu? Alebo ich žerieš, pekne pomaly... ešte za živa, po kúsočkoch, keď ležia vyčerpaní, v bezvedomí a úplne zmierení so svojím osudom? No? Ludojedka! Žerieš, však?!“

„Chňap, chňap!“ zacvakala ďasnamí a potvrdila všetko, z čoho som ju podozrieval.

„Jasné! No ja nie som ani stará nemohúca babka, čo zašla do lesa na maliny a zablúdila až k tebe, ani lesný robotník, čo sa spil pod jedličkou. Nie! Nie som ľahká obeť. Nevleziem ti na pekáč, aby si vedela! Budem sa biť! Vzдорovať! Zadušíš sa takým sústom! Veru, zadušíš! Nevieš, čoho všetkého som schopný. Ak si myslíš, že sa nechám len tak zožrať starou ježibabou, tak si na omyle! Ak ma hryzneš, ja ti to vrátim! A s poriadnym prídavkom navyše! Mám viac zubov, vidíš? He-he!“ až ma striaslo od toho, čo som v zápale vzdoru vypovedal. No čím viac som sa nad tým zamýšľal, tým viac som si bol istý, že ak nič nepomôže, tak to urobím. Nechám tú obludu ochutnať jej vlastnú medicínu! A čo?! Kto ma za to odsúdi?

„Chňap?“ zazdalo sa mi to, alebo som v jej hlase začul údiv?

„Hej, hej, myslím to vážne. Hoc aj

zdochnem, no budem sa biť do konca. Hryžť ťa všade, kam dosiahnem! Ohryziem ti tie hnáty zo svojich rúk. Než zdochnem, bude z teba obrubok! Tak, tak! Budeme sa váľať po zemi, držiac jeden druhého v náručí a budeme sa žrať a žrať! No?! Páčia sa ti moje plány, ha? Niečo také si ešte nezažila, čo? Nikdy na mňa nezabudneš! A s odhryzenými prstami už nikdy nikoho, chápeš, nikdy nikoho nechňapneš, suka!“

Jej pohľad akoby mi hovoril: No, čo mi ešte povieš, chlapček? Len si rozprávaj, len vzdoruj! Aspoň sa rýchlejšie vyčerpáš. Nemusím nič robiť, stačí počkať. A ja viem čakať.

Chrbtom som sa oprel o strom, nohou sa jej zaprel do stredu tela a z celej sily kopol tak, aby som ju od seba dostal čo najďalej. Trhlo ma dopredu, zrúkol som od bolesti, lebo aj moje ruky sa v jej zovretí napli. Tlačil som do nej nohou, videl, ako sa jej zápästia predlžujú, telo sa ohýba, nohy sa už kyvkajú vo vzduchu, no prsty ma stále držali a nechty sa zarývali do mojich svalov. Odrazu niečo prasklo. Jej kosti vyskočili z ramenných kĺbov a ruky sa jej neprirodzene ďaleko natiahli. Nevydala pritom ani hláska.

Bože! Hľadel som na tú mlčanlivú desivú obludu. Čo robiť?! Nič nepomáhalo. Vari tu naozaj zdochnem? A čo Darina? Darinka moja! Ostala sama... čaká na mňa a ja tu zatiaľ...

Zviezol som sa po kmeni až na zem.

Cítil som ruksak na chrbte, bolo tam nejaké jedlo, voda, no akoby ani neboli. Neexistovala šanca, ako sa k nim dostať. Ak spustím starenu z dohľadu, bol som si istý, že niečo vymyslí. Urobí nejakú podlosť. Niečo, čím ma znehybní, omráči, alebo zraní, a to som nemohol dopustiť!

Opäť som vstal a ďalej ju tlačil lesom. Nezдалo sa, žeby ju úderý vetiev a kričov nejako zraňovali. Mnou vybranej trase sa nijako nebránila.

Až takto dôjdeme do dediny, v družnom objatí ako dvaja frajeri, uverí mi niekto, že z nás dvoch som ja obet? Že som smädný, hladný, vyčerpaný a na smrť unavený, lebo ma ona nechce pustiť?

To je fuk! Nech som hoc za hulváta, no hlavne, nech vyjdem z tohto prekliateho lesa!

„Čo sa škeríš?! Čoskoro vyjdeme z lesa a všetci uvidia, čo si zač! Isto si schňapala aj niekoho z dediny. Ich príbuzných. Kamarátov. Susedov. Skončíš v blázinci! A o lese budeš len snívať!“

„Chňap! Chňap!“ nesúhlasila.

Deň sa prehupol do druhej polovice. Podľa slnka, presvitajúceho cez koruny stromov, som odhadol, že môžu byť tak tri či štyri hodiny popoludní. Do tmy bolo ešte ďaleko, utešoval som sa, lebo nič iné pozitívne som necítil a nad negatívnym som premýšľať nechcel.

„Čo sa škeríš, chriapa smradľavá?! Ústa otváraš? Tešíš sa na človečinku? A prd makový dostaneš! Radšej skončím v zu-

boch svorky vlkov či medveďa, než v tvojom bruchu! Ak mám zdochnúť, vezmem ťa so sebou! Uvidíme, ako sa budeš tváriť, keď ťa budú hrýzť ostré vlčie zuby!“ od bezmocnej zlosti som ju kopol do nohy. Vetchá, starecky pokrútená noha so zväčšeným kolenným kĺbom mierne vyhnutým do boku sa ohla, no starena nepadla, udržala si rovnováhu a na bolesť nijako nezareagovala.

Odrazu som zbadal lesnú polianku. Po medzi stromy presvital kúsok slnkom zaliatej lúčky. Rýchlo som babu potlačil tým smerom v nádeji, že tam nájdem stopy po ľudskej činnosti. Besiedku, posed, senník alebo aspoň rodinku na pikniku. S hlavou rodiny nad meter deväťdesiat, s nožom v ruke a s miláčikom dobermanom... nie, nie, s dvoma dobermanmi! Presvedčiť ich, aby mi pomohli, lebo ma starena drží proti mojej vôli a ktovie, čo so mnou plánuje, už bude mojou najmenšou starosťou.

„Óooo, nie! Nie! Nie! Nie! Kurva!“ vykrikol som od zúfalstva, keď som zbadal obetný strom s bábikami povešanými dole hlavou. Toľko námahy, toľko prechodených kilometrov, nervov, boja a som zasa na začiatku?! Ako je to možné?!

„Chňáááááp!“ akoby vravela: „A mám ťa! Dostala som ťa!“

Predsa som ju ja viedol lesom! Ja som určoval, kam ideme, ktorým smerom a ako rýchlo! To sme sa celý čas vrteli v kruhu?

„Motáš mi cesty, hej? Vodíš ma dookola,

aby som sa unavil? Hráš sa so mnou ako mačka s myškou. Nevinná babka-pomáhajka! Ani muche by neublížila! Veď načo ubližovať muche, však? Ľudia sú oveľa chutnejší. Asi sa tu v lese dosť nudíš, nie?“ Jej starecká tvár sa skrútila do masky záujmu a veselia.

„Jasné, že sa nudíš. To ticho a samota po čase lezú na mozog. A nepozorný hubár, ktorý nepozná miestne pomery ti ľahko vlezie do pasce. Nevie, ktoré časti lesa sú tabu, kam nikto z miestnych nechodieval, lebo sa tam často strácajú ľudia. Ak sem niekto zabruší, robí to zámerne. Na strom zavesí bábiku, zažela si niečo a nechá pod stromom obetinu. Predpokladám, že jedlo. Mäso, ovocie, chlieb či zaváraninu. Možno i... deti? Nosili ti sem svoje choré, uplakané detičky? Postihnuté, kaliky?“

„Chňap, chňap!“ olízala si slinu z kútika úst. Prehltna. Túžbu po starých časoch som jej v tej chvíli uveril.

„Vraveli ti, aby si si ich vzala a ony nemali trápenie? Aby si sa postarala? Nechceli vedieť, čo s nimi urobíš, možno si nahovárali, že sa o ne dobre postaráš? Zvykla si si na ich strach, úctu, pocit, že ťa potrebujú?“ Nemal som ilúzie o tom, čo sa kedysi robilo po dedinách s deťmi, ktoré sa nejako výrazne od ostatných odlišovali. Telesne či mentálne postihnuté, príliš chlpaté, s nesprávnym materským znamením, alebo len nepriznané otcom, či nenávidené macochou. No nikdy mi ani nenapadlo, že si nejaký lesný netvor

z neprávosti a nešťastia urobí biznis.

„Už dlho tu nik nebol, však? Na tvoj strom zabudli. Nikto nechodí drankat' o potrat ani o počatie. Nikto viac neposiela zlé deti do lesa na *jahody*. A tak si sa rozhodla rozšíriť svoje pole pôsobnosti na akúkoľvek obeť, čo ti vlezie do pasce!“

Usmievala sa ako maniak stojaci nad čerstvo zabitou obeťou. Vzdychol som si a vzal rozum do hrsti. Tu mi hnev nemôže ani vyhrážky. Môj monológ ju akurát tak rozveselil, skrátil jej dlhé čakanie.

„Tak dobre, ideme!“ zavelil som. Uvidíme, ako dlho jej vydržia čary, sily, ktorými ovláda moje kroky. Okolo obetného stromu sme sa pohli ďalej. Tentoraz som dával pozor, aby sme mali slnko po mojej pravej ruke. Ako to len robí?

Šli sme mlčky. Šetril som si sily, sledoval som orientačné body na trase, pne, podivný konár, vývrat či veľký balvan. Snažil som sa zapamätať si ich a postrehnúť, ak ma nohy opäť povedú k polianke. No nič zvláštne som nevidel.

Čoskoro sme zasa došli pred obetný strom! Pod nohy sa mi dokonca primotal môj prútený košík. Od zlosti som do neho kopol.

Som v slučke! Definitívne. Je to tak. Baba so mnou krúti, ako sa jej zachce. Únava ma nabádala sadnúť si do tieňa toho hrozivého stromu, oprieť sa o jeho kmeň, oddať sa oddychu a aspoň na chvíľku zavrieť oči. Len trošičku si pospať.

„Nie!“ skríkol som.

LaKiRi

„Chňap, chňap!“ Ale áno, prečo nie, smiali sa jej vypučené oči, vráskavé pery aj dlhý špicatý nos.

„Nezdochnem tu pod týmto stromom! Pamätáš si, čo som ti sľúbil? Hoc pritom zošaliem, pominiem sa na rozume, no odhryznem ti tie hnáty! A potom aj krk! Ja dosiahnem, ej, veru, dosiahnem ti naň zubami! A ty nie, lebo si nízka. Preto čakáš, kým si lahnem na zem, však? Môj krk je príliš vysoko, aby si sa doň zahryzla,“ uchechtol som sa. Aj na mojej zúfalej situácii bolo niečo zábavné. Stále žijem, lebo som vysoký. Faktom je, že kedysi bývali ľudia, najmä podvyživení dedinčania, oveľa nižší. Babizni stačilo prikraďnúť sa k obeti zozadu, trochu podskočiť a fuk ho k nešťastníkovi na chrbát! Ten sa nestihol ani spamätať z prekvapenia, že na neho odzadu niekto vyskočil a zadrpil sa mu do tela. Len sa podivil, prečo je mu odrazu tak mdlo, a prečo cíti na krku voľačo mokré.

Po dvoch ďalších slučkách som nenávidel celý svet zato, že ma oklamal. Všetci mi tvrdili, že mágia neexistuje a strašidlá sú len bájky pre deti. A ja, nič netušiaci naviňtý hlupáčik, som tomu slepo veril. Pred záhadami som nemal žiadny rešpekt.

Slnko nemilosrdne zapadalo. V červenej žiare posledných lúčov pôsobil strom obešených bábk obzvlášť zlovestne.

„Chňap?“

Odmietal som sa dívať do tej vráskavej tváre. Nič nové v nej neuvidím, nedočkám

sa odpovedí na svoje otázky. Môj svet sa zúžil na jedinú poľanu, na tu a teraz. Ako-by mimo nás dvoch a kúska lesa viac nič neexistovalo.

Hľadel som na strom, prezeral si staré bábičky a snažil sa prísť na to, čo robím zle. Cítil som, že stačí málo, len nejaký detail, ktorý som prehliadol a pridem na to, ako starene prejsť cez rozum. Ako Janko s Marienkou v Perníkovej chalúpke.

Čo vlastne viem o legendách? Čo mali hrdinovia, ktorí prežili a vyklzli z pasce spoločné? Nevzdávam sa. Bojujem. Vzduchujem. V jej lese som nezjedol nič, čo v ňom vyrástlo, nenapil som sa z jej prameňa, mal som vlastnú vodu. Nepodľahol som jej snahám, nesadol som si, nezaspal som ani si neoddýchol v tieni jej obetného stromu, tak čo?! Čo ma tu drží?

Pohľad mi skĺzol na košík.

Všetky hriby mi požrala a zostane jej aj ten košík!

Košík!

Čo ak... ho má ako fant? Zálohu? Mincu, čo hádzeme na mieste, ktoré sa nám páči, aby sme sa tam vrátili. Sú to povery. No v niektorých sa ukrýva čiastočka podstaty. Pradávejnej pravdy! Ak po sebe niečo zanecháš na obetisku či inom mieste sily, budeš sa k nemu vracieť, nasilu, dobrovoľne, alebo aj podvedome. Tak, ako sa vrah vracia na miesto činu, lebo tam zanechal svoj nôž, guľku, jed. Košík je ako kotva, ktorá ma drží a babizňa to vie! Preto mi nijako nebránila v odchode!

Do tejto myšlienky som sa zadrapil ako topiáci do záchranného kolesa.

„No, stará vražda, teraz sa drž, pôjdeme z kopca!“

Donútil som ju podísť ku košíku. Sklonil som sa a prstami ho podchytil za rúčku. Zvieranie stareckých prstov zosilnelo, starene bola moja aktivita zjavne proti srsti. Košík mi takmer vykĺzol z ruky, no v poslednej chvíli som stisol zuby aj prsty. Odvlečiem ho hoc aj v zuboch!

„Chňap!“ sykla nespokojne, vpíjajúc sa do mňa hladnými očami. Pochopila, že jej večera odchádza?

Ak nie teraz, tak nikdy! povedal som si a v duchu sa pomodlil. Mám posledný pokus. Ďalší okruh po lese už nezvládnem. Ak ma opäť privedie na túto poľanu, neostane mi nič iné, len jej naozaj prehryznúť krk!

Hoci sa vzpierala, zavliekol som ju do lesa. Šli sme najľahšou možnou trasou, lebo som ledva prepletal nohami. Komáre mi sadali na spotené čelo, nalietavali mi do očí, no už mi to bolo jedno. Zameral som sa na jediný cieľ – ísť ďalej, kráčať! So starenou či bez nej, no v lese neprežijem ani jedinú noc.

Namiesto nadávok a hromzenia na babizňu, som spomínal. Na všetko pekné, milé a radostné, čo som kedy zažil. Na otca, mamu, sestru, na Darinku a naše spoločné strávené chvíle. Zo spomienok som čerpal silu, o ktorej som vôbec netušil, že ju ešte mám. Predstavoval som si, ako sa vymotám z ihličnatého pekla, ako nájdem

chodníček, prejdem dedinou a padnem svojej láske do náručia. Starena z mojich predstáv kamsi zmizla. Hoci mi ešte smrdí pod nosom, nechcem sa na ňu dívať. Je ako nacucaný kliešť, ktorého si každý hubár raz z lesa prinesie. Len ten môj je poriadne prerastený a dotieravý.

Odrazu som v šere zbadal jasnejšie miesta. Prostredie sa menilo, aj nálada sa mi akosi pozdvihla. Pod topánkami zašuchotalo lístie. Lístie! Vzduch zavoňal rosou, hubami a čímisi príjemným. Počul som švitorenie vtákov, ktoré sa lúčili s dňom, cvrkanie cvrčkov, vrátili sa dobre známe zvuky lesa. Šum v korunách stromov ma priateľsky vítal.

Starena sa potkla, zakopla a spadla. Nečakal som to, stiahla ma na seba. Ohla sa podo mnou ako had, rozdavila ústa a zahryzla sa mi do brady. S tichým mľaskom si odhryzla kus mäsa a začala ho váľať v ústach.

„Chňap!“ zahuhlala s plnými ústami. Prešľahla mnou bolesť, hnev a odpor, urážka. Ako si dovolila... žrať... mňa?! Adrenalin ma nakopol, s výkrikom som na ňu zaútočil. Tresol som jej čelom do nosa, chrustlo to a krv sa jej vyrinula z tváre. No moja ubolená, trpiaca duša chcela viac. Pomstu. Krv za krv, mäso za mäso! Hryzol som jej do líca, nech suka cíti, čo pociťujú jej obeť! Vyplŕl som ten mizerný kúsok smradľavého netvora a šiel si po dupľu. Trikrát som sa do nej zahryzol, celú tvár som mal od jej krvi a zrejme by som po-

kračoval v besnení až do konca, no odrazu som začul krik. Volanie. Ľudský hlas!

Myseľ sa mi prečistila.

Ó, nie! Mňa nezastavíš!

Pozviechal som sa zo zeme a pohol sa k ľuďom. Šiel som ďalej, hoc sklonený, a ťahal som rozťahnutú starenu po zemi. Čím ďalej som kráčal, tým viac ma ťažila. Akoby naberala váhu. Alebo som ja ochaboval a slabol? Našiel som chodník, vybral sa ním, viedol mierne z kopca pomedzi papradie a obrovské lopúchy.

Srdce mi divoko bilo v hrudi. Cítil som, že som na správnej ceste, stačí zájsť za henten strom, za ďalšiu zákrutu, len ešte kúsok...

„Hej! Tu som! Pomóóó!“ zachripel som chabo. Odkášľal som si, prečistil hrdlo, v ústach som mal sucho. Začal som kričať, tentoraz silnejšie.

Zbadal som svetlo. Ktosi šiel s baterkou a svietil si pritom na cestu. Občas voľáčo zakričal, zapískal a započúval sa do ticha, potom šiel ďalej.

Vliekol som starenu cez kriaky a spadnuté konáre, z celej sily som ňou mykal, trhal ju ako guľu na nohe. Snažila sa zachytávať nohami o prekážky, bránila mi v pohybe, zdržiavala ma. No ja som nedbal na jej zlomyseľné kúsky. Keď sa správa takto, určite som blízko vyslobodeniu z jej prekliatych hnátov! Žihľava ma prhlila na rukách i na tvári, šiel som priamo cez ňu, nedbajúc na bolesť.

Už ma vidia!

„Tu som!“

Svetlo baterky skákalo ku mne. Padol som na kolená a rozplakal sa od šťastia.

„Miro! Mirko! Miroslav! Si to ty?! Je to on! Našli sme ho!“ ozývali sa desiatky hlasov okolo mňa. Ktosi ma podoprel, postavil na nohy, niekto iný zisťoval, či nie som zranený, ďalší len stáli v kruhu a pozorovali ma. Niekto mi podal fľašu s vodou, lačne som sa napil. Okolie som vnímal ako cez hrubú vatu. Zvuky boli jasne počuteľné, vedel som, čo hovoria, no akosi sa ma to netýkalo. Bol som v šoku. Z prežitého strachu, vynaloženého úsilia a z úľavy, ktorá sa na mňa odrazu zvalila.

„Miro!“ známy hlas ma vytrhol z omámenia. Darina mi vletela do náručia, tuho ma objala a rozplakala sa. Aj ja som ju objal. Konečne som mal ruky voľné a mohol som nimi zovrieť svoju milovanú ženu do náručia.

Nechápavo som sa poobzeral okolo seba. Kam zmizla Chňapa? Kedy? Ako? Veru, niet jej. V zdrevenených prstoch ľavej ruky som stále zvieral svoj košík, museli mi ho nasilu vypáčiť z dlane, tak silno som ho držal.

Darinka! Slzy mi stekali po lícach.

„Ako... Ako ste ma našli?“ šepol som do jej hebkých voňavých vlasov.

„Keď si neprišiel na obed, veľmi som sa preľakla. Zazdalo sa mi, že sa ti voľáčo zlé prihodilo. Nedokázala som obsedieť. A potom tá podivná bábika tvojej tety spadla z postele a vydala taký srdcervúci plač... Taký nárek! Už som v tom dome

nemohla ďalej ěakat. Zalarmovala som starostu a toľko som do neho hućala, aľ napokon zvolal chlapov a ľli sme ťa hľadať,“ vychrlila zo seba všetko, strach, bôľ, obavy a zlosť na hlupáka, ktorý sa sám vybral do neznámej hory.

Bol som skrvavený, uhryznutý, doškriabaný, došťipáný, unavený, hladný a spotený, no viac som nemal strach. Starena ma prepustila. Odpadla ako nacucaná pijavica kdesi v ťihľave tak, ťe som si to v tej chvíľi ani neuvedomil.

„Ste v poriadku? Môľete chodiť? Dole na ceste mám dľíp, odveziem vás,“ navrhol nám jeden zo záchrancov. „Mali ste ľšťastie. Na túto stranu hory nik z našich nechodí. Pľuhavá je. Veľa duľí už skántrila a pohľtala. Ani drevorubaći si na ťu netrúfnu, a to sú chlapi, to vám poviem, tí sa len tak niećoho nezľaknú. Teľ hore sa vľak vyhľbajú ako ćert kriľu.“

„Podľme domov, ľľska!“ pohľadil som Darinku po vlasoch. Pritisľa sa mi k boku, jednu ruku mi ovinula okolo pása. „Dnes som sa druľhýkrát narodil. Vyrval som si ľancu na nový ťivot,“ vysvetľil som jej.

Vzľykla a chcela niećo povedať, uteľiť ma, no predbehol som ju: „Doma ti o vľetkom porozprávam. Asi mi nebudeľ veriť, ale ja to musím zo seba dostať.“ A ty si ľejiná, komu mám odvahu sa zľdôveriť.

Hoci ma vľetko bolelo, hoci som bol unavený a na pokraji ľľ, bol som ľšťastný. Do tejto hory viac nevľroćím a varujem kaľdeho, kto by mal ćuť urobiť rovnakú ćy-

bu ako ja. ćňnapa mi otvorila oći. Zajtra poľiadam Darinu o ruku!

LENONA ŠTIBLARÍKOVÁ

Narodila sa v Koľciach, ľľudovala v Bratislave (odbor ruľtina-ľpanieľćina) a momentálne ťije v Humennom. Od roku 2011 pľše a propaguje slovenskú fan-

tastiku ćlánkami a recenziami na webe vydavateľstva Hydra, prednáľkami a workľopmi na conoch, ći zaloľením hesla o slovenskej literárnej fantastike na Wikipedii. Okrem písania rada behá, poćúva audioknihy a zauľjima sa o apiterapiu (liećba vćelmi produktmi). Zbiera drobnosti s motívom kávy a rada fotí zátľšia s knihami. Za novelu *Bratislavská bludieka* zľskala ocenenie MLOK 2013 a bolo jej udelené ocenenie Európskej asociácie ESFS – Encouragement award 2014. Na konte má sedem vydaných kniľ (ľšťastlivec, *Aľtrálny pľtnik*, *Bratislavská bludieka*, *Tester*, *Prehľnité mesto*, *Táto krajina nie je pre slabých*, *Panelák*) a experimentálnu zbierku drabble (poviedky do sto slov) s názvom *Abeceda ľerie deda*. Jej poviedky môľete náľť vo viacerých zbierkach (*Fantastická 55*, *Na hroby*, *Rozmarná ľantastika*, *Dvanáľ nesmľrtelných*, *MLOK 2015*, *Zombie apokalypsa*, *ľena se ľvem*, *Fantázia 2017*, *Koleje smľti*, *Vianoce, zas Vianoce...*).

Aktuálne pracuje na preklade viacdielnej fantasy sľrie z ruľtiny, nakoľko si ju podmaňil svet K-popu, idolov, kórejských zvykov, povier a obyćajov, ktoré sú v sľrii vykreslené vľmi humorným a zauľjimavým spôsobom. Sľria sa volá *V cudzej koľi* alebo *Cosplay Sergeja Jurkina* a napísal ju Andrej Koľćienko. Vľsledok jej práce si ćitatelia budú môť zaľarmo prećítať na webe vydavateľstva Hydra (so súhlasom autora, samozreľme).

MAGIČNOST TEMNÝCH MÍST

(báseň na povídku Lenony Štiblaríkové)

*Neradno se samotnému vydávati do zapovězených míst v lůně nespoutané přírody.
Přírody, jejíž magičnost člověk nebyl nikdy skutečně schopen ovládnout, skutečně ji vzít.
Ta vražedná přímočarost přírody je více než výmluvnou ukázkou predátorské dominance,
do níž, kdyby se člověk chtěl vžít, musel by její motivace pochopit a následně přežít.*

*Překročení bludného kořene s sebou nese nevědomé přijmutí prastaré kletby.
To prověří charakter i toho největšího moralistu hodnot z vlastního dostatku.
Kde se vine ta červená nit, značící utrpení, bolest v osvětlení neodvratitelné smrti?
Dobrat se i jen k tomu, dotknout se stezky návratu, která vede nejen domů, i k poznatku.*

*Poznat sám sebe, bez rizik smrti, je jako jíst suchý tvrdý chléb bez kapky osvěžující vody.
Ta příroda, zdající se natolik romantickou zásahem kultivace lidského snažení,
nejednou plodí přízraky děsící celé generace, na takových místech žijících starousedlíků.
A oni vědí, že pokud si nedají pozor, vždy se najde něco, co je rádo potrhá a sní.*

ODKAZ LOVECRAFTA V LITERATÚRE

napísal: Lukáš Polák

Mohykána H.P. Lovecrafta netreba v hororovom časopise predstavovať. Jeho príspevok do hororového sveta je nesmierny a doteraz patrí k nevyčerpatelným zdrojom inšpirácie pre mnohých autorov straszidelného žánru. V tomto článku sa však nezameriam na jeho tvorbu, ale práve na diela jeho nasledovníkov. Začneme od jeho blízkych ľudí a dostaneme sa až do súčasnosti. Ešte musím dodať, že som sa zameral len na diela vydané v češtine či v slovenčine.

CLARK ASHTON SMITH (1893-1961)

Začínal ako básnik (jeho básnický cit pre literatúru sa odzrkadľuje aj v jeho hororových dielach) a ilustrátor. Jeho prepojenie s Lovecraftom odštartovalo, keď mu sám majster hororu adresoval list, aby mu ilustroval poviedky, a následne ho skúšal presviedčať, aby začal písať temnú prózu, čo sa aj podarilo. Po roku 1926 sa vydal do temnôt hororu, kde aktívne prispieval do svetoznámeho časopisu *Weird Tales* a iných žurnálov, ktoré sa venovali tomuto umeniu. Bol prevažne inšpirovaný Lovecraftovým dielom (jemne aj Poeovým) a pár jeho poviedok pokračuje

v kulte Cthulhu. Spomína sa aj *Necronomicon*. Taktiež vytvoril ropuchového boha Tsathoggua, ktorého Lovecraft zaradil medzi Veľkých starých. Teraz vám predstavím jeho zbierku, ktorá je u nás dostupná:

Mimo Prostor a čas (Plus, 2018)

Ako som spomínal, Smithove diela sú až básnicky vycibrené, čo sa týka štýlu písania. Niekedy som mal až pocit, že ma začaroval. Temnotou medzi riadkami síce nedosahuje obľudnosť Lovecraftových poviedok, no stále sa v textoch nájde veľa hororových a vydarených diel.

V jeho poviedkach nájdete čarodejníkov, pradávne bytosti, nekromantov, upírov či rôzne príšery. Osobne vyzdvihnem tieto štyri poviedky:

Gorgona – príbeh zo súčasnosti o strete s mytologickou Medúzou. Originálne spracovanie tejto témy s vynikajúcou atmosférou.

Čarodejův návrat – Lovecraftovsky ladená poviedka, ktorá pripomína (len v menšom) Reanimátora. Spomína sa v nej aj *Necronomicon*.

Lovci ze záhrobí – Opäť Lovecraftov-

ská záležitosť o bytostiach z iných svetov a o sochárskom umení, ktoré vie byť desivé.

Bestie z Averoigne – Môj osobný favorit. Príbeh rozpráva o opátstve, ktoré je terorizované (a požírané) tajomnou kreatúrou z kozmu.

ROBERT E. HOWARD (1906-1936)

Meno, pri ktorom vás napadne Barbar Conan a iné dobrodružné príbehy, no viete o tom, že je zároveň aj autorom hororových diel? Čo keď vám poviem, že je aj rozširovateľom kultu Cthulhu, teda Lovecraftového mytologického sveta a so samotným majstrom desu si pravidelne písal? Začalo to v roku 1930, kedy Howard napísal Lovecraftovi list, po prečítaní poviedky *Krasy ve zdech*. Od toho momentu si začali pravidelne dopisovať. Howardove texty sú na rozdiel od Lovecrafta viac dejové, dobrodružnejšie, akčnejšie a celkovo výpravnejšie.

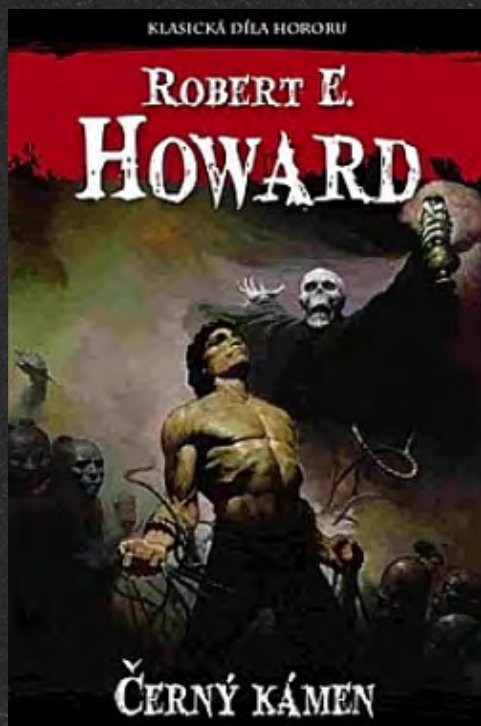
Černý Kámen (Laser books, 2016)

V zbierke sa nachádza 11 príbehov, v ktorých sa objavujú rovnaké postavy, či mytologické prvky. Howard svoj dobrodružný štýl pretavuje aj do hororových diel, ktoré by sa dali nazvať až avanturistické – príbehy o nájdení stratenej civilizácie, objavenie tajomného čierneho kameňa alebo zimomriavky naháňajúci príbeh o temných bytostiach obývajúcich hlbiny hrozivej hory. Vo väčšine diel sa

objavuje túžba po dobrodružstve a odhalení niečoho tajomného. Áno, aj táto súvislosť sa dá spojiť s Lovecraftom.

Vyzdvihnem jednu poviedku, ktorá sa trochu vyníma oproti zvyšku. Nájdete ju úplne na konci a nesie názov – *Nestvurný kopytnanec*. Príbeh rozpráva o záhadnom stvorení z iného sveta nachádzajúceho sa na hornom poschodí bytu pána Starka. Táto poviedka má zrejme najbližšie k lovecraftovskému dielu a mne určitým spôsobom pripomenula *Hrôzu v Dunwichi*.

Pokiaľ pátrate po archaických, no stále desivých a hrôzu naháňajúcich príbe-

hoch, aké sa dnes už veľmi nepíšu, tak siahnite po zbierke poviedok tvorcu bájneho Conana.

S. T. JOSHI (1958-)

S.T. Joshi je významné meno svetového hororu. Považuje sa za najväčšieho odborníka na Lovecraftove dielo a napísal na túto tému viacero významných kníh, najznámejšie sú *H. P. Lovecraft: A Life* a *I Am Providence: The Life and Times of H. P. Lovecraft*. Editoval niekoľko zbierok, u nás je najznámejšia niekoľkodielná zbierka *Černá Křídla Cthulhu* (akurát

vyšla šiesta kniha). Popritom všetkom sa ešte venuje aj vlastnej tvorbe, do ktorej sa nám podarilo nakuknúť vďaka vydavateľstvu Carcosa.

Cosi z Hloubi (Carcosa, 2022)

Kniha začína poviedkou *Periodická hrozba*. Ide o jeho ranné dielo a to aj cítiť. Príbeh je síce najklasickejší Lovecraft ako ho poznáme, ale až do takej miery, že tu vlastne nie je žiadny Joshi, ale len prekopírovaný Lovecraft. Čistokrvný worship. Druhá a tretia poviedka už vybočuje z tohto štýlu a Joshi odкрýva svoju tvár. *Incident ve Ferney* je dobová detektívka, kde sa stretneme s Nyarlathotepom v ľudskej podobe a *Jakýsi omyl* nás zavedie opäť do mestečka Innsmouth, no nepôjde o horor, ale skôr o weird fantasy s „eko“ myšlienkou.

Vrcholom je titulná novela, kde už je Lovecrafta iba jemne cítiť (hlavne námetom). Joshi tu predvedie, že vie skvele vybudovať svojský charakter hlavnej postavy, vsadiť ho do originálneho a napínavého príbehu a zároveň prebudiť v čitateľovi hrôzu. Dokonca použil erotické scény zmysluplne a pomocou nich výborne vykreslil charakter postavy. Neboli lacné a na efekt, ako ich nemám rád, a deje sa to často, ale boli dôležité pre vykreslenie charakteru hlavnej postavy.

Dej sa točí okolo detektívnej línie o dievčati s menom Alison, ktorá pátra po okolnostiach smrti jej otca, až sa do-

stane k zisteniu, ktoré prerastá hranice nášho chápania. Áno, ide o space horror námet, no poňatý svojiským štýlom.

Ak by som hodnotil samostatne titulnú novelu, tak dám plný počet bodov, no aj zvyšok stojí za to. Je to viac Lovecraft worship ako Joshi, no fanúšikovia žánru a konkrétne Lovecrafta si prídu na svoje.

Černá Křídla Cthulhu (Laser books, 2019) Zbierka ponúka dvadsaťjeden poviedok od rovnakého počtu autorov a otázka znie: Nie sú si veľmi podobné? To je práve jej najväčší plus a zároveň aj mínus. Väčšina poviedok pokračuje v od-

kaze Lovecrafta, hladí temnotu, pozerá cez trhliny do hrôzy, až sa pri takomto množstve príbehov zlievajú dokopy. Veľká časť poviedok je takých, kde Lovecraft priamo vystupuje a dokonca až tri sú rôzne kvázi pokračovania poviedky *Pickmanov model*.

Z antológie vystupujú tri fakt úchvatné príbehy. Poviedku *Hotel Broadsword* (Laird Barron) nájdete aj v autorovej zbierke *Okultace a jiné povídky*. Príbeh začína nenápadne, v starom hoteli, kde sa začnú objavovať rôzne hlasy a postavy, ktoré tam nepatria, až to vyústi do temného kozmického hororu.

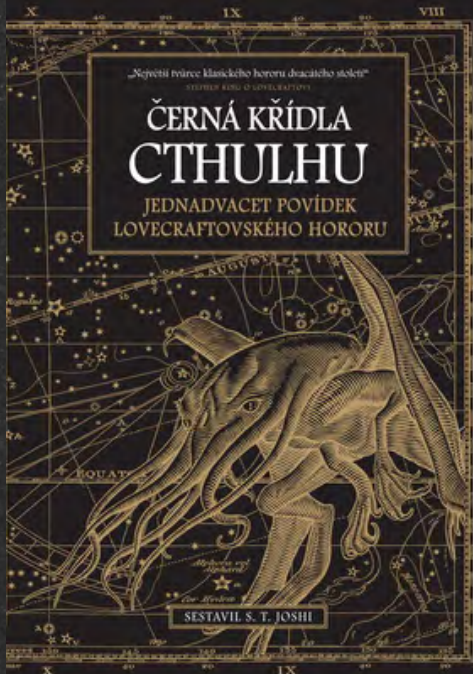
Tunely (Philip Haldeman) je temný príbeh o sne, v ktorom sa objavujú obrovské biele červy zamýšľajúce dostať sa na povrch. Ako asi tušíte, nebude to len sen.

Nižší démoni (Norman Partridge) je rozhodne najväčšie "mäso" zbierky. O démonoch, ktorí sa dostávajú na svet cez mŕtve telá a majú rôzne kreatívne podoby (napríklad pavúcie monštrum s krysou hlavou).

Černá křídla Cthulhu je stávka na istotu pre fanúšika Lovecraftovho diela. Kládcom a zároveň záporom zbierky je fakt, že príbehy sa striktne držia mantinelov lovecraftovskej temnoty a zlievajú sa dokopy, no nájdú sa aj skvostné príbehy, ktoré vykračujú z radu.

PHILIP FRACASSI (1970-)

Spisovateľ z Los Angels a zároveň aj

filmový scenárista. Najznámejšie dielo, ktoré vyšlo podľa jeho scenára, je *Stratené dievča* z roku 2015. Philipov štýl písania je prístupnejší, čítavejší a celkovo ide text viac "do huby". Vďaka tomu sa jeho príbehy čítajú ľahko, okamžite pohltia a čitateľ má z nich pocit, že sa to deje v susedstve, za rohom (o to viac je to desivejšie).

Hľeď, prázdnota (Gnóm!, 2018)

Zbierka obsahuje deväť poviedok. Námety sú pestré – duchárčina, monštrum, čierna mágia, portál do iného sveta, neskrotná sila prírody či boj o život s prírodným živlom. Každý príbeh je svojský, svieži a kombinuje retro horor (občas aj thriller) s weird fantasy prvkami.

Vypichnem tri najlepšie kúsky. Hneď prvá poviedka, *Mäkká konštrukce se západem slunce*, o byte, kde sa nábytok, dvere či okná zdeformovali a pripomínali obrazy Salvadora Dalího. Inovatívna téma a skvelé temné prevedenie. *Rakev* o mŕtvej babičke, ktorá zoznámila svoju vnučku s temnou mocou prírody. Ukážkové stretnutie s neuchopiteľnou silou. *Matka* o riešení krízy v manželstve pomocou čiernej mágie. Znepokojivá a temná záležitosť.

Zbierka poviedok od Philipa Fracassiho je skvelá. Príbehy začínajú ako keby sa stali vedľa na ulici, no vyúsťia do tajomných a temných situácií. Dokážu zdesiť, znepokojit a potešiť hororové srdce.

Sacculina (Gnóm!, 2022)

Malý čln, zvláštny kapitán a posádka štyroch chlapov sa vydajú rybáriť na more. Najprv ide všetko v poriadku, no znepokojenie prichádza, keď vytiahnu rybu, ktorá má na sebe zahryznutého akéhosi parazita, ktorý sa často objavuje na krabovi. Tých čudných živočíchov je vo vode viac a... Viac vám neprezradím, aby som nepokazil zážitok.

Ide síce o útlu knižku, no hustú a desivú

PHILIP FRACASSI

Hľeď, prázdnota

hororové povídky

atmosféru vie navodiť ukážkovo. Pomaly do mňa dávkovala jednu čudernú situáciu za druhou s postupným budovaním nepokoja a výstižnými opismi. Na takej malej ploche autor vytvoril niečo medzi riadkami, čo číha v hĺbinách mora, nevidíme to, ale vieme, že to tam je. Skvelá ukážka lovecraftovského hororu.

Neuchopiteľné zlo z útroby neznámych vôd je skvelo zakomponované. Nedostanete plnú paľbu v podobe obrovskej príšery (ja som si myslel, že práve niečo také príde), ale len útržkami vytvorený pocit strachu z neznámeho, neopísateľného. Je to o to viac hrozivý zážitok.

Sacculina je síce útlá knižka, no nesmierne kvalitná. Ukážkový atmosférický horor, ktorý si berie príklad z Lovecraftových diel, ale využije z nich to najlepšie a na malom priestore vytvorí hustú a znepokojivú atmosféru. Jediné, čo mi je ľúto, je, že by som si tento príbeh vedel predstaviť aj v románovom prevedení. Potenciál tam je!

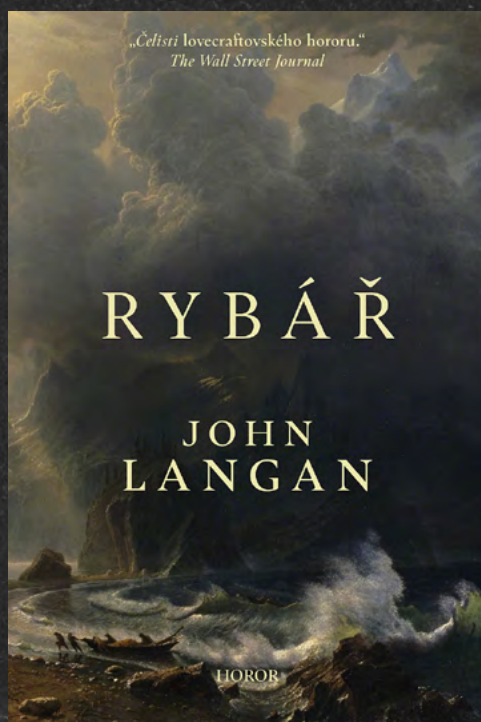
JOHN LANGAN (1969-)

Americký spisovateľ John Langan sa vydal po šľapajach bájneho tvorca kultu Cthulhu, ale nie prvoplánovo, používaním zaužívaných prvkov ako Cthulhu, Necronomicon a podobne, ale ide na to vlastnou cestou a musím povedať, že sa dostal o dosť ďalej ako jeho vzor. Hlavne v jeho románe *Rybář*.

Rybář (Fobos, 2021)

Prítomnosť Lovecrafta cítiť hlavne v texte, ktorý je často bez priamej reči, pomaly buduje atmosféru (účinne), a celý čas som mal pocit, že čítam samotného majstra.

Kniha rozpráva príbeh okolo tajomného miesta pri rieke, kde miznú ľudia a voda je tam nepochopiteľne hlboká a nikto si už ani nepamätá, ako tá rieka vznikla. Zároveň sa s týmto miestom spája akási legenda o tajomnom rybárovi, o ktorom nikto poriadne nič nevie – iba, že konal/koná niečo temné a nepochopiteľné, a rozhodne to má niečo spoločné s rie-

kou. Jedného dňa si dvaja vdovci vypočujú celý príbeh o rybárovi a pochopia, že je za tým niečo monumentálne a presahujúce doterajšie chápanie sveta. To však ešte netušia, že sa s týmto zlom osobne stretnú.

Dej knihy je rozdelený na dve časti – súčasnosť a minulosť. Práve tá historická časť je o triedu lepšia, napínavejšia a temnejšia. Doslova ako keby vypadla Lovecraftovi z pera. Posledná časť knihy, záver diela z pohľadu súčasnosti ide už za hranice temnoty a odhaľuje aj to, čo by nemuselo a tým trochu stráca nepochopiteľnú hrôzu, na akej Lovecraft staval svoje diela. Záver je však krásne tajomný a zároveň zlovestný.

John Langan napísal novodobé dielo v štýle Lovecrafta s tým, že ho nevykráda a tvorí si vlastný temný svet, ktorý je rovnako monumentálny a presahujúci ľudské chápanie sveta. Zároveň má ukážkovú atmosféru.

LAIRD BARRON (1970-)

Rodák z Aljašky, ktorý sa presťahoval, aby sa stal spisovateľom. Dominantou autora je tvorba atmosféry, prenesenie čitateľa priamo do príbehu a nastolenie znepokojivej situácie, ktorá často prenikne do samotných útrob desu. Má niečo z Lovecrafta, trochu aj z Ligottiho, no hlavne má vlastný štýl, ktorý je jedinečný. Dej hrá v týchto príbehoch až druhé husle, všetko sa podriaďuje atmosfére,

opisom a príchodu temnoty. Okrem dole rozobratých kníh mu vyšli aj dva kriminálne romány v noir štýle, *Krev je můj chleba* a *Černá hora*, obidva pod krídlami vydavateľstva Gnóm!.

Ta nádherná věc, jež na nás všechny čeká
(Gnóm!, 2017)

Hlavnými hrdinami sú zväčša muži – nájomný vrah, drevorubači, lovci, nahnevanný manžel, špión či spisovateľ. Príbehy sa vyhybajú kliše a vytvára osobitné zápletky – mafiánsky príbeh, do ktorého vstúpi čierna mágia, liečenie sa z odvykania od fajčenia pomocou temných rituálov a snov, poľovačka, ktorá odhalí temnú dedinu, či hororový con.

V zbierke nájdeme deväť poviedok, nenudila ma žiadna, jedna mi prišla slabšia (*Vastace*, pripomínala mi Lovecraftove *Snové putování k neznámému Kadathu*), no tri by som vyzdvihol. *Jizva* – stretávame sa tu s veľmi osobitým, diabolským a tajomným zlom, ktoré mi totálne nabúrало realitu. *Saturnův chřtán* – originálna zápleтка (spomínané odvykanie od fajčenia pomocou rituálov), ktoré odhalí jedinečné pozadie bytia (ľahký prienik do sci-fi). Hlavný námet mi jemne pripomenul myšlienku *Matrixu*. *Muži z Porlocku* – ukážková atmosféra o drevorubačoch, ktorí sa dostanú na temné miesto. Opisy miesta a vykreslenie bezvýchodiskovej situácie bolio priam geniálne.

Ešte musím pochváliť skvostnú obál-

ku knihy. Fakt, úplný luxus! Pokiaľ teda hľadáte súčasného autora hororu, ktorý vie pracovať s atmosférou a desivosťou, Laird Barron je ten pravý.

Okultace a jiné povídky
(Laser Books, 2016)

Nadpriemerné, znepokojivé a temné poviedky Barronovi naozaj idú, len rovno na začiatok musím povedať, že táto staršia zbierka je o štipku slabšia ako jeho novšie jedlo, no v globále ide o nadštandardné príbehy.

V knihe nájdete deväť rôznorodých poviedok s pestrými témami (kozmickej ho-

ror, okultizmus, transformácie, duchárčina...) a tri z nich vytrčajú. Najlepšia je *Hotel Broadsword*, ktorá začne nenápadne so zvukmi vychádzajúcimi z potrubia až sa pretransformuje na kozmický horor, kde je Lovecraftov odkaz jasne viditeľný.

Musím ešte spomenúť *Lagerstatte*, zvláštnu duchárčinu o žene, ktorá strátila muža a syna, a v mysli sa jej vytvorila trhlina, v ktorej vidí ich dvojníkov. Znepokojivé. Taktiež bola skvelá *Mysterium Tremendum* o knižnom turistickom sprievodcovi po temných miestach, do toho ešte autor zamiešal muža, prepadaného do zeme, a čiernu mágiu. Temná atmosférická záležitosť.

Laird Barron nešliape mimo a aj zbierka *Okultace a jiné povídky* je plná znepokojivých, temných, občas až bizarných príbehov písaných osobitným a temným štýlom.

LIVIA LLEWELLYN (1963-)

Rodáčka z Aljašky, ktorá sa zameriava na poviedky. Vydavateľstvo Medusa však v roku 2022 vydalo jej skvostnú novelu, ktorá je úzko prepojená s dielom H.P.Lovecrafta.

Ta, co jde první (Medusa, 2022)

Becherská štvrť v meste Obsidie sa akosi začne vymykať rovnováhe a Ministerstvo pôrodnictva začína Epochu II. Do ich na prvý pohľad evakuovanej budovy príde Alex a kolotoč tajomných udalos-

tí sa roztočí. Novela prichádza so svojším pohľadom zo sveta kultu Cthulhu. Žiadne prvoplánové prvky, ktoré dobre poznáme od Lovecrafta, ale úplne iný pohľad.

Novela ma zaujala hlavne z dvoch dôvodov. Prvý je svet, kde je príbeh zakotvený. Je skľučujúco temný, nevysvetľuje a neodhaľuje veľa, iba odrobinky či náčrty. A práve to ho robí ešte zaujímavejším. Mesto na mňa pôsobilo futuristickým až noir dojmom, kde bola mágia braná

úplne inak, ako ju poznáme z klasických diel. Mesto doslova dýchalo temnou atmosférou a až mi bolo ľúto, že som z neho dostal iba takú krátku ukážku.

Druhý dôvod bol charakter hlavnej postavy. Alex je alkoholička, vrahyňa, plná hnevu, frustrácie a vrie v nej neskrotná túžba po krvi. Zároveň táto postava skvele zapadá do sveta a ukážkovo ho reflektuje.

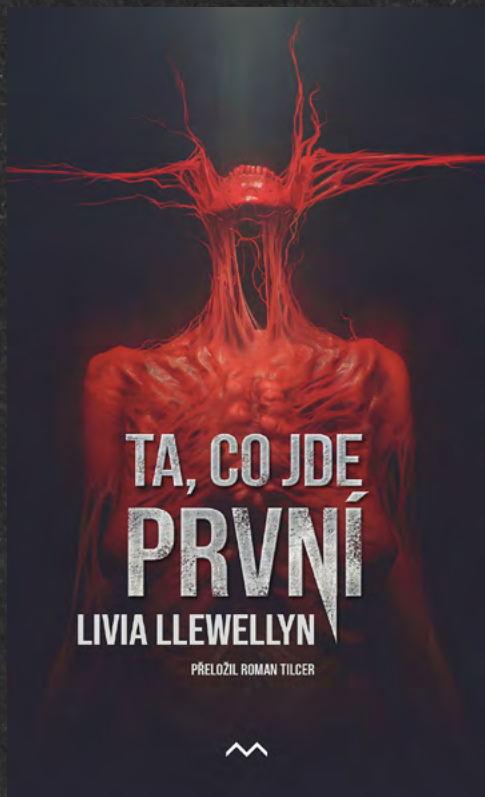
Dej nám veľa neprezradí a všetko je naznačené len v zárodkoch a práve to temnotu knihy ešte viac umocňuje. Slovo Cthulhu v diele nepadne, no aj tak ho je tam cítiť neskutočne monumentálnym spôsobom. Skvelá práca! Jediná výčitka – škoda, že ide o novelu, nie o román.

RAMSEY CAMPBELL (1946-)

Ide o anglického hororového spisovateľa, redaktora a kritika, ktorý píše už viac ako päťdesiat rokov. Je autorom viac ako 30 románov a stoviek poviedok, z ktorých mnohé získali literárne ocenenia. Tri z jeho románov boli sfilmované.

Děsivé důsledky (Fobos, 2023)

Ramsey Campbell, svetové hororové meno, ktoré bolo pre mňa len nápis vo wikipédii. Som rád, že sa to skončilo. Vďaka vydavateľstvu Fobos sa vôbec po prvýkrát objavila kniha od tohto autora v českom jazyku. Kniha predstavuje jeho najlepšie poviedky naprieč celou tvorbou. Mňa hlavne teší, že sa v nej objavujú aj

jeho lovecraftovské diela, keďže Ramsey tiež patrí k pokračovateľom Lovecraftovho kultu.

Angličan píše veľmi znepokojivo, tajomne a veľakrát sa pointa príbehu skrýva v temnote, v hmle neurčitých indícií. Práca s atmosférou mu ide mimoriadne dobre a zároveň ma dokáže premiestniť do jeho znepokojivého sveta, kde zlo neskočí na vás, ale naopak, skrýva sa za rohom a útočí len medzi riadkami. Je to kúzelník s neistotou, tajomnom a atmosférou.

Najlepšie poviedky:

Plán zvuku – ide o kúsok zasadený do Lovecraftovho sveta. Pripomenul mi *From beyond*. Vrávi o partii turistov, ktorá nájde opustený dom a v ňom tajomné zariadenie a denník. Práve spomienky pretavené do písmen im prezradia temnú minulosť obyvateľov opusteného domu.

V pytlí – profesora prenasledujú výjavy. Vidí dusiacu sa hlavu nejakého chlapca vo vrecku. Je to minulosť alebo budúcnosť? Príbeh je neurčitý a tajomný s výbornou znepokojivou atmosférou a záver je ako kliniec do rakvy.

Hrůza pod Warrendownem – čistá post-lovecraftovina. Príbeh o mestečku, ktoré v svojich útrobach vykonáva temný rituál.

Měsíce – poviedka o deťoch, ktoré nemali veriť neznámemu správcovi lesov. Skvelá mysteriózna atmosféra a dávka tajomna. Pri finálnom výjave ma pekne mrazilo.

Nemôžem si spomenúť, ktorá poviedka bola vyložené slabšia. Všetky sú výborné! Táto zbierka je priam povinnosť pre každého fanúšika hororovej literatúry.

JUNJI ITÓ (1963-)

Aj manga napáchla Lovecraftom. Cítiť ním hlavne diela od najväčšieho tvorcu hororových máng vôbec. Junji Itó vydal v češtine viacero diel – *Tomie*, *Balónky obešenců*, *Ryby* či *Spirála*. Práve posledná menová je námetom veľmi blízko k odkazu H.P. Lovecrafta. Tvorba Junjiho Ity je pre mňa láska na prvý obrázok. Akonáhle som ho začal čítať, tak prebehlo mravčenie v podbrušku a zamiloval som sa. Môže za to hlavne fakt, že ja som totálna cieľovka jeho námetov.

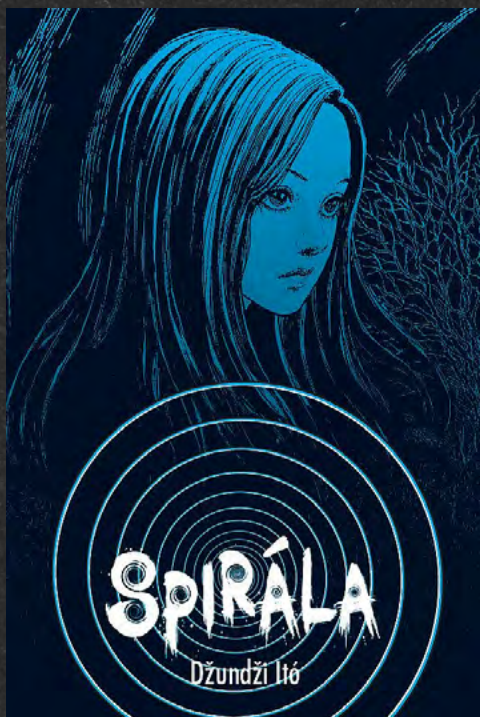
O čom sú jeho diela? Spája viacej prvkov – bodyhoror (čiže rôzne variácie deformácii a mutácii ľudského tela), kozmický horor á la Lovecraft, ukazuje ľudskú nenávisť, závisť či nevraživosť. Celé to podáva nápadito s totálne uletenými premisami. Fakt je, že niektoré sú riadne prestrelené.

Spirála (Crew, 2021)

Príbeh *Spirály* je podávaný z pohľadu mladého dievčaťa, ktoré sa vráti do rodnej dediny a začne si všímať, že ľudia sú posadnutí špirálou a jej tvarom. Navyše, rôzne veci začínajú nadobúdať tvar špirály – vlasy, keramiky, dym, obloha... Itó z námetu priam vyžmýkal maximum

a sám som sa čudoval, kde to až celé dokázal dostať. Príbeh je nechutne bizarný, magicky temný, desivý a zároveň znepokojivý a bravúrne vygradovaný.

Dej je rozdelený do kapitol, kde každá jedna má svoj „mini“ príbeh o jednej variácii na špirálu (prvé dve tretiny diela). Niektoré sú až geniálne vymyslené – špirála z tela, slimák, komáre a deti, ktoré sa chcú vrátiť do tela matky. Nebudem klamať, pár scén mi prišlo slabších, hlavne vlasy, aj keď aj to je riadne bizarný nápad, ale až tak prehnane prestrelený, že mi prišiel groteskný.

Ku koncu dochádza k zmene žánru – po bodyhorore príde na rad sci-fi pasáž o lietajúcich ľuďoch vo víroch (tá časť mi prišla najslabšia) a samotný záver je dokonalá ukážka kozmického hororu podľa Lovecrafta. Je to uzavreté v mimoriadne masívnom až monumentálnom duchu s riadnou dávkou temnoty. Lepší záver by som si ani nemohol priať.

KOMIKS

Providence Omnibus (Argo, 2022)

Argo prišlo s Omnibusom, kde spojilo epické dielo Alana Moora (Watchmen, From Hell, V for Ventetta) *Providence* s *Necronomiconom* (niečo ako prequel príbehu) a *Vniktroblokom* (tiež prequelovská poviedka z tohto sveta) do jednej obrovskej knihy (formát A3 a hrúbka 6.5cm).

Príbeh pracuje s hypotézou, čo by sa stalo, keby lovecraftovské príbehy neboli len výmysly, ale reálne by sa stali až po ovládnutie reality temnými silami. Dej sledujeme očami novinára, ktorý sa vykašlal na svoju robotu, začal zbierať informácie pre knihu a pátra po sekte Stella Sapiente.

V skutočnosti je to čistý fanservis. Výprava po lovecraftovských dielach (Farma Wheatleyovcov, meteorit spadnutý do studne, dievča s vedomím starého muža, podkrovný byt, okuliare pomáhajúce vidieť inú dimenziu, maliar kresliaci podľa reálnej predlohy démona...).

Vadila mi prítomná nie len erotika, ale až pornografia. Tieto scény mi vôbec ne-

pasovali do lovecraftovského konceptu a prišli mi skôr rušivé.

Providence je dielo určené výhradne fanúšikom Lovecrafta. Vzhľadom na slabší dej, milión informácií a postáv si nemyslím, že dokáže osloviť aj človeka mimo túto škatuľu. A nás, lovecraftistov, môže rušiť „porno“ stránka komiksu.

Bůh kryš (Argo, 2021)

Richard Corben vytvoril komiks zasadený do Lovecraftovho sveta, čiže sa stretneme s Miskatonickou univerzitou či Necronomiconom, no celé to pomiešal s indiánskymi legendami. Znie to zaujímavo, však?

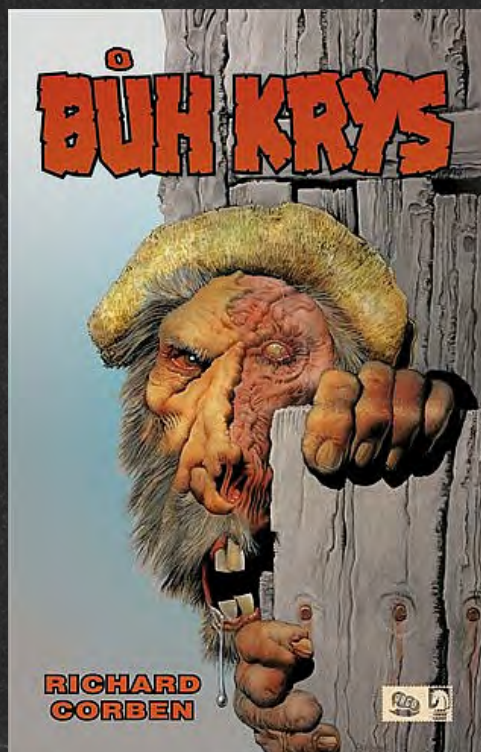
Povýšenecký profesor sa vyberie do záhadného mestečka Lame Dog hľadať svoju milú, no zistí, že toto miesto podpísalo zmluvu s niečím temným. Príbeh začne pomaly, k samotnej temnote dôjdeme až na konci, no stále som mal pocit, že autor mohol ísť viac do hĺbky a vypitvať hrôzu dôkladnejšie. Celkový dojem z diela som mal, že skutočný des len obližal niektoré strany a neodhalil svoju podstatu.

Chvála patrí ilustráciám, ktoré sú úplne svojské a mimoriadne. Tváre sú zvláštne pretiahnuté, kresba je osobitná a svojím spôsobom atmosférická. Autenticita mestečka Lame Dog bola zachytená výborne.

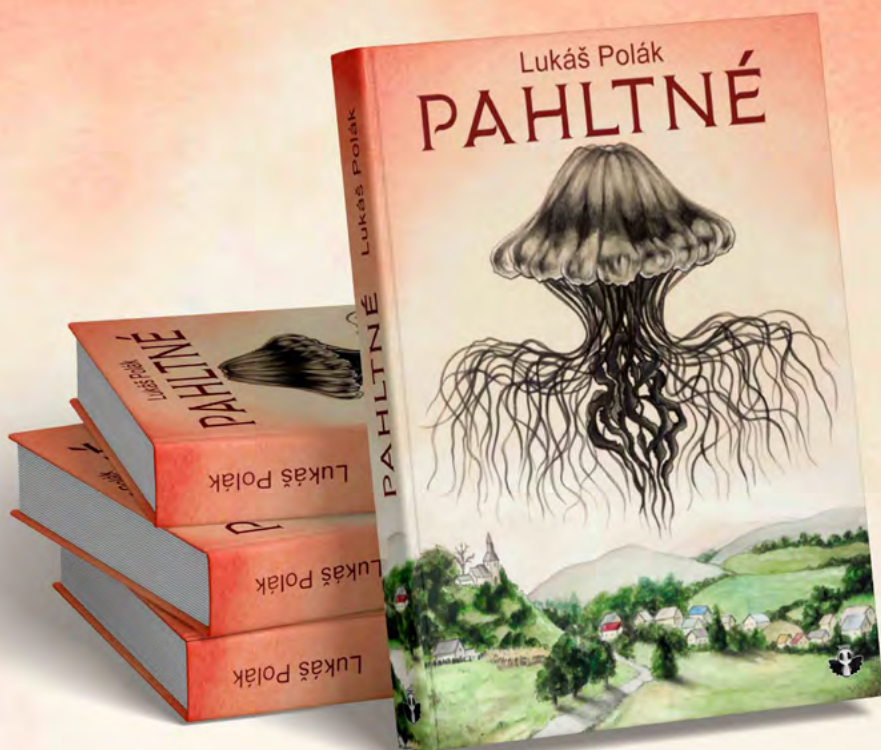
Niektoré scény vytvorili tajomnú, až temnú atmosféru, no našli sa aj také, kde som vôbec nerozumel ich zaradeniu do

diela. Vyložene narúšali koncept tohto typu hororu. Čiže mi dielo prišlo nevyrovnané, no klady prevládajú.

Je to Lovecraft vo svete indiánov, kde autor nejde do hlbokých temnôt, ale atmosféra je slušne vybudovaná. Niektoré scény rušia celkový dojem, no aj tak tento plne farebný komiks stojí za pozornosť.

PAHLTNÉ

Vitaj v dedine Pahltné. V obci, kde sa obyvateľom začali meniť chute. Nejde však o drobné zmeny, ale o riadne desivé. Ľudia dostávajú chuť na domácich miláčikov, kôru stromov, zhnité ovocie, alebo dokonca na samých seba. Jediný, kto dokáže čeliť hrozivým udalostiam, je otec Karol. Zvládne sa postaviť nepochopiteľným skutočnostiam, ktoré postihli jeho dedinu? Lukáš Polák predstavuje tajomný príbeh plný bodyhororových scén, mystérióznej atmosféry, dávky brutality, ale aj hľadania samého seba v malej dedine na Slovensku.

Máš odvahu navštíviť Pahltné?

**Už v októbri v predaji
od vydavateľstva Príbeh!**

IVAN KUČERA BÝVALÁ SPOLUŽIAČKA

I.

Pozrel som na nástenné hodiny. Ešte pár minút a fajront. Bledomodrá SBS uniformu som mal prepotenú od horúčavy, ktorá vládla vonku. Najťažšia časť zmeny bola za mnou. Aktuálne som sedel v relatívnom chládku vo vnútri vrátnice.

Vtom som pri otvorených dverách zaregistroval pohyb. Nízka, chudá žena žmolila v rukách papier. Prešiel som k nej pár krokov. „Pomôžem vám?“ spýtal som sa pozrúc jej do očí. To som nemal robiť. Okamžite som ju spoznal. Najhoršie bolo, že aj ona mňa.

„Čauko, to si ty?“ žasla. Na popraskaných perách sa jej zjavil široký úsmev.

Po chrbte mi napriek vysokej teplote prebehol mráz. Žaneta. Vyzerala rovnako, ako keď som ju videl posledný raz, teda na maturitnom večierku. Stále rovnaké dlhé vlasy pripomínajúce zmoknutú slamu. Hoci mala tridsaťštyri rokov, bola jej pokožka posiatá rozškriabanými, červenými vyrážkami. Na vyziabnutom tele nahodené vyblednuté, staré oblečenie.

„Čo ty tu?“ spýtala sa. Znelo to nadšene. Nemal som v danej situácii takéto otáz-

ky klásť skôr ja? Poklepkal som si po preukaze, ktorý som zo zákona musel mať pripnutý na uniforme. „Robím tu, už šesť rokov.“

Ďalší úsmev. Tento vyzeral takmer pekne. Takmer. „Hľadám robotu. Nevieš, prosím ťa, o nejakú?“

Poškrabkal som sa na hlave – neklamný dôkaz narastajúcej nervozity. „Fúha. Toto je strojárská výroba a ty si cukrárka.“

„Zas až taká blbá nie som, aby som sa nenaučila nové veci.“

„Tak som to nemyslel,“ bránil som sa. V skutočnosti som to myslel presne tak. „Nemáš žiadosť? Zajtra ju niekomu dám. Teraz tu už nikto nie je.“

Akoby čakala presne na toto. Pohotovo ku mne vystrela ruku s papierom.

Vzal som ho.

„Mohla by som robiť aj upratovačku. Proste všetko.“

Smutne som sa usmial. Dobešla ju realita. *Všetkých* nás dobehla.

„Ty čo máš nové?“

„Ani nič také.“ Vždy som bol výrečný.

„Ženatý?“

Vystrel som k nej ruku. „Minulý rok.“

„Máš deti?“

„Zatiaľ nie. Ešte sme na to nedozreli.“

„Ako to myslíš?“

Čo ako to myslím? Ktorému slovu z toho nerozumela? Pravda bola ale taká, že sme sa o dieťa už rok pokúšali. Sex bol vyčerpávajúci. Poznali sme sa roky a náš vzťah sa nachádzal v období, v ktorom bolo manželkine bolesti hlavy lepšie riešiť paralelom než orgazmom.

Vyslobodilo ma dlhé zotrúbenie. Pozrel som k bráne, kde stálo auto. Bolo nutné sa mu venovať. Bože, ďakujem ti, tak predsa existuješ!

„Musím už ísť,“ informoval som ju. Snažil som sa, aby to znelo sklamane.

„Jasné,“ prikývla. „Chápem.“

Ešte sme si na jej žiadosť vymenili čísla. Žaneta ma prezvonila, aby si overila, že neklamem. Potom odišla. Sledoval som, ako mizne v diaľke. Dúfal som, že ju už nikdy neuvidím.

Vykročil som k vozidlu.

II.

Večer doma.

Odkrojil som si z pečeného kuracieho mäsa, vrátane chrumkavej kože, napichol som ho na vidličku a pridal trochu ryže. „Ostatní ju nikdy nemali radi.“

„Prečo?“ spýtala sa manželka.

Mykol som plecami, vložiac si porciu do úst. „Vlastne ani neviem. Poznáš tie typy, ktoré ti proste nesadnú a ty ani nevieš prečo?“

Prikývla. „A ty?“ Doliala mi vychladené pivo, tiež si sadla za stôl a pustila sa do večere.

„Čo ja?“

„Ty si ju mal rád?“

Otriasol som sa. „Žartuješ?“

III.

Najbližšie dni som sa na bývalú spolužiačku snažil nemyslieť. Nešlo to. Bola skrátka príliš výrazná. Príliš nezabudnuteľná.

Zazvonil mi mobil. Pozrel som na displej.

Žaneta.

Prečo ma to neprekvapilo? Dlhoo som váhal, ale nakoniec som stlačil zelené tlačidlo. Strávil som s ňou na linke pekelné vyčerpávajúcich štyridsať minút. Po ukončení hovoru som bol psychicky vyšťavený. Hovorila prevažne ona. O všetkom... a zároveň o ničom. Spomínali sme na spolužiakov. Ani jeden z nás s nimi neudržiaval vzťahy, ak nerátam Igora, s ktorým som chodil na pivo do Nočnej sovy. Nespomínal som ho pred ňou. Vravela, že je strašne osamelá, že si zúfalo hľadá robotu. Chodí len brigádovať na pár hodín denne, aj to iba občas. Žije s mamou na sídlisku na ktorom bývala, keď sme ešte boli spolužiakmi. Na manželka som sa nespýtala, evidentne žiadneho nemá.

Počas telefonovania nastal zvláštny mo-

ment. Celé to bolo zvláštne, ako zo zlého sna, ale týmto to dostalo skutočne bizarnú príchut'. Zdalo sa, že je extrémne osamelá. Inak som si nevedel vysvetliť jej čudnú otázku, či nemám kamošov, s ktorými by sa mohla stretávať. Nevedel som, či to nie je ponuka na gangbang, ale zrejme nebola. Asi jej až teraz došlo, ako jej život preteká pomedzi prsty. Takýmto zúfalým spôsobom sa snažila začať hrať na Priateľov. Lenže takto to nefungovalo. Povedal som jej, že mám len minimum kamarátov. Stále som v robote, kde denne stretávam desiatky ľudí, takže keď večer prídem domov, som rád, že som rád, a nie aby som v pozhnanom veku tridsaťštyri rokov následne *vyrážal do mesta*.

Po skončení hovoru mi to nedalo. Z police som vytiahol album s fotkami. Narazil som medzi nimi aj na tie zo strednej. Naozaj, takmer sa nezmenila. Nízka, vychudnutá, žlté vlasy po pleciah, prepadnutá tvár s nejasnými očami. Akoby bola na tomto svete len tak pohodená, bez dôvodu a zmyslu, ako hračka, ktorá už dieťa nudí, a tak ju má len zabudnutú niekde v kúte izby.

Zo skúmania fotiek ma vytrhlo zarachotenie zväzku kľúčov vo dverách. Vrátila sa žena. Položila plné nákupné tašky na stoličky v kuchyni a pozrela na mňa. „Čo robíš?“ spýtala sa.

Ukázal som jej fotku. „To je ona.“ „Hmmm,“ zamumlala neurčito. „Volala mi.“

„Fakt?!“ Začudovaný, no vcelku pozitívny záujem. Ako keby videla trojnohého psa, ktorý to nevzdal a ide ďalej.

„Trvalo to skoro hodinu.“

Keďže pozná moju nechut' k telefonovaniu obecne, rozosmiala sa.

IV.

Ráno som Žanete napísal SMS, že som jej žiadosť o zamestnanie odovzdal kompetentným osobám. Dúfal som, že to bude pokladať za uzavretú záležitosť a nebudem o nej najbližšie desaťročia počuť.

Mobil ma okamžite vyviedol z omylu. Nie veru, na západnom fronte žiadny pokoj, kamarát.

Bezmocne som hľadel na svietiaci displej s jej menom. Nenabral som odvahy dvihnúť to. Po minúte prístroj stíchol. Myslel som, že sa hneď nato znova rozozvučí. Ale nič také sa nestalo. Zrejme pochopila, ako sa veci majú.

„Koza,“ zamumlal som si popod fúzy a urobil som krok do kuchyne.

Mobil začal znova zvonit'.

Dych sa mi zrýchlil. Vyplašene som sa obzrel.

Svietil a vibroval.

Dvihol som. Ďalších tridsať minút v prdeli. Mal som toho po krk. Chcel som jej povedať, aby ma prestala otravovať. Namiesto toho sme sa dohodli na stretku.

„Keď pôjdem v piatok z dennej, môže-me sa staviť v Nočnej sove,“ navrhol som.

V.

„A to si teraz akože čo myslíš?“ vyštartovala po mne žena. „Že ti bude každý deň volať?“

„Asi je osamelá.“

„Tak nech si kúpi psa. Osamelá, osamelá. A čo, že je osamelá! Nech ide do roboty.“

„Veď jasné, zlato.“

„Každý si je strojom vlastného šťastia.“

„Určite.“

„Ty nemôžeš za to, že ju nabúchal nejaký debil, okamžite ju opustil a ona zostala bývať v detskej izbe, v ktorej si prvý raz v živote vyvenčila čiču pri erotickej poradni v Brave. Nie si žiadny martýr.“ Výstražne sa na mňa zahľadela. „Máš mňa. Ja som tvoja žena. Nie ona.“

„Žiarliš?“ usmial som sa. To som nemal robiť.

Šibla po mne pohľadom. „Dobre vieš, že tolerantnejšiu manželku nikde nenájdeš. Takže si takéto poznámky nabudúce láskavo nechaj pre seba. Ale predsa nie je normálne, aby si sa každý deň stretával s bývalou spolužiačkou.“

„Zlato, nestretávam sa s ňou každý deň. Stretol som sa s ňou raz a to na mňa omylom natrafila v robote.“

„Ktovie, či naozaj omylom.“

„Prosím ťa. Nebuď paranoidná.“

„Ľudia sú všelijakí.“

„No to síce sú, ale...“

„Sám si vravel, že vždy bola čudná.“

„Aká je šanca, že ma stalkuje? Nerob z toho film. Peniaze jej požičiavať nebudem, a ak ma bude chcieť prehovoriť na sex, tak pravdepodobne ani na ten sa nenechám nahovoriť.“ Žmurkol som na ňu. „Ale snáď aspoň na dve blbé kávy ju pozvať môžem, nie?“

Mykla plecami.

„Nemyslel som, že to bude problém.“

„Proste sa mi to nepáči. Nie je to normálne.“

„O bývalých spolužiakoch sa obecne hovorí, že je to strašidelná vec. Zamysli sa nad tým. Sú to ľudia, s ktorými si sa kedysi stretávala skoro každý deň, niekoľko rokov vkuse. Relatívne si ich poznala, tykali ste si, poznala si ich život, to, čo robia vo voľnom čase. Dlho tvorili súčasť tvojho života. Zrazu sa po nich na celé roky zľahla zem. Potom sa náhodou stretnete na ulici a ty nevieš reagovať.“

VI.

„Kokot, Žaneta, čo ti jebe?!“ zvolal Igor pobavene a zároveň šokovane.

Všetci v Nočnej sove sa obzreli.

„Ja za to nemôžem. Bola to náhoda.“

„Určite si to nejako rafinovane zmanipuloval, kámo.“

„Prečo by som to preboha robil?!“ spýtal som sa pohoršene.

„Aby si sa jej dostal do nohavičiek. Do

jej plesnivých, hnílých, tri roky nepratých nohavičiek.“

Ako som spomínal, Igor bol jediný spolužiak zo strednej, s ktorým som sa stretával aj po škole. Pred piatkovým stretnutím so Žanetou som sa s ním potreboval poradiť o vzniknutej situácii.

„Vieš, že ako jediná z nášho báječného a fantastického ročníka pokračovala ďalej v štúdiu?“ spýtal sa ma.

„Čo je to za blbosť? Žaneta? Tomu neverím.“

Igor dopil pivo, otočil sa k čašníčke a luskol na ňu prstami. „Ešte raz, slečna, ďakujem.“ Obrátil sa späť ku mne. „To bolo tak, kámo. Ale niečoho sa chyť, lebo toto je príbeh z Hollywoodu. Po škole išla robiť do nejakého závodu, akých je v tomto skvelom, úžasnom, nezabudnuteľnom meste plná riť. Potom ju pretiahol nejaký kokot, samozrejme bez gummy. Kokot na ňu odvtedy samozrejme ani nepozrel, nieto aby jej platil alimenty. Tak sa pretĺkala životom ako najlepšie vedela. Bohvieako to ale nevedela. Niektoré typy to proste nevedia, s tým nič nenarobíš. A prečo by si ostatne aj mal? Každý si je strojom svojho vlastného šťastia. Počas materskej naša drahá Žanetka začala zhmotňovať svoj tajný detský sen. Ty sa na to asi nepamätáš, lebo si kretén s IQ húpacieho koníka, ale Igorko si na to pamätá do najmenších detailov. Všetkými nenávidená a opovrhovaná čudáčka mala okrem fajky ešte jednu záľubu.“

Hrobové ticho.

„Akú?“ spýtal som sa napokon napnuto.

„Vykopávky.“

Sledoval som ho bez dychu a s vypúlenými očami. Potom som potriasol hlavou. „Čo?“

„Strúhaj si grimasy aké chceš, ty trapko, ale je to pravda a proti pravde sa nebojuje. Žrala knihy o archeologických objavoch, vykopávkach a podobných sračkách. Ty si sa s ňou nikdy nebavil, lebo si bol arogantný chuj, ale Igorko s ňou komunikoval a vďaka tomu Igorko vie, že jej snom bolo odcestovať do Rumunska a robiť tam vykopávky. Múdro som prikyvoval a tváril som sa zúčastnene, keď mi to vravela, veď ma poznáš. No hneď nato som to pustil z hlavy, ako z nej púšťam všetky prijebané kokotiny. Ubehlo zopár rokov a dozvedel som sa, že načas skutočne odišla do Rumunska. Pripojila sa k archeologickej skupine, robila im tam podržtašku, ale zrejme jej to stačilo.“

Neveriacky som naňho čím ďalej tým viac vytrieštal oči. „To znie príliš šialene. To si si vymyslel.“

„Dám ti radu do života, kámo, dobre? Najšialenejšie veci bývajú najpravdivejšie.“

„A decko?“

„Nechala ho na krku matke. Nič nové pod slnkom.“

„Ako dlho tam bola?“

„Rok. Počuj, fakt s ňou chceš ísť na to pivo?“

Nešťastne som prikývol. „Sľúbil som to.“ „To tvoje zasraté držanie slova ťa raz zaslúžene privedie do hrobu. Patríš do inej doby, brácho.“

VII.

Stretnutie so Žanetou bol podľa očakávaní zlý nápad. Jej spoločnosť ma vyčerpávala. Stále riešila hovadiny o živote a vzťahoch. Pýtala sa ma o manželke také detaily, až mi to bolo nepríjemné aj za ňu. Navrhla, že si môžeme volať každý deň. Vedel som si tie hororové hodinové telefonáty živo predstaviť. Nie, ďakujem. Šírila okolo seba auru kvôli ktorej ste od nej chceli byť čo najďalej. Ideálne na Antarktide.

Nakoniec bolo po všetkom. Len čo sme sa vnorili do ulíc večerného Nového Mesta nad Váhom, privlastnila si moju ruku, a tak sme kráčali ako zamilovaný pár. V hlave mi do činelov udierala opica. Rozmýšľal som, čo sa stane, ak stretnem susedov alebo kolegov z práce.

Prechádzali sme mestom. Miloval som ho. Bolo to moje mesto. Poznal som všetky jeho uličky, podchody, skratky, nadchody, tajné zákutia, podjazdy a dvory, do ktorých nesvietilo slnko ani počas najhorúcejšieho letného dňa. Vedel som kde v polovici deväťdesiatich rokov otvorili prvú videopožičovňu v meste. Na námestie, cez ktoré sme kráčali – snažil som sa byť v tej chvíli neviditeľný – som s bra-

tom chodil v sobotu doobeda na dvesto gramov tresky, čerstvo upečené chrumkavé rožky a pomarančový džús.

Zastali sme. Mohlo sa zdať, že v cieľi našej cesty, ale pravda bola taká, že miesto, na ktoré ma doviedla, ma zaskočilo. Bývalé vojenské sklady na kraji mesta.

Obrovské priestory boli svojho času menším mestom v meste. Potom armáda areál odpredala magistrátu, ktorý s ním mal veľké plány. Nájomné byty pre mladé rodiny, obchodné centrum, bazén, školu. Ale ani dve desaťročia po predaji sa nič z toho nezhmotnilo do reality. Areál bol oplotený, ale kto sa chcel dostať dnu, podarilo sa mu to behom pár sekúnd. Šlo o obľúbené miesto mládeže, ktorá tu v lete nadobúdala prvé sexuálne skúsenosti. Cez zimu areál pre zmenu patrila bezdomovcom.

„Čo tu robíme?“ spýtal som sa mierne podráždene. Prestávalo ma to celé baviť. Bolo to ako zo zlého sna, z ktorého som sa nevedel prebudiť.

„Doma mám mamu a syna. Tam nemôžeme.“

„Čo *tam* nemôžeme??“ spýtal som sa, hoci som odpoveď poznal.

Zahanbene sklopila pohľad k zemi.

„To nemys...“

Schmatla ma za penis a začala mi ho cez rifle mačkať, čo bolo rovnako vzrušujúce, ako jej masťné vlasy.

Pozrela na plot, cez ktorý by sme sa dostali do opusteného areálu.

„Pod,“ vyzvala ma. „Nikto tam nie je. Budeme to tam mať celé len pre seba. Dovolím ti všetko.“ Vyzývavo na mňa pozrela a oblizla si popraskané pery. „Všetko, miláčik.“

Znechutene som sa vytrhol z jej zovretia. Ak takto splodila svoje dieťa, partner pravdepodobne zahynul tesne po kopulácii.

„Nepáčil sa ti?“

Odtiahol som sa do bezpečnej vzdialenosti. „Nie je to dobrý nápad.“

„Prečo?“

„Som ženatý.“

„To je porucha?“

„Ja taký nie som.“

„Aký taký?“

Otočil som sa a bez slova som sa vybral domov. Čakal som hysterickú scénu, ale nič také sa nekonalo. Zaskočilo ma to. Po pár krokoch som sa dokonca obzrel, no po Žanete nebolo ani stopy.

Žene som to doma nepovedal.

VIII.

Ani týždeň po kauze Nočná sova som na stretnutie nevedel prestať myslieť. Cez šéfa som Žanete dokázal vybaviť pracovný pohovor. Chcel som jej to napísať v SMS, ale nakoniec som sa rozhodol oboznámiť ju s danou skutočnosťou osobne.

Bolo to najhoršie rozhodnutie v mojom živote.

Vyviezol som sa na piate poschodie a zaklopal na dvere.

Otvorili sa. Stála v nich drobná, stará, zničená žena s prepadnutými očami. Zjavne na dne psychických síl.

„Dobrý deň,“ usmial som sa na ňu.

„Dobrý.“

„Hľadám Žanetu. Je doma?“

„Vy ste zo sociálky?“

„Nie. Som bývalý spolužiak.“

Spadol jej kameň zo srdca. „Zo základnej?“

„Zo strednej.“

„Aha. Nie je momentálne doma.“

Začul som, ako sa v byte hralo dieťa. Napodobňovalo strelbu, výbuchy a krik umierajúcich vojakov, zvičajúcich sa v prišerných bolestiach.

„A neviete, kedy príde?“

„Prečo s ňou chcete byť?“

„Pred pár dňami sme boli na káve a...“

Bleskovo vyskočila z bytu a schmatla ma za ruku. Vydesilo ma to. Zrazu akoby omladla o niekoľko desaťročí.

„Kde?“ vyštekla na mňa. „Kde ste boli?“

„Ehm, v jednom podniku.“

Ako nič ma vtiahla do bytu. Zatresla za nami dvere a zamkla ich. Usadila ma v kuchyni. Uvarila mi kávu, hoci som nechcel, a ponúkla ma suchými domácimi koláčmi, v ktorých prehltaní mi pomohol práve presladený kofeínový nápoj.

Všetko mi povedala. Žaneta po škole vyskúšala veľa zamestnaní, ale v žiadnom dlho nevydržala; ak sa jej niekde

podarilo zostať dva mesiace, bol to rekord, ktorému sa čudovalo celé sídlisko. Z nekonečného kolotoča problémov ju vyslobodilo tehotenstvo. Niekoľko rokov strávila úspešne na materskej a maródke. Popri tom si kupovala knihy o archeológii a snívala o Rumunsku. Jej matka mi ukázala poličky s desiatkami kníh. Nemohol som tomu stále uveriť, ale Igor mal pravdu. Pripadalo mi to však, napriek hmatateľným a neodškriepiteľným dôkazom, stále rovnako pritiahnuté za vlny, ako štrikujúci nosorožec.

Pred rokom sa nakontaktovala na archeologickú skupinu mladých nadšencov a vybrala sa s nimi na vykopávky. Hádajte kam. Syna nechala na krku matke. Otec zomrel dávno, súrodencov nemala.

Zo zahraničia občas poslala list. Potom sa na viacero týždňov odmlčala. Matka sa s ňou snažila skontaktovať, ale po dcére sa v Rumunsku zľáhla zem. Nepomohlo ani Ministerstvo zahraničných vecí.

A potom... Potom sa Žaneta vrátila.

Zdalo sa, že všetko je v poriadku.

Lenže nebolo.

„Radšej sa ani nemala vracieť.“

Po chrbte mi prebehol mráz. „Ako to myslíte?“ šepol som. Zdalo sa mi, že v byte sa počas rozhovoru ochladilo. Akoby doňho počas mojej nepozornosti niečo prišlo, vkradlo sa a ticho načúvalo.

„Bola úplne iný človek. Vyzerala ako Žaneta, ale nebola to moja dcéra. Moja dcéra sa z Rumunska nevrátila. Pár dní to

tu zostalo s nami, ale aj malý cítil, že to nie je mama.“

Nevedel som, ako mám na to zareagovať. Niečo také mi nikdy nikto nepovedal.

„Ale zo všetkého najhoršie bolo zrkadlo.“

„Zrkadlo? Aké zrkadlo?“ Obzeral som sa. Žiadne som nevidel.

„Doviezla ho z Rumunska. Obrovské, usadené v starom zatuchnutom drevenom ráme. Keď som v noci išla na wecko, zdalo sa mi, že bolo väčšie, než počas dňa. A niečo šepkalo. Nerozumela som mu. Raz mi to nedalo. Mohla byť hodina po polnoci. Vzala som baterku, postavila som sa pred zrkadlo a zasvietila som naň. A ono... ach bože... zrazu sa začalo vlniť! Rýchlo som sa vrátila do postele. Do rána som už oka nezažmurila. Ale nič zlé sa nestalo. Ubehli asi dva týždne a bola preč.“

„Vaša dcéra?“

„To nebola moja dcéra, počúvate ma vôbec? Len sa na ňu podobala. Vzala si doklady, oblečenie, ukradla mi peniaze. Len knihy a syna tu nechala. Odkaz nenapísala žiadny. Odniesla so sebou aj zrkadlo. Bolo obrovské, netuším, ako ho mohla odnieť.“

„Nič ste nepočuli?“

„Odkedy sa zrkadlo začalo vlniť dávam si na noc lieky. Mám tvrdý spánok.“

„Prečo ste na políciu nenahlásili, že vám zmizla dcéra?“

„Bála som sa.“

„Čoho?“

„Že mi vezmú vnuka. Čo ak by ho umiestnili do detského domova?“

IX.

Ráno som bol sám doma, keď mi začal zvonieť mobil.

Žaneta.

„Čau. Prosím ťa, mohli by sme sa stretnúť? Vo vojenských skladoch. Budem ťa čakať pri lavičke. Večer o deviatej.“

X.

Zavolať som Igora. Schoval sa, aby o ňom bývalá spolužiačka nevedela. Manželke som doma nič nepovedal.

Pár minút po deviatej sa Žaneta ukázala. Mávala na mňa už z diaľky. Skrútilo mi črevá. Rukou mi naznačila, aby som šiel za ňou a vykročila k najbližšej budove. Nasledoval som ju ako poslušné šteňa. Hlavná brána bola zamknutá, ale zboku niekto do plechovej steny vystrihol otvor. Ním sme sa dostali dnu. Cítil som na chrbte Igorov pohľad.

Ocitli sme sa v rozľahlých priestoroch. Nič tu nebolo, len pár zhrdzavených Tatroviek. Čakali na čas, ktorý nikdy nenastane. Bez slova sme prešli na koniec skladu. Tam boli dvere, cez ktoré sme prešli.

Ocitli sme sa v malej miestnosti. Zamrazilo ma. Uprostred stálo zrkadlo s vyrezá-

vaným dreveným rámom. Postavil som sa k nemu a jemne sa bruškami prstov dotkol starobylého rámu.

Sklo v strede sa zachvelo. Rám zavibroval. Cítil som to v rukách. Hýbalo sa to, hoci iba veľmi jemne, takmer nebadane. Ale hýbalo, o tom nemohlo byť najmenších pochyb. Dotkol som sa skla v strede. Premenilo sa na hustú striebornú tekutinu. Obalila mi prsty a začala sa postupne rozlievať aj po zvyšku tela. Cítil som, ako sa mi to prehrabáva v myšlienkach a spomienkach. Nechal som to. Páčilo sa mi to. Svojím spôsobom.

Získalo to prístup ku všetkému, čo som za viac ako tri desaťročia na tomto svete nadobudol. Neveriacky som sledoval, ako tekutina putuje od končekov prstov k zápästiu a odtiaľ vyššie. Najskôr pokryla časť ruky po lakeť, nasledovalo plece a následne sa rozdelila: jedna časť začala smerovať dole a zvyšná na môj krk a tvár.

Až potom som začal kričať.

XI.

Žaneta mu predtým, než ho zrkadlo vá emulzia potiahla ako povlak, vytiahla z vrecka mobil. Prehrabávala sa mu v kontaktoch. Čoskoro všetci dostanú pozvánku na kávu. Časť z nich sa zoznámi so zrkadlom.

Jeho telo sa zrútilo na zem. Tam zostalo bezmocne ležať. Už bolo celé obalené striebornou tekutinou, ktorá následne

zmenila farbu na fialovú. Trvalo to niekoľko minút. Telo sa nehýbalo. Zadusil sa. Potom sa tekutina sfarbila opäť na striebornú a stiekla z neho. Zostala len roztečená farebná kaluž na špinavej dlážke. Následne sa začala formovať do podoby ľudskej bytosti. Pomaly získavala črty tela Žanetinho bývalého spolužiaka.

V zrkadle už bolo zase sklo.

Vstalo to a spolu so Žanetou spoločnými silami vyzliekli mŕtvolu. Oblečenie si na seba následne dala vec.

V Rumunsku sa hovorí, že keď sa pozeráš do zrkadla, niečo z neho sa pozerá na teba.

XII.

Igor vstúpil do skladu. V diaľke začul... čo to bolo? Vzdych?

Vykročil tým smerom. Ozvena každý jeho krok nepríjemne násobila.

Vstúpil do zadnej miestnosti. Pohľad mu padol na obrovské zrkadlo.

Spoza zrkadla vykúkali nohy. Nieкто tam ležal. Rozbehol sa k nemu.

Za zrkadlom ležal kamoš. Nedýchal.

Vystrašený Igor sa rozbehol preč, von z miestnosti, čo najďalej od tohto... od tohto... od čoho vlastne?!

Cestu mu zatarasil muž.

Igor sa mu zadíval do tváre. „To nie je možné,“ vyjachtal. Neveriacky sledoval dokonalú kópiu svojho najlepšieho kamaráta.

Zrkadlo začalo šepkať. Igor sa k nemu šokovane otočil. Potom sa otočil naspäť k mužovi, ktorý vyzeral takmer presne, ako jeho kamarát. Ale svit v očiach mal iný. Aj pohyby. Bol to on. Aj nebol. Tej veci sa v ruke zjavila dýka.

„Nechaj ho!“

Igor sa obzrel. Z tmavého kúta sa nečakane vynorila Žaneta. Akoby sama predstavovala zástupkyňu tieňovej ríše.

„Zabijem ho,“ povedala vec.

„V žiadnom prípade,“ nesúhlasila Žaneta. „Nech ide preč.“

Chlap sa na ňu zmätene zadíval.

„Blbcov nechceme.“

„Ale... Povie to.“

„Komu?“

„Všetkým.“

„Nikto mu neuverí.“

A tak Igor utiekol. Zrkadlo sa posledný raz zavlnilo a prestalo šepkať. Tekutina sa zmenila na tvrdé sklo.

Kópie schmatli mŕtvolu a odniesli dozadu. Tam už bola vykopaná jama, do ktorej hodili telo bývalého Žanetinho spolužiaka. Dôkladne ho zakopali a na čerstvú hlinu nanosili konáre a kamene.

Rozhliadli sa. Na rozsiahlom území, na ktorom kedysi parkovali tanky, bolo veľa podobných kopčekov.

XIII.

O dve hodiny neskôr v zámke zaštrngali kľúče. Dvere na byte sa otvorili.

Vstúpilo to dnu.

„Miláčik, už si doma?“ ozval sa z kuchyne ženin hlas.

„Áno,“ povedalo to dutým tónom. Neuspokojne si to odkašľalo. Ešte musí zapracovať na hlase, aby to bolo ono.

XIV.

Žanetinej matke diagnostikovali Capgrasov syndróm.

„Žaneta“ si vzala „svojho“ syna naspäť a zľahla sa po nich zem.

IVAN KUČERA

Od útleho detstva knihomol' a filmový fanúšik s orientáciou na horor a triler. V jeho tvorbe hrajú prím ponuré slovenské lesy a v nich ukryté hrozby (*Vôtreľcovňa*). Zastáva názor, že najväčšie horory na svete je schopný páchať človek (*Kamionista*, *Posledná cigareta*).

Píše filmové a komiksové recenzie pre Fandom.sk a tematické texty do každomesačnej filmovej prílohy denníka SME.

Kým kedysi vytváral najmä zvieracie

horory (*Stádo*, *Bagrovisko*, *Prasa*), v poslednom čase ho chytil folk horor. Preto sa snaží chytiť aj on jeho, hoc si uvedomuje z toho vyplývajúce nebezpečenstvo. Poviedky mal v knihách *Koleje smrti*, *Zombie apokalypsa*, *Slovensko NOIR* alebo *Sešívance*. Časť jeho poviedkovej tvorby môžete stretnúť v zbierke *Obchádza nás temnota*.

Aktuálne si od neho môžete prečítať poviedku *Mama* o dvoch malých bratoch, ktorých matka po dopravnej nehode vykazuje neobvyklé správanie (antológia *Vianoce, zas Vianoce*) a v dohľadnej dobe poviedku *Hladný les* v multimediálnom projekte *Slovensko KRIMI*.

ODRAZY MINULOSTI

(báseň na povídku Ivana Kučery)

*Co vidí zrcadlo, pokud do něj tak sebejistě hledíš, člověče, zbavený sebemenší pokory?
Co hledí na tebe, když si mylně myslíš, že tvá minulost je již pouhými vzpomínkami?
Ten průnik ze světa za zrcadlem je až příliš nenápadný, o to více v důsledku ničivější.
Zabalen do hávu průzračného odrazu, přesto svými úponky v objetí bolestně pravdivými.*

*Nehleď člověče tak lehkomyšlně do zrcadla z minulosti kýmsi přineseného!
To, co bys uviděl, nejen že by se ti nelíbilo, o život a identitu by ti mohlo jít!
Zaplatit cenu nejvyšší snad nechceš, za jeden pouhý pohled do matného odrazu,
po němž už nic pro tebe není, duše ztracena, tělo v minulosti bude už jen hnit.*

TAJOMSTVO PRÍŤAŽLIVOSTI SVETA HORORU: PREČO SA RADI BOJÍME?

napisala: Mária Hanúšková

Patrím medzi ľudí, ktorí si v detstve namiesto rozprávok púšťali radšej horory. Akokoľvek divne vám to znie, omnoho viac ma vystrašila zlá kráľovná zo Snehulienky, ktorá v prezlečení za odpornú starenu ponúkla čiernovlasej bleduli otrávené jablko. Nemohla som počuť ani o Červenej čiapočke, ktorá skončila spolu s babkou v bruchu zlého vlka. A keď mi otec púšťal pred spaním audiorozprávky, namiesto sladkého zaspávania som zdesene vykúkala spod periny a priala si, aby to už skončilo. Vtedy som si neuvedomovala, že sledovať hlavou otáčajúcu Regan, masového vraha Chuckyho v tele bábiky a trocha viac opáleného Freddyho Kruegera je začiatok lásky na celý život. A rovnako mi ani nenapadlo, že moja záluba nie je práve typickým koníčkom dievčaťa prvého stupňa základnej školy. Až počas gymnázia, kedy som mala za sebou už peknú zbierku hororových skvostov, som zistila, že spolužiaci sa ešte len začali zoznamovať so strašidelným svetom. Čo ma, ako si iste viete predstaviť, priviedlo k myšlienke, či mám nejaký masochistický gén, či sa zo mňa v budúcnosti stane masový vrah alebo o čo vlast-

ne ide. Prečo ma horory tak priťahovali, hoci po ich sledovaní som sa desila bábik (#vdakaChucky) a bála sa zaspáť, pretože som verila, že ma v snoch bude naháňať Freddy? Odpoveď na túto otázku budem v nasledujúcich riadkoch skúmať.

Naša fascinácia desivým je stará ako ľudstvo samo. Už od počiatku našej existencie sme si vymýšľali legendy o desivých mýtických bytostiach, netvoroch a zlých bohoch, tvorili sme príbehy podávané ústne z generácie na generáciu. Bavili sme sa súbojmi gladiátorov, obdivovali grécke

CHARON

tragédie plné vražd a smrti, strašili deti príšerami, aby poslúchali. Dodnes spomáme, ak prechádzame okolo nehody, fascinovane sledujeme silu prírody v podobe lavín, tsunami či výbuchov sopiek, a so vzrušením očakávame zimomriavky okamžite ako pustíme horor či otvoríme strašidelnú knihu. Túžbu cítiť nabudenie máme skrátka v krvi.

Ako ľudské bytosti sme predurčení venovať zvýšenú pozornosť veciam, ktoré pre nás predstavujú potenciálne nebezpečenstvo. Ak sa v život ohrozujúcej situácii ocitneme, pani príroda nás vyzbrojila skvelou reakciou „bojuj alebo uteč“, počas ktorej nás

organizmus zásobuje koktejлом neurotransmiterov a hormónov. Vďaka nemu dokážeme utekať ako o život alebo sa pripraviť na boj o prežitie.

V krátkosti to funguje asi takto: Aby sme ako ľudský druh prežili, potrebovali sme skúmať neznáme veci a prostredie. Ak sme sa ocitli v nebezpečenstve, telo začalo produkovať adrenalin, ktorý zvýšil naše kognitívne schopnosti a ostražitosť,

a vháňal krv do končatín, čím nám dal možnosť nájsť spôsob ako sa zo situácie dostať. Vyplavilo aj kortizol, stresový hormón, podporujúci zásobovanie mozgu kyslíkom a dodávajúci organizmu energiu pre prežitie zvýšením glukózy v krvi. Aby nás v boji o život nič neobmedzovalo, mozog produkoval aj endorfíny, vďaka ktorým sme si neuvedomovali zranenie

a bolesť, a mohli sme sa sústrediť čisto na vlastné prežitie. A aby nás negatívna skúsenosť neodradila, prišiel dopamín, ktorý vyvolal pocity úľavy, radosti a nadšenia, že sme to zvládli, a motivoval nás pokračovať v skúmaní neznámeho.

„Všetci sa bojíme rovnakých vecí, a práve preto je horor takým mocným žánrom. Všetko, čo musíte urobiť, je spýtať sa samých seba, čo vás dokáže vydesiť, a viete, čo vydesí aj mňa.“

John Carpenter

Tento mechanizmus vyhľadávať istú mieru desivého rizika je nám prirodzený už od plienok. Bábätká zbožňujú, ak sa

im schováme a následne na ne vybafneme. V neskoršom veku lozia po preliezkach a konároch, milujú kolotoče a horské dráhy, zbožňujú hru na schovávačku a naháňačku. Počas týchto hier sa vyplavuje presne tá dávka adrenalínu, kortizolu, endorfínov a dopamínu, akú potrebujú na motiváciu skúšať a skúmať neznáme. Z psychologického hľadiska je zabávať sa so strachom veľmi dôležitý nástroj učenia. Prostredníctvom takýchto situácií sa učíme niečo nielen o svete, ale aj o nás samých. Učíme sa odpovedať si na otázku, aké je to báť sa a koľko strachu dokážeme zniesť. Detská hra je charakterizova-

ná práve vyhľadávaním miernej neistoty a prekvapenia v kontrolovanom prostredí v snahe pochopiť ich zmysel. Ak obsahuje hra dávku strachu a rizika, funguje ako ochranný faktor pred úzkosťou a strachom, ktoré dokážu paralyzovať a obmedzovať. Hra teda slúži ako taktika, vďaka ktorej sa už od detstva učíme zvládať neznáme situácie a nadobudnúť nad nimi kontrolu.

Náš mozog funguje rovnako aj počas sledovania strašidelných filmov. Horory sú vlastne taká naháňačka a preliezka pre dospelých, ktoré stimulujú mozog a vyvolávajú to prirodzené nabudenie a vzrušenie, ale z kontrolovaného a bezpečného prostredia gauča či kresla kina. A presne ako deti aj my dospelí vieme, že sme v bezpečí a nič nám nehrozí, pre-

to si len užívame slastné pocity úľavy, že sme vyšli zo svojej komfortnej zóny a desivý moment zvládli. Namiesto boja o život sa môžeme rochniť v endorfínoch a dopamíne. A pretože je dopamín hormón motivácie a odmeny, podporuje deti aj nás v tom,

ísť do rizika znova.

Náš mozog skrátka zbožňuje stimuláciu, obzvlášť v dospelosti, charakterizovanej povinnosťami a rutinou. Iste, malá dávka stereotypu je príjemná a niekedy dokonca nutná, ale ak je jej priveľa, a dni sa začínajú na seba až nebezpečne podobať, namiesto radosti a nabudenia cítime otupenosť. Ideme na autopilota, dňami preplávavame ani nevieme ako, a divíme sa,

že už sú zasa Vianoce, keď to bolo ako-
by včera, čo sme dávali dole ozdoby zo
stromčeka. Je smutnou pravdou, že mno-
hí nemajú pocit, že by skutočne žili. Aj
z toho dôvodu sa väčšina z nás z šedosti
dňa utieka k hororom, ktoré stimulu-
jú náš nervový systém a podarujú nám
spomínané hormóny a neurotransmi-
tery, vďaka ktorým sa cítime nažive. Po
dňoch otupujú-
cich, neustále
sa opakujúcich
úkonov zrazu
niečo pociťuje-
me. Sme nabu-
dení a vzrušení,
vďaka endorfi-
nom a dopamínu
šťastnejší, nad-
šenejší a menej
unavení životom.
Navyše si to pe-
kelne užívame.

*„Najstaršou a naj-
silnejšou emóciou ľudstva je strach, a naj-
starším a najsilnejším druhom strachu je
strach z neznáma.“*

H.P. Lovecraft

Keď sme si vysvetlili fungovanie nášho
mozgu v desivejších, avšak stále bez-
pečných podmienkach, akým sledova-
nie hororu je, môžeme prejsť na trochu
vyššiu úroveň. Musím povedať, že okrem

hororu je mojou vášňou aj psychológia,
ktorú som šla študovať z jediného dô-
vodu – chcela som vedieť, ako funguje
chorá myseľ vrahov a kriminálnikov. Fas-
cinovalo ma, čo sa pokazilo a kde sa sta-
la chyba. Zároveň som sa tohto sveta aj
dosť obávala, predsa len, nikto by nechcel
skončiť s hlavou v chladničke Jeffreyho
Dahmera. Fascinácia neznámym, smrťou

a temnej stránky
ľudskej duše nie
je však nič ne-
obvyklé. Desivé
príbehy sme si
vymýšľali práve
preto, lebo temnú
stránku má kaž-
dý z nás, či si to
priznáme alebo
nie. Obávame sa
jej, a temné po-
stavy v strašidel-
ných príbehoch
boli spôsobom,
ako sa s ňou

stretnúť, pomenovať ju a vyrovnáť sa
s ňou. Psychoanalytik Carl Jung ju nazval
archetypom Tieň, teda skrytou, temnou
stránkou našej osobnosti, ktorú zdieľame
ako ľudstvo odjakživa. Práve z toho dô-
vodu sledujeme aj horory. Ukazujú náš
Tieň, našu odvrátenú stránku a temnotu
v nás; a čo je podstatnejšie, čo sa stane,
ak nad nami prevezme moc. Horor nám
umožňuje stretnúť sa s našim strachom,

CHARON

skúmať ho z bezpečnej diaľky, zoznámiť sa s ním v miere, ktorú môžeme kontrolovať.

Pretože svet je plný neznámeho a smrti, teda dvoch základných strachov, ktoré máme v sebe ako ľudstvo zakorenené, horor slúži aj ako návod na prežitie. Neviem ako vás, ale mňa čiastočne upokojuje, ak si pozriem desivú naháňačku v lese či prepadnutie na osamotej chate z bezpečia gauča, a zatiaľ čo chrúmem pukance, starostlivo si vkladám do pamäte tú najlepšiu stratégiu ako daný moment prežiť. Viem, že nie som sama. Seriál o Jeffreym Dahmerovi bol populárny práve preto, lebo ľudia chceli bližšie spoznať premýšľanie vraha, aby sa lepšie pripravili na to, ak nejakého reálne stretnú, a aby vedeli, ako sa zachovať, prípadne čo určite nerobiť. Horory nám dávajú dojem pripravenosti a pocit, že sme lepšie vybavení na ten najhorší možný scenár. Ja som sa napríklad naučila, že deťom treba vždy veriť ak povedia, že je niekto v ich skrini alebo pod posteľou. VŽDY!

„Jediný pohľad na svet dokazuje, že horor nie je nič iné než realita.“

Alfred Hitchcock

Pre mňa osobne nie je horor len bezduchá vyvražďovačka, ale aj vysoko intelektuálna forma nastavenia zrkadla spoločnosti. Prostredníctvom príbehov

sa môžeme a dokážeme konfrontovať s problémami, ktoré nás ako ľudstvo trápia a ktoré ťažia mnohých z nás. Vezmime si napríklad horor Babadook, ktorý je celý metaforou vyrovnávania sa so stratou a učenia sa žiť s duševnou bolesťou a zármutkom.

Desivý Purge nás konfrontuje s nevybúrenou, animálnou stránkou ľudí, seriál Squid Game a španielsky kúsok The Platform zasa poukazujú na spoločenskú nerovnosť, zneludštenie a absenciu akejkoľvek empatie tej najvyššej vrstvy, navyše dovedených až do zdanlivého absurdna, ktoré však rozhodne nie je až také nereálne, ako by sa mohlo zdať. Seriál The Haunting of Hill House od Mi-

kea Flanagena rozpracováva tému rodiny a traumy, ktorú si v sebe každý nesieme, Aronofského Mother nám dáva facu s pripomenutím, aby sme sa k planéte správali ohľaduplnejšie, a Midsommar Ariho Astera baladickým spôsobom pitve rozpad vzťahu hlavnej hrdinky a konečné prijatie a zmierenie sa s jeho koncom.

*„Horory nevytvárajú strach, uvoľňujú ho.”
Wes Craven*

Ako vidíme, strach rozhodne nie je negatívna emócia, naopak je biologicky a evolučne prospešný, dokonca nutný. Má dôležitú funkciu, ktorá je v dnešnej spoločnosti bohužiaľ zabudnutá, čoho dôsledkom je naša neschopnosť mu porozu-

mieť a pracovať s ním. Práve v tom nám pomáhajú naše milované horory.

Za seba musím povedať, že moja láska k hororom je čisto platonická, teda neprerástla do reálneho vyžívaní sa v krutosti. Z dvadsaťpäťročného sledovania hororov som sa nestala menej empa-

tickým človekom, ktorý by bol voči zlu imúnny a mal zníženú toleranciu voči násiliu – práve naopak. Nemám rada hádky, som introvert, vyhýbam sa preplneným priestorom. Závidím deťom ich bazéniky s guľôčkami a ovládam piesne z rozprávky Ľadové kráľovstvo, ktoré k zdeseniu môjho muža rada a často spievam. Keď vidím šteniatko, vydávam ultrazvuky, ktoré počuje len ten pes. A všetci moji známi, ktorí majú lásku k hororom v krvi, patria medzi najláska-

vejších a najmilších ľudí, akých poznám. Zdôrazňujem, že horory nie sú len násilie a čo najväčší objem krvi na meter štvorcový. Skúmajú a pitvú otázky zla v spoločnosti, jeho funkcie a pôvodu. Presne ako ja, aj ďalší milovníci hororu premýšľajú

nad tým, odkiaľ sa berie a prečo vlastne existuje. Je zlo niečo, čím sme, alebo niečo, čo robíme? Podľa spisovateľa Raya Bradburyho má len takú moc, akú mu dáme.

RADOSLAV KOZÁK

MARGITA

ilustroval: Adam Kubík

Stála som pred masívnymi dubovými dverami so zdvihnutou rukou a zaťatou päsťou. Telom mi stekal pot a predo mnou sa týčil veľký starý dom s ošumelou omietkou. Nad ním zapadalo júlové slnko.

Tie dvere viedli nielen do obrovského domu, ale aj do budúcnosti. Moje rozhodnutie malo v tom okamihu odkloniť jednu dimenziu od druhej, useknúť vlákno dovtedajšieho života a surovo ma vrhnúť do celkom iného sveta, inej reality, kde bol zdravý rozum leda tak na príťaž. Tým som nemala na mysli odchod na vysokú školu. Ten ma čakal až v septembri.

Prestúpila som z nohy na nohu, zhlboka sa nadýchla a pomaly zas vydýchla. Jednou rukou som si utrela zaslzené oči a hánkami druhej neobratne zaťukala na dvere.

Odstúpila som o krok dozadu a vyčkávala.

Dlho sa nič nedialo. V spodnej časti brucha sa mi od nervozity rozliezli mravce, vydali sa až k nohám. Keď som ich už nedokázala zvládnuť, opäť som prikročila k dverám a načiahla sa. Práve vtedy sa prudko otvorili. Zjavila sa v nich blondávä hlava ženy v stredných rokoch. Takmer

som ju načiahnutou pästou udrela rovno do tváre.

Žena sa strhla a ustúpila, ja som zas zvyškla a rukami si zakryla tvár.

„Preboha, prepáčte...!“ vykrikla som. „Ja...“

„Vy ste Ema?“ opýtala sa žena rázne. Rozhodla sa ten incident nekomentovať, no napriek tomu na mňa zamračene zazerala.

„Áno, poslali ma z...“

„Podte dnu!“ prerušila ma, odstúpila nabok a rukou mi naznačila, nech vojdem.

Poslúchla som.

Cez chodbu ma zaviedla do obývačky spojenej s kuchyňou, kde sa akýsi muž s plešinou na hlave, zrejme jej manžel, práve hral s ryšavou mačkou. Dom bol zariadený v starodávnom, pomerne honosnom štýle. Väčšina nábytku bola z masívneho dreva. Nijaké skladačky z Ikey. Na všetkom bolo badať opotrebovanie časom.

„Prišli ste v poslednej chvíli. Je najvyšší čas odísť,“ povedala žena, postavila sa predo mňa s jednou rukou v bok a ešte raz si ma premerala. Jej pohľad bol poriadne povýšenecký.

Nečudovala som sa tomu. Spolu vyzerali ako zbohatlicka rodinka, zatiaľ čo ja som si pred výškou musela privyrábať opatrovaním detí. V riflových mini šortkách a obťahnutom bielom tielku som s jej luxusným kostýmom zrejme neladila. Asi zo mňa nemala najlepší dojem. Ale bolo mi to jedno. Táto šichta mala byť len jednorazovka.

„Z agentúry ma na poslednú chvíľu poslali ako záskok. Vraj...“

„Áno, viem,“ opäť ma nenechala dokončiť vetu. „Všetko vám vysvetlili?“

Prikývla som.

„Určite?“ zatiahla pochybovačne a poriadne ma tým zneistila. Nechcela som však, aby si to všimla.

„Áno, samozrejme,“ nedala som sa.

Mávla nado mnou rukou. „Róbert, musíme sa pohnúť. Nebudú na nás čakať,“ obrátila sa k mužovi.

Ten odložil mačku a namrzene vstal z gauča.

„Ja som pripravený, miláčik,“ povedal, potom ma zbadal a prezrel si ma od hlavy až po zem. Usmial sa, no akosi placho, smutne.

Všimla som si, ako jeho žena pregúľala očami.

„Tu vám nechávam na nás kontakt,“ prešla opäť k veci a položila lístok s telefónnym číslom na stôl. „Ale, pravdopovediac, budeme na večierku s veľmi dôležitými ľuďmi. Je málo pravdepodobné, že sa vám podarí dovolať. Preto sme chceli

skúsenú opatrovatelku, ktorá si poradí sama. Ste skúsená?“ zagánila na mňa.

No jasne! Poriadne skúsená čerstvá osemnásťka, ktorá sa chystá na výšku. Behá nás po svete hádam milión.

„Samozrejme,“ odpovedala som.

Zamračila sa ešte viac, ale vo výsluchu nepokračovala. Potrebovala si ešte nasadiť náušnice. Bez dozoru nás však so svojím manželom nenechala; robila to v chodbe hneď vedľa.

„Keby ste náhodou dostali hlad, máme plnú chladničku jedla a džúsov. Nehanbite sa čokoľvek si vziať,“ povedal muž.

Predstavil sa ako Róbert Horváth. Mal strhanú tvár a vpadnuté oči. Sálala z neho akási ťažoba.

„Ďakujem.“

Naklonil sa ku mne bližšie. „Počujte, slečna,“ začal šepkať, „len som vám chcel povedať, aby ste si dávali...“

Vtom sa zasekol. Vrátila sa jeho žena. Vypľesť na ňu oči a zmĺkol.

„Máte ešte nejaké otázky?“ prešla k veci po tom, čo ho počastovala káravým pohľadom.

Zamyslela som sa. „Ani nie. Myslím, že to zvládnem.“

„Myslíte?“ nadvihla obočie.

„Som si istá,“ opravila som sa. „A ako sa vlastne volá vaše dieťaťko?“

Výraz na ženinej tvári potemnel. Róbert si s ňou vymenil sklamaný pohľad. V ovzduší sa začalo pohybovať zvláštne napätie.

„Och, preboha!“ hlesla žena a plesla sa rukami po stehnách.

„Čo je? Čo sa stalo?“ nechápala som.

„V agentúre to zas pokašľali. Už toho mám vážne dost! Toto sa deje neustále! Róbert, rob s tým už niečo!“

„A čo mám robiť? Jasne som im povedal, o čo ide.“

„Tak nájdí inú agentúru!“

„Nikde v okolí žiadna iná nie je!“

Neustále zvyšovali hlas. Mne pohľad zmätene skákal z jedného na druhého. Až som to nakoniec nevydržala:

„Prepáčte, ale o čo ide?“

Hádka utíchla. Obaja sa pozreli na mňa. Iniciatívy sa opäť chopila žena:

„Tá vaša agentúra je plná amatérov,“ skonštatovala.

Moja agentúra? Veď dnes pre nich robím po prvý raz! To som jej však povedať nemohla. Sklopila som zrak a tvárila sa zahabnene.

„No nič, nemáme na výber. Róbert, zavolaj Kristiánovi a povedz, že dnes neprídeme.“

„Iste, miláčik,“ pritakal a odišiel po telefón.

No to zas nie! Ak ma pošlú domov, nedostanem zaplatené. To som nemohla nechať len tak. Peniaze by sa mi pred výškou naozaj zišli.

„Prepáčte, ale nechápem, čo sa deje. Nemusíte nič rušiť, som predsa tu.“

Žena vzdychla. „Hľadali sme síce opatrovatelku, ale nie pre obyčajné dieťa.“

„Čože?“ vypleštila som oči.

„Ide o moju tetu. Má osemdesiatdva, ale pred časom sa jej stala... istá epizóda. Odvtedy je mentálne niekde na úrovni ôsmich rokov. Krátky čas sa o ňu starala moja mama a od jej smrti pripadla nám. Preto chceme niekoho skúseného s takýmito prípadmi. Je to síce ako starať sa o dieťa, ale predsa iné.“

Zamrazilo ma.

Mám osemnásť. Dozerať na starého človeka s mentálnou poruchou je niečo celkom iné ako dozerať na dieťa. Lenže vážne som tie peniaze potrebovala. Internát som v Bratislave nedostala, jedinou alternatívou ostalo prenajať si byt. A ten stál podstatne viac.

„No, ja...“

Poznáte ten pocit, keď začnete hovoriť vetu a sami ani netušíte, ako ju dokončiť?

„...to určite zvládnem,“ povedala som trasúcim sa hlasom, ktorý vyznel všeliako, len nie rozhodne ani presvedčivo.

„Určite? Budete tu musieť stráviť takmer celú noc. Vrátime sa až nadržanom.“

„Asi áno.“

Asi áno? Dobrá práca, Ema! Si profík...

„Teda... Určite áno,“ opravila som sa. „Je ešte niečo, čo potrebujem vedieť?“

Pani Horváthová zavolala na manžela, aby večierok nakoniec nezrušil. Potom mi vysvetlila pár základných úloh a pravidiel. Keď už si nevedela na nič podstatné spomenúť, zahlásila, že je vážne najvyšší čas odísť.

Vtedy sa Róbert opýtal: „A čo Margita?“ Niečo v tom, ako to meno vyslovil – prídusene, nervózne – mi znovu spôsobilo vlnu neposedných mravcov v bruchu. Tentoraz ma však poriadne hrýzli.

Aj jeho manželka sa zarazila a prebodla ho ostrým, nevraživým pohľadom. Stála už medzi dverami.

„Samozrejme, Margita,“ vzdychla nakoniec. „Mali by ste o nej vedieť,“ začala neochotne.

„Kto je to?“

„Margita je bábika. Teta Irma bez nej nevydrží ani na chvíľu. Musí ju mať stále pri sebe. Našli sme ju s ňou, keď zomrela mama, ktorá sa o ňu starala. Príšerná vec! Volá ju dokonca jej menom a správajú sa k nej, ako keby bola živá,“ hovorila s úsmevom a snažila sa o žviálny tón, ale jej oči prezrádzali, že sa iba pretvaňuje. „Nič sa nedá robiť. Bez nej vystrája, s ňou je ticho. Tak jej ju tolerujeme. Ne nechajte sa ňou vystrašiť.“

Vystrašiť? Prečo by ma mala vystrašiť nejaká bábika? To som sa však už opýtať nestihla.

„Prosím, nevysmievajte sa jej,“ znena zdajky ma požiadal pán Horváth a silno mi pri lúčení stisol ruku. „Irma to neberie dobre.“

Potom sa rázne zabuchli dvere a obaja odišli. V dome som ostala celkom sama proti presile tety Irmu s bábikou Margitou.

Chrbtom som sa oprela o stenu a vrhla

pohľad do obývačky s kuchyňou. Zízal na mňa obrovský priestor. Dom zrazu pôsobil mŕkvo a opustene, napriek tomu, že som v ňom nebola sama. Vydesilo ma to. Bol to neurčitý strach z ničoho, a predsa niečoho.

Pani Horváthová vravela, že nemám jej tetu vyrušovať ešte minimálne hodinu. Potom potrebovala dostať svoje lieky, ktoré jej nechala prichystané na kuchynskej linke. Mala som ich odniesť do izby presne o deviatej, s pohárom čistej vody. Až keď mi k tabletám zabľúdil pohľad, uvedomila som si, že mi tetu Irmu vlastne ani nepredstavili.

Ako asi vyzerá osemdesiatročná osoba s myslou osemročného dievčatka?

Vzala som si lístok s telefónnym číslom pani Horváthovej, strčila si ho do vrečka a zapla telku. Uvelebila som sa na gauči a čakala.

Na stolíku stála misa s ovocím. Vzala som si dve marhule a začala jesť prvú z nich. Pán Horváth ma predsa ponúkol. Boli šťavnaté a sladké. Myslela som pri nich na Erika.

Že kto je Erik? Spolužiak zo strednej. Rozišli sme sa len pár hodín predtým, než som sem prišla. Preto tie slzy. Nestihla som o tom zatiaľ nikomu povedať. Rodičom ani kamoškám. Sama som sa s tým ešte nemala čas zmieriť. Sľuby o tom, ako puto medzi nami pretrvá na-

veky, sa rozsypali, keď mi oznámil, že ho prijali na právo do Košíc. Asi som hlúpa, ale myslela som si, že budeme spolu v Bratislave.

Jeho bozky už nikdy neokúsím. Nikdy, to je naozaj kruto definitívne slovo, keď má človek osemnásť.

Milovala som ho. Stále ho milujem, došľaka! Ale prešla som dverami do nového života, do novej dimenzie a časopriestoru. Už sa nemôžem vrátiť späť, dalo sa ísť len dopredu. V ústrety pani Irme a jej bábi.

Nemohla som naňho myslieť. Opäť sa mi pri tom do očí natískali slzy.

Teraz máš celkom iné starosti, ako revať pre Erika! pokarhala som sa a pohľad mi mimovoľne zabľúdl k stropu.

Kdesi nado mnou, konkrétne za poslednými dverami na konci chodby (ako povedala pani Horváthová), sa nachádzala osoba, ktorej prítomnosť vo mne prebúdza zvláštnu nervozitu. Hanbila som sa za to, ale jej stav bol pre mňa čímsi nepochopiteľným, neprirodzeným. Akoby nebola z tohto sveta. Áno, desila ma. A ešte viac mi naháňalo strach, že sa jej budem musieť postaviť zoči-voči. Bolo to ako stretnúť bytosť zo záhrobia, monštrum z príbehov H.P. Lovecrafta, ktorými ma strašieval Erik. Aj napriek tomu, že to bola len obyčajná žena.

Vzala som si ďalšiu marhuľu a utrela si zárodoky slz, ktoré sa mi medzičasom znova vytvorili v očiach. Hodina prešla

akosi prirýchlo, hoci som sa po celý čas snažila silou vôle spomaľovať ručičky nástenných hodín. Prešla som ku kuchynskej linke, našla tam v rohu kôš a hodila doň zvyšky z ovocia.

„Nič sa nedá robiť. Kôstky sú hodené,“ prehlásila som dramaticky sama pre seba a pobrala sa po pohár s vodou a tabletky.

* * *

Stúpala som po schodoch. Z vrchného podlažia sálala studená tma. Upierala som oči dohora a snažila sa zahliadnuť... vlastne ani neviem čo. Možno nič. Áno, dúfala som, že tam nebude vôbec nič. Iba prázdny priestor. Lenže moja predstavivosť mi podsúvala pokrivené tieň postáv, vytrčajúce mátožné hnáty, siluety vlamačov a sériových vrahov.

Nechcela som vidieť, čo tam naozaj je. Čosi mi hovorilo, že tam číha nebezpečenstvo.

Ak to raz uvidíš, už sa to nedá vziať späť, preblesla mi hlavou absurdná myšlienka. *Uvidím čo?* pýtala som sa svojej mysle, no tentoraz už ostala mlkva. Otázok mala dosť, ale keď nastal čas na odpovede, držala hubu. Čudujem sa, že netrucovala aj počas maturity.

Schod podo mnou hlasno vrzol. Od preľaknutia som zastala uprostred kroku.

Hlúposť! Nemusím sa predsa zakrádať. Nie som votrelec a nič tu na mňa nečíha. Iba ak moja vreštiaca predstavivosť.

No aj tak som ďalej stála. Bez akéhokoľ-

vek logického vysvetlenia. Čosi mrazivé mi totiž prešlo po chrbtici a celkom mi ju zovrelo.

Plytký nádych, hlboký výdych. To vraj najlepšie funguje na upokojenie búšiaceho srdca a hromadiaceho sa adrenalínu. Tvrdila to akási koučka na Youtube vo videu o prevencii stresu.

Trochu to pomohlo. Preniesla som teda svoju váhu na nohu položenú na hornom schode. Znova vydal ston, ale už iba tichučký. Pohla som sa ďalej a opatrne vystúpila vyššie.

Bože, ja som naozaj neurotická krava! dala som za pravdu Erikovi. Chrstol mi to do tváre za posledný týždeň už dva razy.

Vzkypel vo mne hnev a dodal mi odvalu. Nikto sa do mňa nebude navážať! Nie môj bývalý a už určite nie nejaká babka s bábikou. Dnes tu šéfujem ja – možno neurotická, ale zato erotická. Aj to vravel Erik, keď si to prvý raz chcel ešte vyžehliť. No všetci vieme, ako asi idú dohromady chlap a žehlenie, všakže?

Na ďalší schod som už stúpila rázne a priamo. Tvrdohlavo som naschvál dupala, aby dal šialený rev vrzgajúcich schodov všetkým (*komu všetkým, veď v dome je so mnou už len pani Irma*) najavo, že prichádzam a nebojím sa. Vojenský pochod trochu ustal, keď som si všimla, že sa mi z pohára začínala vylievať voda.

Potom som zahla za roh a namiesto ticha vystriedal vrzganie schodov môj hrdelný výkrik.

„Poondiaty vešiak!“ ulavila som si, hľadiac na oblek zavesený na stene.

To bolo už druhý raz, čo som sa snažila upokojiť svoje splašené srdce. Keď sa mi ho ako-tak podarilo dostať pod kontrolu, pohľad som vrhla k dverám na konci chodby. Boli biele a vyčnievala z nich medená, starodávne pôsobiaca kľučka.

Chodba sa mi zdala akási pridlhá, jej kontúry sa strácali v tme. Porozhládala som sa, ale nevedela som nájsť vypínač. Čakala ma teda cesta temnotou k dverám, ktoré sa v nej vynímali ako portál do neznáma. Až vtedy som si naplno uvedomila, ako veľmi ma desí to, čo – alebo presnejšie kto – sa nachádzalo za nimi.

Už sa však nedalo cúvnuť. Zákonite musel nasledovať krok vpred.

-A potom ďalší.

A ďalší.

Aj tieto kroky boli opatrné, obozretné. Na nohách mi naskočila husia koža. Mala som podozrenie, že to nespôsobil len chladný vzduch, ktorý sa sústreďoval tu na poschodí.

Zastala som rovno pred dverami a hodnú chvíľu som nerozhodne hypnotizovala kľučku. Nechcela som sa za ňou načiahnuť, a ešte menej som túžila ju stisnúť a dvere otvoriť. Lenže vlastná myseľ – prekliatie mojej existencie – si začala namýšľať, že sa kľučka sama hýbe, že ju niekto (alebo niečo) z druhej strany trhá a snaží sa otvoriť. Určite sa mi to v tme iba marí.

Potriasla som hlavou a načiahla ľavú ruku, v ktorej som držala tabletky. Kľučku sa mi podarilo stisnúť len veľmi neobratne. Prvý raz sa mi dokonca vyšmykla. Až na ďalší pokus sa mi dvere poddali a po menšom zdráhaní aj otvorili.

Predo mnou sa zrazu v šere zjavila nevelká podkrovná miestnosť. Na oknách viseli tmavošedé, hrubé závesy, ktoré zvonku neprepustili jediný lúč chradného slnka. Osvetlenie zabezpečovala len malá, starodávne vyzerajúca lampička so žltým tienidlom. Pri jednej zo stien ležala úhladne ustlaná posteľ, pri druhej stála skriňa a medzi nimi, takmer rovno oproti dverám, sedela na hojdacom kresle stará žena v bielej nočnej košeli. Dlhé šedivé kadere mala rozpustené, hlavu naklonenú nabok a prenikavý pohľad jej očí mi prestupoval dušu.

Keď ma zočila, prestala sa hojdať. Vlastne sa prestala hýbať úplne. Len na mňa nemo civela a ja zas na ňu. No dobre, priznávam, nepozerala som ani tak na ňu, ako skôr na veľkú bábiku sediacu jej v lone. Mala peroxidové blond vlásy, sinavé teličko a oblečenú rovnakú bielu nočnú košeľu ako starena. Vyzerala ako naozajstné dieťa. Ibaže jej sponad buclatých líčok vykúkali celkom čierne oči.

„Ja... Dobrý večer!“ vykoktala som. „Volám sa Ema. Poslali ma...“

Od tety Irmu prišla rázna odpoveď: „Nič tu nezmôžeš!“

Lenže hlas, ktorý vetu vyslovil, nepatril

starene, ale malému dieťaťu. Celkom ma to vyviedlo z miery. Nešlo mi do hlavy, ako je to možné. Mohla mať síce myseľ osemročného dievčatka, ale hlasivky nie.

„Prišla som vám dať lieky,“ bolo jediné, čo mi v tom momente napadlo. Inak by som len mlčky stála a ďalej na ňu vyjavene civela. Ktovie, čo by z nej ešte vyšlo. Nereagovala. Ani jedna z nich – Irma ani Margita. Len tam obe sedeli a namosúrene na mňa civeli. Bez pohybu. Akoby boli obe iba bábiky.

Podišla som bližšie a pohár položila na stolík s lampou. Dve veľké biele tabletky skončili vedľa neho.

„Nech sa páči, môžete si ich vziať. Bude vám stačiť toľko vody?“

Na zvráskavenej tvári tety Irmu sa rozťahli mračná, ba priam hotová búrka. Mrazivý pohľad držala stále zabodnutý do mňa. Jej ústa však ostávali nemé.

„Mám... mám vám s tým pomôcť?“

Žmurkla. Asi to znamenalo áno. Aspoň tak som si situáciu vysvetlila. Vzala som teda tabletky do dlane a pomaly ruku s nimi približovala k jej ústam. Nevedela som, čo spraví, ako zareaguje. Alebo či vôbec.

Najskôr sa nedialo nič. Keď som konečne pritisla ruku s tabletami k jej ústam, stále na mňa bez pohybu civela. Tak som sa rozhodla, že sa jej ich pokúsim vtisnúť dnu. Vtedy našpúlila pery a doslova mi tabletky vysala z ruky. Na dlani som pocítila vlhkosť jej slín. Rýchlo som od

nej ruku odtiahla a utrela si ju do šortiek. Podala som starene pohár. Aj teraz som jej ho musela pritisnúť až k perám, aby sa napila. Po celý ten čas zo mňa nespúšťala zrak.

„Potrebujete ešte niečo?“

Bez reakcie.

„Dobre, prídem sa na vás pozrieť neskôr,“ povedala som a rýchlym krokom vyšla z izby.

Prišla som, videla som, zutekala som.

A zabuchla som za sebou dvere.

Po schodoch som doslova uháňala. Napätie zo mňa aspoň trochu opadlo až na prízemí, v obývačke. Práve som sa chystala usadiť, keď ma vydesilo démonické zasýčanie.

Na gauči sa uvelebila ryšavá mačka. Zacítila votrelca a bránila si teritórium. Ohnala sa na mňa labou, zježila sa a vycerila zuby. Sadla som si teda radšej do kresla, kde som pri zapnutej telke čakala, kedy bude potrebné kontrolu starej pani zopakovať. Vraj by som za ňou mala chodiť každú hodinu.

Zhruba vtedy sa začali diať zvláštne veci.

Cítila som akýsi nepokoj. Netuším, čo sa dialo v televízii, pretože som sa na ňu vôbec nedokázala sústrediť. Myslel sa mi vnárala do vlastného vnútra a ukazovala mi nepríjemné výjavy. Neustále som mala pocit, že ma niekto pozoruje. Najprv spoza okna, potom z tmavého kúta izby.

Každú chvíľu som sa otáčala, v nohách mi vibrovala nervozita, nevedela som obsedieť.

Otriasla som sa a pretrela si oči. Pokus rozptýliť znepokojené nervy televíziou stroskotal. Dúfala som, že ten pocit postupne odíde, ale iba sa znásoboval.

Zrazu som sa strhla. Niečo sa ma dotklo na krku.

Vzpriamila som sa a rozhlíadla po izbe. Nikde nič. Žiaden človek ani zviera – samozrejme, okrem mačky, ktorá ešte stále ležala na gauči a nevraživo na mňa civela. Ani náznak pohybu. Napriek tomu moje uši zachytili slabučký šepot.

Vypla som telku a poriadne sa započúvala, lenže miestnosťou sa teraz rozľahlo ticho. Hodnú chvíľu som čakala, či šepot nebudem počuť znova. Ale nestalo sa. Namiesto toho sa z poschodia začali ozývať zvuky.

S mačkou sme si vymenili zmätené pohľady. Aj ju aktivita nad nami znepokojila. Dokonca viac než moja prítomnosť. Nedalo sa nič robiť, vstala som a prešla k schodom. Pozrela som hore do tmy, ktorá medzičasom akoby zhustla, a načúvala som.

Najprv bolo ticho. Cítila som, ako sa mi od nervozity a vzrušenia napínajú všetky svaly v tele. Po stehnách a lýtkach mi opäť pobehovali mravce. Už som si to chcela rozmyslieť a znova si ísť sadnúť, keď sa ozval ďalší zvuk. Zovrelo mi z neho žalúdok.

Bol to vzdych. Taký hlasný, že prenikol až na dolné poschodie. Pomyslela som si, že pani Irme prišlo zle. Potom prišiel ďalší a ďalší vzdych. Čoskoro prerástli až do kriku. Potom za nimi nasledovalo čosi celkom iné, odporné.

Nevydržala som to a vybehla som po schodoch. Tam som si to namierila rovno k dverám a stlačila som kľučku. Dvere však nešlo otvoriť. Oprela som sa do nich plecóm, ale akoby boli zamknuté zvnútra. „Haló?! Pani Irma? Je všetko v poriadku?“

Zas tie nechutné, neľudské vzdychy, inak žiadna odpoveď.

Zalomcovala som kľučkou a znova ju zatlačila. Potom nastalo ticho. Opäť som sa zaprela do dverí plecóm a potlačila. Tentoraz povolili a prudko sa otvorili.

Ovalil ma nepríjemný zápach. Okamžite ma z neho naplo. Pochopila som, čo to boli za zvuky, keďže mi jeden podobný práve vyšiel z úst.

Podlaha pred pani Irmou i jej nočná košeľa boli postriekané čerstvými zvratkami. Akóusi zeleno-žltou masou, ktorá páchla ako stará mŕtvola v stoke. Potom ju znova naplo a zvratky skončili na mojom tielku.

„Preboha!“ zhĺkla som a rozkašľala sa. „To je nechutné!“

Starena na mňa zízala tým nepríjemným pohľadom, inak však sedela v kresle ako socha, celkom bez pohybu. Po brade jej stekali zvratky.

Striasla som sa. „Ste v poriadku?“

Nijaká reakcia.

„Prinesiem niečo, čím to upracem.“

Kým som bežala na dolné poschodie, premýšľala som nad dvoma vecami. Že budem musieť nájsť vedro a nejaké staré handry, a že starenu budem musieť prezliecť. Nebola som si istá, či niečo také zvládnem.

Do kelu! Mala som sa predsa starať o malé decko, ktoré by väčšinu času len prespalo, kým ja by som pozerala telku. Ľahké prachy. Nie toto!

Lenže nič sa nedalo robiť, bola som raz tu a sľúbila som, že to urobím. Veď som prešla do inej reality, do inej dimenzie, do nového života. Už sa nedalo cúvnuť, nebolo kam.

Prebehla som cez obývačku a hľadala pri kuchynskej linke čokoľvek použiteľné. Takmer som pri tom stúpila na mačku. Vyjavene som na ňu zazerala a uvedomila si, že sa tiež práve povracala.

Čo ak majú salmonelu alebo niečo podobné? Radšej tu už nič jesť nebudem.

Odbehla som do kúpeľne a našla tam vedro s mopom i starú handru. Pokúsila som sa očistiť si tielko, ale veľmi to nešlo. Tak som len do vedra napustila vodu a všetko vyteperila na poschodie. Na chvíľu moju rozhodnosť celkom slušne otupil smrad vyvierajúci z izby ako prúd vody, ktorý ma zavalil v obrovskej vlne. Ale nepoddala som sa mu.

Položila som vedro na zem a začala čistiť podlahu. Pani Irma stále sedela bez pohybu s pohľadom zabodnutým vo mne. Bolo jej treba vymeniť oblečenie, ale na zemi bolo toľko zvratkov, že by som sa k nej cez ne ani nedostala, ak by som na

ne nechcela stúpiť. A to som teda nechcela!

„Budem vás musieť prezliecť,“ zahlásila som, keď napätie v miestnosti presiahlo únosnú mieru. Tá ženská na mňa civela, ako po nej upratujem, a ešte ma, hádam, kdesi v duchu aj preklínala. Vraj osemročné dievčatko. Ani nápad, stará striga je to!

„Nič tu nezmôžeš!“ doľahol ku mne jej detský hlások.

Strhla som sa a vypleštila na ňu oči.

Už zas? Čo musí človek ešte urobiť, aby sa niekomu zapáčil? Upratovať po ňom zvratky nie je dost?

„A to akože prečo?!“ vyštekla som.

Namiesto odpovede ju začalo znova naťahovať. No už nič nevyšlo von.

Napriek tomu som si povedala, že táto situácia rozhodne vyzerala na nevyhnutný prípad. Vybrala som z vrečka lístok s číslom na pani Horváthovú a natukala ho do mobilu. Vyšla som z izby a vytočila ho.

Hovor sa však uskutočniť nepodarilo. V dome z akéhosi dôvodu nebol signál. Podarilo sa mi zavolať len raz, a aj to zrejme iba náhodou. Telefón zvonil, no nik ho nebral. Potom sa signál opäť stratil. Skúsila som to ešte tri razy. Bezvýsledne.

„Došľaka! Čo teraz?!“

Nevedela som, či volať záchranku. Ak to bude takto pokračovať, budem musieť. Lenže starena sa nezvíjala od bolesti, ba nevyzerala ani, že by jej bolo nevoľno (až na to vracanie, samozrejme). Iba tam tak sedela ako živá mŕtvola. Stoicky, pokojne, s pohľadom, ktorý rozhodne nepôso- bil ako pohľad niekoho, kto trpí.

Tak som sa vrátila k čisteniu. Keď som sa konečne prepracovala až k pani Irme, zacítila som ešte niečo iné. Neboli to zvratky. Prenikol ku mne smrad výkalov.

Vlastná reakcia ma zaskočila. Viac som necítila frustráciu ani hnev, iba ľútosť. Predsa len, uvedomila som si, že mám naozaj dočinenie s osobou, ktorá trpí vážnou psychickou poruchou. Nemá žiadnych kamarátov, svet ju odmietol, tak sa musí upnúť na neživú vec – bá- biku, aby naplnila svoju potrebu milovať a byť niekým milovaná. Nič z toho, čo sa dialo, nebola jej chyba. Muselo to byť pre ňu hrozné, hoci to sama nedokázala vyjadriť.

„Pomôžem vám umyť sa, dobre, pani Irma?“ prihovorila som sa jej vlúdne. „A prezlečíeme vás do niečoho čistého.“

Pozerala som sa jej rovno do tváre, keď ma zahriakla: „Nedotýkaj sa ma, ty špinavá štetka!“

Lenže jej pery sa takmer nepohli. A ani tentoraz jej hlas neznel ako hlas starej ženy, ale dievčatka. Tvár mi rozťahlo prekvapenie a ustúpila som o dva kroky dozadu. Pohľad jej očí mnou prechádzal skrz-naskrz.

Zrazu toho na mňa bolo príliš. Vyšla som a zatvorila za sebou dvere. Oprela som sa o ne chrptom a pomaly sa zviezla na zem, kde mi chtiac-nechtiac vytryskli slzy z očí.

Unavená, spotená, mokrá od vody, smradľavá od zvratkov a ešte aj uplakaná. Sedela som na zemi schúlená, s kolenami priťahnutými k hrudi a sklonenou hlavou. Potrebovala som zo seba dostať všetky negatívne emócie a toto fungovalo zatiaľ vždy najefektívnejšie.

Lenže keď som raz začala, slzy sa mi nedarilo zastaviť. Sama netuším, ako dlho som sa odtiaľ nevedela pohnúť. Utierala som si líca a v hlave sa snažila utriediť si myšlienky.

Ako je možné, že starena hovorí bez toho, aby otvárala ústa, navyše hlasom malého dievčatka? Ako som sa dostala do situácie, že som zatvorená v dome s najdesivejším človekom, akého som kedy stretla?

Premýšľaj, Emal! Musí to mať logické vysvetlenie...

Vstala som a nervózne pochodovala po chodbe v hustnúcej tme. Pohľad mi neustále odbiehal k bielym dverám na samom konci. Podvedome som kontrolovala, či sa náhodou neotvorila.

Ale nič sa nedialo.

Moja vedomá myseľ sa zatiaľ sústredila na Margitu. A vtedy mi to docvaklo! Tá žena si zo mňa robí žarty! Má predsa bábiku, s ktorou trávi celé dni. Zrejme sa naučila bruchovravectvo, aby mohla desiť opatrovateľky. Veď premýšľa ako decko.

Jasné! Buchla som sa po čele. Preto mi pani Horváthová vrela, aby som sa ne nechala vystrašiť. A ja som ako taká hlu- paňa revala kvôli idiotskému triku!

Dodalo mi to odvalu. Teda, presnejšie, môj hnev premohol môj strach.

Kto si táto ženská myslí, že je? Keď sa správa ako decko, treba s ňou tak aj zaobchádzať!

Vrútila som sa do izby, zamierila som rovno k nej a vytrhla jej bábiku z náručia. Ne- kompromisne som ju odhodila na posteľ.

„Nie!“ vykrikla starena. No pozrime sa, zrazu to bola starena. Jej hlas stratil mladícku farbu a premenil sa skôr na škrekot. Vyšiel rovno z jej úst.

Už žiadne triky!

„Počúvajte! So mnou sa naťahovať nebudete! Bude po mojom, inak to poviem vašej neteri, jasné? Teraz vstanete, pôjdeme sa umyť a prezliecť. Rozumieme si?“

Samú ma toľká ráznosť prekvapila, ale už sa nedalo cúvnuť. Veď viete, dvere a iná dimenzia.

„To si nemala robiť,“ oznámila. Nebola to vyhrážka. V jej hlase bolo badať skôr strach. „Margite sa to nebude páčiť.“

Vybuchla som do hurónskeho smiechu. „Margita si bude musieť zvyknúť. Aj od nej sa vyžaduje poslušnosť. Je mi jedno, čo sa jej páči a čo nie.“

Irma mi venovala dlhý pohľad. „Ne- nesmejte sa jej, prosím. To vám neodpus- tí.“

Úsmev sa mi z tváre akosi mimovoľne vytratil. Nebolo to ani tak tým, čo po- vedala, skôr tým, ako to povedala. Čosi v jej hlase ma presvedčilo, že jej obavy sú reálne; aj keď pre mňa scestné a hlúpe, v jej očiach absolútne skutočné.

„Dobre,“ zmäkla som. „Nechajme Mar- gitu tak. My máme prácu. Pomôžem vám vstať. Vaša neter je mimo domu a nemôžem vás tu nechať takto sedieť, kým sa vráti.“

Vypleštila na mňa oči. Jej tvár rozťahlo prekvapenie. Nepovedala však nič.

Nahla som sa k nej bližšie. Smrad zvratkov a výkalov zintenzívnel. Takmer ma z neho naplo, no žalúdok sa mi po- darilo ovládnuť. Vtedy sa však stalo čosi, z čoho ma totálne zamrazilo.

Keď som pani Irmu chytila pod pazu- chy a pokúsila sa ju zodvihnúť, pritlačila pery k môjmu uchu a zašepkala: „Pro- sím, pomôžte mi! Ona ma tu drží nasi- lu. Pre boha vás prosím!“

Z plačlivého tónu jej hlasu sa mi takmer podlomili kolená. Zrazu mi to došlo.

„Vaša neter vás tu drží nasilu?!“ zhíkla som.

Venovala mi vydesený pohľad a celkom sa roztriasla.

Mohla to byť naozaj pravda? Veci začali do seba zapadať.

Lieky. Čo ak ich nechce z nejakého dôvodu? Lebo ju nimi udržiavajú v takomto stave, aby len sedela v kresle a nebránila sa. A teraz ich vyvracala, preto sa preberá k životu.

No aký by na to mali manželia Horváthovci dôvod? Možno dom patrí v skutočnosti jej a oni sa ho nechceli vzdať. Čo iné by to mohlo byť?

Vzpriamila som sa a vybrala si z vrecka telefón. Žiadny signál. Zvrtla som sa a zamierila z izby preč. Bola šanca, že ho znova chytím na chodbe.

„Zavolám políciu!“ rozhodla som sa.

„Nie! Nenechávajte ma tu!“ zakričala za mnou Irma.

Vyšla som na chodbu a vytočila som sto päťdesiatosem. Pred dverami do izby ma nespojilo. Šla som teda ďalej a pokúsila sa dovolať odtiaľ. Keď som sa ocitla až pri schodoch, ovládlo ma akési napätie. Telefón stále nemal signál, no zacítila som zvláštny pocit na zátylku. Akoby ma niekto pozoroval.

Otočila som sa a môj pohľad sa náhle stretol s očami pani Imry. Cez otvorené dvere vystrašene hľadela pred seba a krčovitito zarávala prsty do operadiel hojdacieho kresla. Vtom sa dvere prudko zabuchli.

Zhíkla som a od úľaku som až podskočila. Nemohol to byť prievan, veď v dome neboli otvorené žiadne okná. Rozbehla som sa späť k izbe. Skúsila som kľučku, no po stlačení sa dvere otvoriť nedali. Akoby ich niekto zvnútra blokoval.

„Pani Irma, otvorte!“

Znova som zalomcovala kľučkou a oprela sa do dverí. Nič.

Čo tá *osoba stvára? Nemôžem ju nechať bez dozoru ani na chvíľku...*

„No tak, počujete? Pustite ma dnu!“

Zrazu sa dvere rozleteli. Keďže som sa do nich zapierala celou silou, vpadla som dnu a skončila na kolenách.

Zahromžila som a pozviechala sa.

Siluetu tety Imry stále vrastala do hojdacieho kresla. Lampa na stolíku však už nesvietila. V izbe bola teda väčšia tma ako predtým.

„Nie je tu signál, nemôžem sa nikam dovolať. Vezmem vás odtiaľto preč. Políciu zavoláme, až keď budete v bezpečí.“

Priblížila som sa k nej a chytila ju za ruky, aby som jej pomohla vstať. Nedarilo sa mi ju zdvihnúť, nech som sa s ňou akokoľvek mocovala. Chvíľu sa mi zdalo, akoby sa tomu dokonca bránila.

„Nepodari sa ti to,“ zaznel detský hlasok.

Lieky zrejme neprestali účinkovať úplne, niečo sa s ňou dialo.

„Nič nezvládneš. Si celkom zbytočná. Veď kvôli tomu sa s tebou ten tvoj Erik rozišiel,“ zachichotala sa.

Stuhla mi šija. Zrazu akoby mi akási zá-

hadná neviditeľná sila vrazila do žalúdka. V mojich žilách sa rozťahli tisíce mrazivých iskričiek.

„Odkiaľ toto môžete vedieť? Čo je to za vtip?!“ skríkla som na ňu.

„Je podľa teba náhoda, že idú do Košíc aj s Romanou? Chcú byť spolu a čo najďalej od teba...“

Erik aj Romana, moja najlepšia kamarátka, sa obaja dostali na vysokú do Košíc. Naozaj tam šli spolu, ale voľačo takéto by mi nikdy nenapadlo. Nechájala som, odkiaľ to všetko môže vedieť nejaká starena, ktorá trávi život zavretá v podkrovnej izbe, a nikdy nikoho z nás nestretla.

„Už dávno spolu šukajú poza tvoj chrbát.“

„Čo sa to deje?“ vykoktala som. „Ja... Ja... Musíme odísť.“

Upla som sa len k tej jedinej myšlienke. Dostať sa odtiaľto preč. Nahla som sa k nej a zovrela som starenu pod pazuchami poriadne mocne. Chcela som ju zdvihnúť. Čo vrela ma síce vyľakalo, ale isto na všetko existuje vysvetlenie. Teraz však nebol správny čas hľadať ho.

„Ona patrí mne! Počuješ, TY NANIČODNÁ KURVA!!!“ odrazu ten hlas neznel, akoby hovorilo dieťa ani ako stará žena. Bol hrubý a hlboký. A vychádzal z postele.

Odskočila som od pani Irmy a otočila hlavu. Z ustlanej periny na mňa nehybne civela Margita.

Do tela mi vystrelil adrenalín. No vtom

sa ozval náraz a dvere na izbe sa zabuchli.

Prepadla som panike a priskočila k dverám. Kričala som. Tak mocne, ako to len šlo. Vreskot sa mi rinul z hrdla ako prúd čirej hrôzy, ktorá rozožierala realitu a môj zdravý rozum. Zanechávala ma napospas šialenosti.

Lomcovala som kľučkou a snažila sa uniknúť. Začula som vŕzganie postele, potom ťahavé, plazivé zvuky. Vnútri tmavej izby sa za mnou načahovali ešte tmavšie tieň. Zaciťila som čísi dych na krku.

Potom sa mi dvere konečne poddali.

Vybehla som z izby a uháňala cez chodbu, po schodoch, k vchodovým dverám. Neustále som mala pocit, že ma niečo prenasleduje, že ma to už-už schmatne.

Za stáleho kriku som sa pokúsila otvoriť ich a utiecť, no s hrôzou som si uvedomila, že sú zamknuté. V panike som hľadala všade naokolo, no nikde som nenašla kľúč.

Ako je možné, že Horváthovci odišli a nechali ma bez neho?!

Obzrela som sa na schody. Zdalo sa mi, že sa za mnou načahujú démoni. V skutočnosti na mňa však zvrchu zízala iba neustále hustnúca, ťaživá tma.

Pribehla som k oknu obývačky. Bolo príliš vysoko na to, aby som cezeň mohla vyskočiť.

Pokúsila som sa upokojiť. Plytký nádech, hlboký výdech. Teraz však rada koučky z Youtubu vôbec nezaberala. Chcela

by som ju vidieť v takejto situácii! Srdce mi divoko búšilo a pľúca lačne lapali dych.

Vytiahla som svoj mobilný telefón a skúsila vytočiť prvé číslo, ktoré sa zjavilo na displeji medzi obľúbenými kontaktmi. Bol to Erik. V tej chvíli mi bolo jedno, že náš vzťah skončil.

Akoby zázrakom sa hovor spojil a ktosi okamžite zdvihol.

„Čo je?“ spoznala som Erikov hlas.

„Erik, potrebujem pomoc!“

„Ty si vážne... Chápeš, že je... Prečo...?“ Signál bol slabý a vypadával. Slová preto často nahrádzalo šumenie.

„Haló? Počuješ ma? Prosím ťa, pošli niekoho na...!“

Práve vo chvíli, keď som sa mu chystala nadiktovať adresu, ma prerušil: „Prestaň ma otravovať. Aj tak ti nikto nepomôže, TY SKURVENÁ ŠTETKA!“ zvrieskol znova rovnaký hrubý démonický hlas ako v izbe pani Irmou.

Vyjavene som sa pozrela na displej. Stále som volala na Erikove číslo, no nehovorila som s ním. Zatočila sa mi hlava. Svet vtedy pre mňa prestal mať akýkoľvek zmysel. Telefón mi vypadol z rúk.

Stála som síce v obývačke s kuchyňou – odprisahala by som to – ale predtým mnou zrazu sedela pani Irma na hojdacom kresle. Na stareckej tvári mala prísny kamenný výraz. S vráskami hnevu vytesanými časom pôsobila monumentálne ako socha Gorgony. V lone jej spočívala nehybná plastová bábika s blondávyimi kučerami

a uhľovo-čiernymi očami. Nočná košela stareny bola načisto premočená. Nie však zvratkami, ale krvou, ktorá vyvierala z jej podrezaného hrdla.

Krv bola všade – na koberci, po stenách i vo vedre s vodou a mopom. Dokonca aj na mojom bielom tielku. Zmáčala dokonca ryšavú srst mŕtvej mačky pri kuchynskej linke.

Skríkla som, lebo zrazu čosi vyrazilo poistky, takže som sa ocitla v úplnej tme s mŕtvolou. Jej silueta v kresle uprostred obývačky sa odrazu začala hojdať. Realita prestala existovať, jednoducho sa roztrhla napoly. Celkom stratila svoju podstatu. Myslel ma uväznila v tme spolu s pani Irmou.

To je všetko, čo si pamätám. Potom už viem len to, čo ste mi povedali vy, pani doktorka. Že ma našli Horváthovci niekedy nadržanom sedieť na schodoch s Margitou v náručí, ako jej hmkám uspávanku.

Odvtedy sa s ňou nedokážem rozlúčiť. Musím na ňu dávať pozor. Patrím jej.

Čo sa stalo s pani Irmou? To mi nechceli povedať.

Pochopila som, že sa pani Horváthová chcela Margity zbaviť. Aby si nevzala ju, ponúkla jej novú obeť. Mňa. Preto nechcela dovoliť svojmu manželovi, aby ma varoval.

Viem, že ničomu z toho neveríte. Vám, psychiatrom, takéto veci jednoducho nej-

dú do hlavy. Nájdete si pre ne vedecké vysvetlenie, nejakú diagnózu. A ak taká neexistuje, vymyslíte novú. Ale, verte mi, časom to pochopíte aj sama.

Margita si totiž vybrala vás. Povedala mi to. Videli ste ju rovnako ako ja. Stačí jediný pohľad do jej tmavých očí. Ak vás chce, neuniknete jej. Niet cesty späť.

Vysmievate sa z nej? Veď je to len bábička? Čo by vám asi mohla spraviť? Uvidíte. Oddnes ju už nebudete môcť ignorovať.

Začne to náznakmi. Prebudíte sa uprostred noci s nepríjemným pocitom. Budú vás premáhať závraty. Temnota okolo vás bude zrazu akási hustejšia, ťaživejšia. Neustále sa vám bude zdať, že vás niekto pozoruje. Najmä vo vašej vlastnej posteli. Hlavne, keď ostanete osamote.

Počká si na vás. A nakoniec sa vás zmocní. Už sa nedá nič robiť. Prešli ste cez dvere, do inej dimenzie, do novej reality, kde je zdravý rozum len na príťaž.

Margita z vášho života nikdy nezmizne. Už teraz je nasťahovaná do vášho podvedomia. Načúvajte veľmi pozorne a určite dnes v noci začujete jej hlas.

RADOSLAV KOZÁK

Pochádza z Púchova. Vyštudoval právo, potom skúšal život v Londýne. Od návratu na Slovensko pracuje ako dátový analytik v oblasti IT. S obľubou konzumuje horor v akejkoľvek fiktívnej podobe. Na verejnosť sa odvážil najprv písaním článkov, neskôr k nim pridal aj povied-

ky. Okrem toho jeho texty publikovalo niekoľko časopisov či zborník *Fantázia*. Jeho poviedky je možné nájsť v antológiách ako *Slovenské temno*, *Prekliata zbierka* a *Esence hrůzy*. Čoskoro mu vyjde vlastná kniha s názvom *Trinášť balád pre Lucifera*. Momentálne chystá ako editor niekoľko hororových antológií a pôsobí ako šéfredaktor v slovenskom hororovom e-zíne *Charon*.

PANENKA

(báseň na povídku Radoslava Kozáka)

Vazba s prokletým předmětem mění celou další existenci lidskou v peklo.

Kde končí šílenství člověka a začíná kletba? Kde vymezuje se dotek temnoty?

Z hračky stává se zbraň, z nevinně vyhlížejícího předmětu prýští Zlo.

Dole je nahoře, nahoře dole, člověk už není schopen rozlišovat, věřit i neškodnému podnětu.

Realita, ztrácející se v neviditelných chapadlech magického doteku kletby

ničí tělo i duši člověka, svírá zdi kol jeho nechráněné křehké schránky.

Každého, koho lapí do svých slizkých spárů, již nikdy nepustí do komnat.

Komnat volnosti, svobodné vůle, iluze zapáchající bezmocí a smrtí, bolest pulzujícími spánky.

Zlo vybírá si svou oběť podle jasných pravidel, prostě má povolný přístup.

Kletba, ta se lehce nezruší! Jen se svojí moci silněji spáry svými vlády ujímá.

Panenska, tolik nevinně vyhlížející hračka, míří od člověka k člověku a jeho duši.

Dokud nezabudí poslední stopu naděje, novou oběť nehledá, svůj parazitismus špatně nevnímá.

OD OKTÓBRA V PREDAJI!

TRINÁŠŤ BALÁD PRE LUCIFERA

Na svete sú dva druhy ľudí: Tí, ktorí vám povedia, že sú ochotní za niečo zabiť, a tí, ktorí by za to pokojne položili život. Z prvých sa stávajú monštrá. A tí druhí? Tí jednoducho skončia mŕtvi.

Istého spisovateľa raz vyhľadal mysteriózny stavec s ponukou, aby preňho napísal trinásť príbehov. Zadanie bolo jednoduché, no o to desivejšie: Ukáž ľuďom temnotu. Nechaj ich pocítiť jej bezútešnú ťažobu. Cez ňu sa dostanem k ich duši. Inak si vezmem tú tvoju.

V rukách držíte zbierku trinástich poviedok temného magického realizmu a hororu. Vraj si ju objednal sám diabol. Je však skutočne prekliata? Dokáže vám ukradnúť dušu alebo kvôli nej skončíte ako monštrum?

Odvážite sa to zistiť?

RECENZIA

GRAHAM MASTERTON

LESNÍ DUCH

napísal: Radoslav Kozák

Na lesoch je niečo, čo nás desí. Obzvlášť na tých stredoeurópskych. U nás na Slovensku si na strašení prírodou úspešne vystaval hororovú kariéru najmä Jozef Karika, rád do nich zabíeha však napríklad aj Ivan Kučera. V našom minulom čísle ste mohli nájsť poviedky od Lenony Štiblaríkovej a Petra Derňára, ktoré boli tiež zasadené v rovnakom prostredí. No a tajomnosť tunajších lesov si všimol aj anglický hororový majster Graham Masterton v románe *Forest Ghost*, ktorý vydalo české vydavateľstvo Golden Dog s názvom *Lesní duch*. Jeho dej sa spolovice odohráva v Poľsku. Padne však aj názov našej krajiny, hoci nie vo veľmi pozitívnom kontexte.

Rok vydania: 2023

Vydavateľstvo: Golden Dog

Počet strán: 300

Jazyk: český

Väzba: mäkká, brožovaná

ČO MAJÚ SPOLOČNÉ LESY V AMERIKE A POĽSKU?

Vdovec a vlastník poľskej reštaurácie v Chicagu, Jack Wallace, dostane jed-

ného dňa šokujúcu správu. Malcom, kamarát jeho syna, sa vydal so skautským oddielom do rezervácie Owasippe, no skautov vrátane vedúcich objavili v lese mŕtvych. Akoby to nestačilo, ukáže sa,

že všetci spáchali samovraždu. Jack sa novínu zdráha povedať svojmu synovi Alexisovi, ktorého prezýva Sparky, pretože chlapec trpí aspergerovým syndrómom a ťažko znáša veci, ktorých príčinu nevie odhaliť. Obzvlášť po tom, čo mu pred dvomi rokmi umrela matka. Sparky však správu o Malcolmovej smrti odhalí sám. Dokonca vraví Jackovi, že Malcolma varoval, aby na expedíciu nechodil, pretože vedel, že sa mu niečo stane. Predpovedal to na základe horoskopov, ktorým sa obsesívne venuje.

Malcolmova matka požiada Jacka, aby s ňou šiel identifikovať telo. Ten spočiatku odmieta, ale Sparky ho presvedčí, že ísť musia. Potrebuje totiž vypátrať, čo sa stalo jeho kamarátovi. Jack neochotne súhlasí. Inak, toto je mantra, ktorá sa opakuje v celom príbehu. Jack neochotne súhlasí takmer s každým naliehaním svojho syna, nech je akokoľvek zvláštne alebo nelogické. Ustupovanie jeho vôli ospravedlňuje práve synovou mentálnou poruchou. V istých okamihoch jeho rozhodnutia však pôsobia až príliš neuvriteľne.

Po príchode Wallaceovcov a Malcolmovej mamy do rezervácie a identifikovaní tela sa trojica vyberie hľadať miesto, kde sa skauti rozhodli ukončiť svoje životy. Vtedy sa stretnú s akýmsi záhadným bielym stvorením, ktoré sa v lese pohybuje. Len jeho samotná prítomnosť

vzbudzuje extrémnu paniku. Našťastie sa našim hrdinom podarí utiecť.

Doma v Chicagu sa Jack (opäť neochotne) vydáva na seansu, pri ktorej sa s ním skontaktuje duch jeho zosnulej manželky a odhalí mu polohu tela jeho dlho strateného príbuzného. Ten je vraj pochovaný v Poľsku, kde počas Druhej svetovej vojny zmizol. Jack sa pokúsi informáciu overiť a nakoniec na popud Sparkyho obaja odchádzajú do Kampionského lesa, kde na nich okrem sympatickej profesorky Krystyny čaká aj biela bytosť. Začína sa vyšetrovanie.

KLASICKÝ MASTERTON

Graham Masterton využíva v románe *Lesní duch* hneď dve veci. Oblúbenosť temných lesov u hororových čitateľov a jeho vlastnú popularitu u našich severných susedov. Dej sa teda sčasti rozhodol zasadiť do poľského lesa. Hlavná postava, Jack, má dokonca poľské korene, poľskú bývalú manželku a vedie poľskú reštauráciu v Chicagu, v ktorej pracuje poľský kuchár neznášajúci Slovákov a „slovenské“ recepty. Áno, takýmto spôsobom sme sa do knihy zapísali aj my. Je treba uznať, že interakcie medzi postavami v reštauračnej kuchyni priniesú vtipné odľahčenie. Mimochodom, s tým našim jedlom to nakoniec vôbec nedopadne zle. Zdá sa, že „slovenská“ verzia zákazníkom nakoniec chutila viac. Ups, spoiler!

Lesní duch je príkladom knihy, v ktorej Masterton ukazuje všetko, čo je preňho typické. Stretneme sa s legendami pôvodných Američanov (koniec koncov, autor sa preslávil v sedemdesiatych rokoch *Manituom* a prvky tejto pre nás netradičnej kultúry vkladá do svojich diel často), ktorými sa snaží vysvetliť zvláštnu bytosť v lesoch. Načrieme však aj do gréckej mytológie či astrológie. Autor sa nevyhýba drsným, krvavým až nechutným scénam a opisuje ich verne.

Dej plynie rýchlo, je plný napätia umocneného prostredím záhadného lesa. Kniha sa číta veľmi jednoducho, pretože vás vybudovanými tajomstvami bude nútiť hľadať na ne odpovede. Ak chcete vedieť, prečo sa zabili nie len skauti, ale aj ďalší ľudia, ktorí narazili na záhadnú bytosť, nebudete sa môcť od textu odtrhnúť. No Masterton sa, bohužiaľ, nevyhol ani svojim typickým negatívam. K tým patrí najmä výstavba príbehu, obzvlášť viditeľná pri motivácii konania postáv.

Ako sme spomínali vyššie, Jack je síce rodič s autistickým dieťaťom, ale svojmu synovi sa vo všetkom veľmi rýchlo prispôsobuje. Bez ohľadu na nelogickosť a nevysvetliteľnosť Sparkyho požiadaviek, v podstate takmer bez namietania odletí na opačný koniec sveta, len preto, že mu jeho syn povedal o horoskopoch, ktoré tvrdia, že je to dobrý nápad. Jack často balansuje na hrane medzi

tvrdohlavým skeptikom (hoci sa okolo neho dejú nevysvetliteľné veci) a bábky iných postáv. Vďaka vplyvu jeho okolia sa ponára do nadprirodzených udalostí. Pristupuje k nim raz skepticky, raz nekriticky, ako sa to práve hodí do deja. V každom príbehu s nadprirodzeným prvkom je žiaduce, aby čitateľ na chvíľu odložil kritické myslenie a akceptoval existenciu niečoho nemožného. Na to, aby sa to podarilo, by sme však privítali trochu jasnejšiu charakteristiku hlavnej postavy, ktorá často koná inak, ako by diktovala logika. Jack nie je ani aktívnym konateľom deja. Vlastne sa mu udalosti skôr stávajú bez jeho pričinenia.

Napriek vytknutým nedostatkom je však *Lesní duch* vydareným románom. Ak ste sa s Mastertonom už oboznámili, viete, čo od neho očakávať, a presne to vám vyhovuje, neváhajte ani chvíľu. Pre čitateľov obľubujúcich temnú atmosféru, napätie a surové scény je toto kniha ako stvorená. Práve to sú autorove silné stránky, pre ktoré sa teší celosvetovej obľube. Ale ak Mastertona ešte nepoznáte a nechcete začať rovno románom, Golden Dog vydal aj jeho novelu *Pan nikdy*, ktorú napísal s Karolinou Mogielskou. No a minuloročnou novinkou je aj *Dŕm tisíce šepotů* od vydavateľstva Fobos.

ROMAN BÍLEK TŘI PŘELUDY ALEXE DRÁBA

ilustroval: Zdeněk Svoboda

„Hlavně na sobě nedej znát strach!“ poradil starší svalnatý muž v uniformě novému kolegovi.

„Jasný, tohle je i na vazebce základ, tam mám odslouženo osm let,“ přikývl druhý z mužů.

„Jenže tohle není vazebka,“ zvýšil první dozorce nepatrně hlas. „Tam se taky setkáš s lecjakým zmrdem, ale tady,“ rozhlédl se po jídelně, „nikoho jinýho, než zkurvený zmrdy nenajdeš! Tady je elita... jeden vrahoun vedle druhého! A všichni si tě budou testovat, a čekat, až uděláš chybu... prokážeš slabost!“

„Rozumím,“ horlivě přikývl Dominik, který před několika málo minutami nastoupil do věznice s nejvyšší ostrahou, určené těm nejhorším delikventům.

„Mysli na to! Pořád!“ významně na něj pohlédl kolega, který se mu představil jako Ernest. „A teď se tady postav a pořádně si ty naše dárečky prohlédni,“ dodal s jízlivým úsměvem. „Já budu támhle...“ našměroval pohled někam do neurčita. „Ale o pomoc nevolej, víš, co jsem ti říkal,“ ušklíbl se odkračel na druhou stranu vězeňské stravovny.

Dominik se rozhlédl po jídelně a uvě-

domil si, že si bude zvykat asi mnohem déle, než předpokládal. Letmým pohledem nezaregistroval nikoho, kdo by vyzařoval alespoň zrnko sympatie. U nejbližšího stolu jej zaujal snědý chlápek. Respektive jeho tetování; klasické modré vězeňské umístěné na krku. Mohutný ďábel s roztaženými křídly na něm zezadu prznil prsatou ženu oděnou ve vysokých botách a roztrhaných šatech. Jak strážník polykal, kopulační scénérie ožívala. Muž vycítil Dominikův pohled a zadíval se na něj hlubokýma tmavýma očima. Dominik cítil vše možné, jen ne sympatie. Věděl, že teď nemůže uhnout pohledem. Nechtěl projevit slabost, ale příjemné mu to rozhodně nebylo. Muž ve vězeňském mundúru mu pohybem ruky a jazyka na vnitřní straně líce naznačil orální sex. V Dominikovi hrklo. Odsouzený ale nezaujatě sklopil hlavu a pokračoval v jídle. Hnědá omáčka mu stékala po bradě.

Než se z toho bizarního zážitku stačil vzpamatovat, odehrálo se ještě něco mnohem horšího. Zprvu vše registroval jen periferním viděním. Ve vazební věznici si málokdo ze zadržených na strážné něco dovolil, ale tady měl najednou pocit,

že stojí proti všem. Proti vrahům a násilníkům, kteří myslí jen na to, jak mu pustit žilou nebo vrazit čuráka do prdele. Po těle ucítil nepříjemné mrazení, a z podpaží mu pod služební košilí stekla mohutná kapka potu.

O dva stoly dál, než muž se sexuálním výjevem na krku, proti sobě seděla nesooudá dvojice. Jeden vypadal jako nějaký motorkář. Mohutná postava na první pohled působila dojmem, že její majitel je schopen převracet auta. Tvář s pichlavými očima neurčité barvy ozdobená hustým plnovousem a divokou kšticí spadající někam k obrovým lopatkám. Obojí přitahovalo pozornost už svou výrazně ryšavou barvou. Proti němu na kraji stolu seděl o poznání menší šlachovitý mužík – kost a kůže. Výrazná brada, vystouplé lícní kosti, hluboké modré oči schované v brýlích s kostěnými obroučkami. Na pomalu zarůstající oholené hlavě dominovala lysina, která již nešla ničím zakrýt. Oproti svému spolustolovníkovi vypadal spíše jako učitel nebo bankovní úředník. Dominik si již předtím všiml, že muži spolu o něčem vášnivě diskutují. To ale bylo dřív, než jeho pozornost upoutal vězeň naznačující sexuální praktiku, kterou by si od muže nikdy nenechal líbit.

Koutkem oka teď zahlédl, jak šlachovitý vězeň z nenadání vystřelil ruku; prostředníčkem a ukazováčkem zasáhl motorkáře rovnou do očí. Scéna zachycená koutkem oka vypadala jako vystřížená z karate fil-

mu. Hromotluk se v šoku popadl za obličej, ale to již byl druhý vězeň u něj. Chytil ho za rezavou kšticí a vši silou mu třískl hlavou o stůl. Obličej chráněný dlaněmi dopadl do univerzální hnědé omáčky, která se rozšplíchla po stole i podlaze.

Dominik zkoprněl a vytrěštěnými očima sledoval, co se odehrává pouhých několik metrů od něj. Obrovské ruce zůstaly ležet na tácu i s kousky tuhého masa, vodnaté omáčky a gumových knedlíků. Hnědá kejda mu odkapávala z vlasů i vousů. Muž vizáží připomínající skotského válečníka úpěl bolestí. To už mu ale úředník, který stále svíral jeho bujné kadeře, zvedl hlavu, a do krku mu zarazil blýskající se předmět. Při úkonu nezaváhal ani na sekundu. Tři rychlá bodnutí provedena plnou silou protнула krkavici. Po třetím úderu z krku vytryskla krev proudem. Jediné, co v ten moment Dominikovi projelo hlavou, bylo, že tenhle chlápek už to musel někdy dělat. Přišlo mu, že trestanec má na podobné věci grif. I nadále ale stál jako přikovaný, zatímco na jídelním tácu se krev mísila se zbytky nevalně vyhlížející krmě. Jako ve zpomaleném filmu viděl, že vrah přitáhl hlavu oběti zpátky k sobě, aby gejzír krve působil co nejefektivněji. Jako by si vychutnával každý okamžik svého ohavného činu. Jako by v něm tryskající krev probouzela někoho jiného. Zvráceného, démonického. Krev stříkala v pulsujících dávkách, a s každou z nich z napadeného vyprchával život.

Dominik tušil, že na krvavou scénu, která „okořenila“ jeho první službu, nikdy nezapomene. A to ještě nevěděl, že psychopatický škleb evokující vlnu nefalšované radosti usazený na vrahově tváři pokryté tryskající krví, ho po několika dlouhých let bude pravidelně probouzet ze spaní. Zpoceného a s hlasitým výkřikem na rtech. Že jeho spánek už nikdy nebude jako dřív. Že těch pár sekund právě spatřené čiré bestiality dokáže naprosto zbořit jeho psychiku, o níž si dosud myslel, že je pevná jako skála. Že ho čeká ještě něco, co z něj po zbytek života udělá roztřesený uzlíček nervů. Chlapa, co se začne bát, když někdo škrtne sirkou.

K vraždícímu muži přiskočil zezadu strážný Ernest a pustil do něj plný výboj ze svého paralyzéru. Vzduch naplněný praskáním elektrického proudu konečně Dominika probral. Vyrázil parťákovi na pomoc, zatímco jídelna plná vrahů a násilníků začala radostně povykovat, hulákat a bouchat tácy do stolů.

Na samotce to Alex Dráb dobře znal. Koneckonců nebyl zde poprvé. Posílali ho sem i za menší prohřešky, než vražda spoluvězně. Za každou „blbost“. Někdy měl dokonce pocit, že musí být v kolektivu dozorců abnormálně „oblíbený“. Že je mezi ostatními vězni brán coby nefalšovaná jednička. Rozhlédl se po malé

místnosti s kýblem v rohu a smradlavou matrací položenou podél zdi. Nahlas si povzdychl. Komfort si představoval jinak. Nikdy si o sobě nemyslel, že je nějaký Rothschild, ale lepší podmínky by si jistě zasloužil. Ušetří státu náklady za jednoho násilnického kripa, a oni se mu takhle odvděčí. Kde je nějaká spravedlnost, pomyslel si.

Díky letité zkušenosti si na zapáchající matraci lehl tak, aby měl nohy směrem ke dveřím. Jeden nikdy neví, kdy si bachaři přijdou spravit chuť a vyvenčit pendreky. Tohle se mu stalo již několikrát, a vždy je lepší být připraven než překvapen. Z pozice vleže mohl bezmyšlenkovitě pozorovat úzký pruh světla, který z okna umístěného vysoko u stropu slabě osvětloval prostor těsně nad zárubněmi bytelných dveří. Jinak v místnosti panovalo přitímí. Alex Dráb pocítil únavu. Přeci jen dnešek byl pro něj náročný. Na toho rezavého kokota měl pifku už celkem dlouho, a dnes mu konečně hvězdy dopřály. Seslaly všechny faktory, aby mohl splnit, co si v duchu předsevzal. Na tváři se mu rozlil široký úsměv, když si vzpomněl na vyděšený výraz nového strážného. S naprostou panikou v očích na něj hleděl, zatímco on se kochal svým dílem. Stál jako přikovaný a nezabránil mu v jeho údělu. Víc takových, pomyslel si v duchu.

„Co to je za magora?“ zeptal se Domi-

nik, když si třesoucí rukou v odpočívárně zapaloval cigaretu. Kouřil minimálně, ale dnes se cítil, že by s přehledem stáhl dvacku.

„Alex Dráb,“ pronesl od kávovaru Ernest tónem, jako by to po těch dvou slovech mělo být jasné každému na světě.

„Nic mi to neříká...“ zašeptal Dominik.

Ernest nevěřicně pohlédl na největšího nedouka v historii vězeňství a spustil: „V devadesátkách to byl nejvyhledávanější nájemný vrah. Jeho služeb využívali novodobí zbohatlíci, papaláši, politici, veksláci – prostě všichni, co potřebovali odstranit konkurenci, a měli na to love. Jenže pak začal být nebezpečný...“

„Jak?“

„Dokázal jeden den vzít zakázku a splnit jí, ale to mu nezabránilo, aby si druhý den na zadavatele nepolíčil, protože mu prostě hodil rukavici někdo jiný. Nikdo před ním nebyl v bezpečí. Drábovi nikdy moc nešlo o prachy. Ne, že by si nenechal za svou práci solidně zaplatit; nebyl jak ti kretění, co někoho odpráskli pro pět táců, ale bral svou práci moc... jak to jen říct... sebestředně,“ sraštil Ernest čelo.

„Asi nechápu, co chceš říct?“

„Dráb si to prostě užíval,“ pokýval Ernest zamyšleně hlavou. „Nikdy neprovedl žádnou vraždu stejně. Bavilo jej vymýšlet stále nové a nové způsoby. To byl motor jeho práce. Jestli jsi viděl horor Nezvratný osud, tak on byl smrt, co přijde odkudkoli a jakkoliv. A byl nadšený, když pak

jeho činy propírala média. Ze začátku si ty mordy dohromady nikdo nespojoval. Jednou nechal oběť vybouchnout v autě, jindy ji sejmul jako sniper... Jeho vraždy byly časem čím dál brutálnější a děsivější. Ženu jednoho vlivného politika oběsil na vlastních střevěch v pasáži s luxusními krámy pro bohaté. Vypadala jako obskur ní reklama zvoucí paničky vyvětrat peněženky manželů v obchodě se šperky a kabelkami.“

„To mi něco říká,“ pronesl Dominik zamyšleně, „ale s tím jménem jsem si to nespojil.“

„Dlouho trvalo, než se přišlo na to, že za všemi těmi zvěrstvy stojí jeden člověk,“ pokračoval Ernest. „Něco se sice šuška-lo už předtím, ale nikdo si nebyl jistý... Chyběly důkazy. I v tomhle byl Alex Dráb bezkonkurenční. Ti, kteří mu dávali zakázky, nevěřili, že jeden vrah by měl tak širokou škálu dovedností,“ poslední slova Ernest vyplívl jako klubko jedovatých hadů.

„Jasně, na policejní škole se učí, že každý sériový vrah používá vlastní modus operandi; svůj rukopis,“ zamyslel se Dominik.

„Proto bylo tak těžké Drába dostat,“ přitakal druhý strážný.

„A jak se to nakonec povedlo? To si vůbec nevybavuju... V devadesátkách jsem ještě sbíral hokejové kartičky a mezi tkaničky u bot si přidělával zrcátka, abych viděl spolužačkám pod sukně,“ ušklíbl se zasněně Dominik.

„Borcům z Prvního oddělení, kterým se na stole kupily složky s nevyřešenými mordy, nakonec došlo, že za tím vším stojí Dráb. Když už jeho vraždy překročily únosnou mez, objevili se taci, co byli posraní strachem, že by mohli dopadnout stejně... A začali mluvit. Zadáli Drábovi fiktivní zakázku a potencionální oběť střežili policajti na každém kroku. Popravdě, ne příliš úspěšně. Ten co plán vymyslel, skončil u fízlů na hodinu. Dráb volavce podřezal krk, a ještě stihl nožem probodat tři chlapy ze zásahovky, než skončil na bříse s rukama za zády.“

„No, ty krávo...“ polkl Dominik.

„Nakonec mu prokázali jedenáct vražd, a pro dalších minimálně šest neměli dostatek důkazů. V té době už byl díky pár čurákům zrušen trest smrti, takže Dráb dostal doživotí a skoro dvacet let už nám tady straší.“

Světlo nad zárubněmi se zvětšovalo a nabíralo na intenzitě. Nejprve pomalu, nenápadně, ale po čase to již nešlo přehlédnout. Alex Dráb na podivný výjev netečně hleděl. Čekal, co bude dál. Vůbec se mu to nelíbilo, ale strach neměl. Ten dosud nepoznal. Nikdy. I kdyby ho měl, kdo by mu tady asi tak pomohl? Dozorci, co po něm jeli jako slepice po flusu, nebo... Bůh? Ta myšlenka ho hlasitě rozesmála. Větší kravinu ze sebe dlouho nevypotil, a to ani v duchu.

Kruh světla se nyní rozšířil přes celou stěnu. Zakryl dveře. Evokoval bránu někam do jiného světa. Alex se na matraci posadil. Přicházející jas ho náhle oslepil. Rychle si protřel oči, aby neztratil nad situací kontrolu. To už ale ze světla vystupovaly zvláštní potemnělé siluety. Pomalu mířily k němu. Šouraly se jako nějaké zombie. Byl to výjev z horečnatého snu psychicky narušené osoby. Halucinace fetiša v posledním tažení. Stále z postav viděl jen obrysy, nic víc. Bylo to děsivé. Hrůzné. Začínal cítit něco, co dosud nepoznal. Chtěl ty šmejdy identifikovat. Najít na nich něco povědomého. Vyloučit mimozemšťany i to, že mu dočista hráblo. S nevědomostí ale přichází skutečný děs. A ten mu teď dával tvrdý direkt.

Co to kurva je, přemýšlel. Fikce? Klam? Přelud? Sen?

Cítil chvění po celém těle; nebývalý tlak na hrudi. První přicházející byl u něj. Kdyby natáhl ruku, dotkne se ho. Tajemný se nad ním váhavě sklonil. Dráb nabyl dojmu, že teď vystoupil ze stínu. V zádech měl ale pořád světlo. Alex cítil, jak se mu potí dlaně. Vysychá v hrdle. Postupně projašňující se rysy tajemné postavy nabývaly konkrétní podoby.

Vězeň úlekem vykřikl. Vzápětí utrpěl silný šok, který další řev nepřipouštěl. Už jen chrčel jako při mrtvici. Těsně před jeho obličejem se zhmotnily rezavé vlasy a vousy. Pichlavé oči byly zdánlivě prázdné, ale přitom z nich tryskala čirá

nenávist. Zášť směřovaná přímo k němu. K jeho zhyřalé duši. Alex na tváři pocítil mrtvolný dech. Na hrudi mu přistála sprška teplé krve.

* * *

„Čím vlastně ubodal toho chlapa v jídelně?“ zeptal se Dominik, který se již stihl alespoň trochu vzpamatovat z toho, co dnes viděl a slyšel. Zároveň si také uvědomil, že se musel hned napoprvé projevit coby naprosto neschopný trouba. „Moc jsem toho nevnímал, promiň,“ dodal omluvně.

„V první chvíli bych tě nejraději zabil taky,“ usklíbl se Ernest. „Ale pak jsem si říkal, co bych asi dělal já, na první směně, kdyby se mi něco takového stalo? Takže na to kašli, už je to za náma. A stejně se to bude vyšetřovat. Já tě nepodrazím, ale o tom jestli jsi pochybil, rozhodne někdo jiný. Nějaký čurák z kanclu, co nikdy nestál tváří v tvář těm zkurveným hajzlům.“ Jen představa úředníka užívajícího si teplo kanceláře, který rozhoduje o osudu druhých, Ernesta naprosto popudila. Často byl horká hlava, ale tady se naučil rychle zklidnit. Bez toho by mezi těmi zmrdy nepřežil. „Abych se vrátil k tvé otázce... bylo to šídlo – náradí, co se používá k děláni děr do kůže. Někdo to sem musel propašovat... i takové věci se tu bohužel stávají,“ povzdechl si na závěr své promluvy.

Dominika už ale vražedný nástroj moc

nezajímal. Cítil se otráveně, protože věděl, že má Ernest pravdu. Že to bude přesně, jak říká. Pokud mu přiklepnou pochybení, a co jiného by mu taky mohli dokázat, bude moc strážit maximálně tak čórkaře v Penny.

„A stalo se ti někdy něco podobného?“ vydoloval nakonec ze sebe po chvíli, snad aby tíha viny nebyla tak deprimující.

Ernest si srkl kávy a zapálil cigaretu: „Jo,“ pronesl tajemně. Najednou vypadal, že si užívá každé sekundy kolegovy zvědavého pohledu. Vypravěč, co zkušeně napíná své publikum. „Taky s Drábem,“ dodal kysele. To už na něm Dominik visel podhledem a vybízel ho, ať pokračuje.

„Bylo to asi dva roky potom, co jsem nastoupil. Měl jsem noční s jedním chlápkem, co mu tady říkali Rambo. Byl pořádná hrana a s ničím se moc nesral. Vězni ho nesnášeli. Byl pro ně noční můrou. Pro ránu pendrekem nikdy nešel daleko. Vedení to vědělo, ale mukli z něj měli tak nahnáno, že vždycky přimhouřili oko, když tu a tam něco přehnal. Jednou sejmul obuchem i Drába. Prý za nějakou blbost, říkali chlapi. Stalo se to, když jsem tu nebyl, ale nikdo mi to tenkrát neřekl... Samozřejmě jsem věděl, co je Dráb zač. V jeho přítomnosti jsem byl jako na trní. Bylo mi jasné, že každá chyba mě může stát život. V té době býval Dráb ještě na cele se spoluvězněm. Nějaký Kostrhun; usekl manželce hlavu, protože mu stopila výplatu, aby ji zase neprochlastal. Klasic-

ká spodina, výpitek jako prase. A když už byl v tom laufu, přibral tou sekýrou i devatenáctiletou dceru. Prý se mu nelíbilo, že na něj řve a nadává mu. Vypitý mozek, co chceš?“ položil Ernest řečnickou otázku, upil kávy a pokračoval: „Každopádně tenhle Kostrhun, dostal té noci žlučníkový záchvat a tak jsme s Rambem museli k nim na celu. Dráb byl nečekaně klidný. Zašli jsme pro doktora, a ten nařídil převoz na ošetrovnu. Lapiduši naložili Kostrhuna na nosítka, a my dávali bacha na spoluvězně. Standardní postup. Sanitáři vyšli s nosítky z cely, já za nimi. Vytáhl jsem klíče a čekal, že vyjde ven i Rambo. Místo toho jsem dostal ránu mezi oči a omdlel. Zbytek znám jen z vyprávění. Dráb mě prý trefil koncem rukojeti Rambova obušku. Jak se k němu dostal, nebo jakým způsobem tak rychle uzemnil Ramba, není dodnes nikomu jasné. Než jsem stihl dopadnout na zem, vyrval mi klíče z ruky a zamknul zevnitř. Lapiduši ihned volali posily a začali mě křísit. Než dorazily posily, a hlavně než se povedlo otevřít ty zasrané dveře, uběhlo moře času. Zevnitř se prý po celou dobu ozyýval nelidský řev. To už jsem pomalu přicházel k sobě. Hlava se mi točila a žaludek se zmítal jako na rozbouraném moři.

Na výjev, který jsem viděl, když konečně otevřeli dveře, nikdy nezapomenu. U zdi byla na výšku postavená Kostrhunova postel. K jejím nohám byl páskem a pou-

ty přikurtován nahý Rambo. Kůži měl z obličejů staženou. Z obnaženého masa mu stékala krev po celém těle. Připomínal čachtickou paní. Servaná tvář mu zakrývala přirození. Vypadala, že se na nás dívá. Prohlíží si nás. Působila plasticky. Zvídavý zkrvavený cár třepetající se v průvanu. Fragment umění krve.

Dráb si s tím musel dát fakt práci. Nicméně v tu chvíli seděl netečně na své posteli a celou scénérii si překresloval do sešitu druhým koncem zubního kartáčku namočeného v Rambově krvi.“

Dominik hlasitě polknul. Ucítil, jak mu obsah žaludku „olízl“ ohryzek. Nebyl žádný cítě, ale po tom co dnes viděl, si dovedl to peklo detailně představit.

Ernest se na Dominika soustrastně podíval a naservíroval mu zlatý hřeb příběhu: „Když Rambovi sundali ksicht z přirození, zjistili, že tam žádné nemá. Krvavá kůže visela na jeho tonfě, až po rukojeť zaražené do míst, kde předtím míval penis. Ten nakonec našli nacpaný v jeho hubě.“

Dominik vyrazil ke dřezu a začal dávit. Věděl, že si ho Ernest vychutnal, ale zároveň, neměl nejmenší důvod mu nevěřit. Bylo to samo o sobě tak děsivé, že žádné přikrášlení nebylo zapotřebí.

Po pěti minutách si konečně vypláchl ústa vodou a narovnal se. Podíval se na kolegu, který se mezitím posadil s hrnkem kávy ke stolu a labužnický potahoval z další zapálené cigarety. Dominik si ještě

jednou dlaní utřel ústa, a položil mu zcela nečekanou otázku: „A myslíš na to, že když udělal takové věci Rambovi za to, že jej přetáhl obuchem, co udělá tobě, když jsi ho sejmul paralyzérem?“

Zmítal se na matraci jako rozdivočené klubko hadů. Ničeho jiného nebyl aktuálně schopen. Nic jiného mu ani strach nedovolil. Zase byl paralyzovaný. Místo elektrických výbojů, ale jeho tělem probíjely vlny nefalšované hrůzy. Bezmocně třesl oči. Konečně poznal, co je strach. Co znamená být posraný strachy!

Naklonila se nad něj další tmavá silueta. Byl nejprve v šoku, že se jedná o ženu. Dlouhé vlasy měla spleené zaschlou krví. Její obličej s podřezaným hrdlem mu byl povědomý. A čelist jí tak zvláštně plandala. Z rozšklebeného krku kapala na Drába krev. Žena třesla oči. Oči plné hrůzy, pohrdání, nenávisti i ponížení. Ten výraz se ani na vteřinu nezměnil. Nepohnula brvou, dokud zlostně nezasyčela. Otevřela ústa, černou díru zloby, z níž se vyvalil proud tmavé krve.

Bezeslovný sykot jejich úst v Alexovi rozžehnul poznání. Vše se mu najednou vybavilo. Děsivé obrazy minulosti. Ocítl se na prohlídce galerie vlastního bestiálního umění. Propnul se v křehci. Vzpomněl si na muže, na nějž kdysi dostal zakázku. Původně si myslel, že ten chlap bude sám doma. Manželka mu někam odjela. Vtrhl

k němu do bytu a pěstí jej srazil na zem. Připoutal ho k židli, do úst vrazil roubík, a na posteli si roztáhl nože, skalpely, mačetu a všechny chladné zbraně, co si s sebou přinesl. Plánoval velkolepé mistrovské dílo. Toužil po tom, aby každý, kdo to spatří, oněměl hrůzou. Najednou se ale ze sprchy vynořila ona. Dráb nevěděl, zda se jedná o milenku nebo placenou kurvu, ale naprosto přesně věděl, že musí jednat. A rychle. Vrazil té ženské takovou ránu, že v mrákotách upadla na postel. Spoutal jí ruce za zády a skalpelem jí vyřízl jazyk.

Pak jí probral a donutil na budoucí mužské oběti vykonávat orální sex. Ženě se zlomenou čelistí a bez jazyka to moc nešlo; řvala bolestí. Na přirození spoutaného muže padaly chuchvalce slin a krve. To Alexe Drába popudilo. Nesnášel, když se mu dílo nedařilo. Proto nepolevil – neznal slitování. Stále její hlavu tlačil do chlapova rozkroku. Nakonec jí rozzlobeně začal bodat nožem do zad a řvát, ať dělá, co jí přikázal. Neposlouchala. Neslyšela ho. Nebyla toho schopná. Za to si vysloužila další a další rány do ranami již tak posetých zad. Muž na židli jen poulil oči, bledl, zelenal a nesrozumitelně cosi huhlal do hadru, který mu Dráb nacpal do úst. Nakonec Alex chytil ženu za vlasy, a přímo před mužovou rozhořčenou tváří ji podřezal. Padla na zem bez známky života. Pohled na vyděšeného muže zbrceného krví, v Drábovi vyvolal škodolibou radost. Kdyby si tak

mohl tyhle momentky vyfotit. Musí si je navždy uchovat v paměti. Tu krásu, kterou na rozdíl od ostatních v tomhle vidí. Oni mu nerozumí, a nikdy nebudou. Jsou tak slepí.

Když je zde ona, měl by tu být i on, ne? Pomyslel si najednou Dráb v návalu paniky. Z pravé strany zaslechl hlasité šoupaní. Pootočil trochu hlavu. Z koutků úst mu vytekla proud slin.

Už ho viděl. Vypadal přesně, jak ho tenkrát v tom bytě zanechal. S mačetou uťatými končetinami se ještě chvíli plazil po podlaze, než konečně skapal vedle své děvky. Teď se k němu plížil. Zvláštními pohyby se sunul po zemi. Lidská beznožka. Bezručka. Slizký trupík, který za sebou zanechává krvavou stopu. Ve své děsivosti přišel Drábovi strašně krásný. Hlasitě sípal a snažil se připlazit co nejblíž. Dráb zaslechl nenávistný klapot jeho zubů.

Odpočívárnou se rozezněl poplach. Oba strážníci na sebe překvapeně pohlédli.

„Co se děje?“ křikl Ernest do vysílačky.

„Pod dveřmi samoty B06 se na chodbu valí hustý dým,“ odpověděl hlas přicházející z velína, kde za pomoci kamer monitorovali celou věznici.

„Bénulašestka? Tam je Dráb,“ zajíkl se Dominik.

„Fofrem, kurva!“ zařval Ernest a vystřelil ze židle.

Světlo v cele změnilo barvu. Už nepřipomínalo osvětlenou bránu z jiných světů. Potemnělo a prostoupilo krvavými plameny. Alex Dráb na sucho polknul. Ústa měl zcela vyprahlá a v nose jej začínal štípat kouř. A ještě něco – pach, který ze všeho nejvíc připomínal škvařící se maso. Toho smradu bylo najednou všude plno. Viditelnost v cele se výrazně zhoršila. Kdyby nebylo světélkujících plamenů, nebylo by vidět nic. K Drábovi se skrze dým šourala další postava. Byla o poznání menší než ty ostatní. Čím k němu byla blíží, tím intenzivnější byl zápach spáleniny. Dráb příchodzího nepoznával, to ani nešlo; byl spálený na troud. Ale podvědomě mu došlo, o koho se asi jedná.

Byl to sotva desetiletý chlapec. Pro mnohé nejbrutálnější vražda, co kdy provedl. Chlapcův otec dlužil, kam se jen podíval. Vidina rychlého zbohatnutí jej tak pohltila, že si všude možné napůjčoval ohromný balík, který rozhodně nebyl schopen splatit. Nejhorší na tom bylo, že dlužil nesprávným lidem. Ti mu hrozili, dokonce mu podpálili auto, ale nic nezabíralo. Prachy jednoduše nebyly a věřitelům došla trpělivost. Byl najat Dráb, aby jakýmkoliv způsobem muže přiměl k zaplacení dluhů. V té době již byl nájemný vrah nejen v podsvětí dobře znám tím, že svou „práci“ vykonával s nadšenou horlivostí neznající hranic. Nikdo ale netušil, jakým způsobem to Dráb provede.

Nakonec to pro nikoho nedopadlo dobře. Muž se po pár dnech oběsil a všechny peníze zmizely v nenávratnu.

Chlapcova rodina tou dobou zaměstnávala hospodyni, která se starala nejen o chod a čistotu domu, ale také denně vyzvedávala malého Matyáše ze školy. Právě na jeden jejich takový pravidelný příchod si Dráb počíhal. Když hospodyně odemykala dům, vyskočil z kroví a oba zpacifikoval. Ženě prorazil čelo dýkou, na níž byl připevněn jednoduchý vzkaz: ZAPLAT!!! Omráčeného chlapce vytáhl před dům, hodil do kovového kontejneru, polil připraveným benzínem a zapálil. Madlo víka a těla kontejneru zajistil řetězem opatřeným visacím zámkem. Z místa vraždy odešel klidným krokem a broukal si „Červená se line záře“. Byla to rychlá akce, ale Drábovi přišla neskutečně promakaná. Ještě dlouho se tetelil blahem, když vzpomínal na každický detail. Při téhle zakázce chtěl jasně dokázat, že v jednoduchosti je síla, a to platí i v jeho umění.

Nyní chlapec spálenou rukou pohladil Drábovu tvář. Vězeň cítil, jak jej dotecky začínají spalovat. Stále nebyl schopen křičet, ale jeho vnitřní hrůza dostoupila vrcholu. Svíral dlaně, až mu praštěly klouby. Chlapec si na něho kleknul a začal jej škrtit. Dráb se za každou cenu snažil pohnout alespoň o píd. Nešlo to. Byl jako přikovaný ke smradlavé matraci. Najednou si uvědomil, že všudypřítom-

ný štiplavý kouř nevychází z místnosti, ale přímo z něj samotného. Byl to odér selhání a potupy. Konec jeho snu o nejděsivějším umělci všech dob. Jeho konec byl na dosah. Spatřil, jak mu na hrudi mezi chlapcovými koleny, začínají tančit plameny. Rudá záře zvolna měnila barvy. Nejprve přešla do modré, aby se posléze změnila v sytě zelenou se žlutými vrcholky plamenů.

„Zaplat! Zaplat!“ křičel na něj chlapec spálenými ústy.

Kolem Drábova těla z ničeho nic foukl závan mrazivého vzduchu. Stěna z plamenů se začala otevírat jako náruč pekla. Alex pocítil volnost. Uměleckou svobodu po níž celý život tak prahl. Již jej nic netlačilo. Už jej ani nic netlačilo na matraci. Vyskočil a rozeběhl se do otevřeného chřtánu smrti.

„Rychle, kurva, rychle!“ řval Ernest na Dominika, který se třesoucíma rukama pokoušel odemknout celu. Spolu s ním rval za mohutnou páku, která se pravděpodobně zasekla. Kouř vycházející zpod dveří už dávno zbarvil vzduch chodby do šeda.

„To není možný,“ křičel Dominik, zatímco bezúspěšně lomcoval dveřmi. „Vždyť to šlo jako na drátkách... muselo se to někde posrat!“

Levou nohou se zapřel do zdi a oběma rukama se snažil zlomit odpor dveří.

Najednou dveře samy povolily. Zapřený Dominik byl katapultován směrem, kterým se otevíraly. Proletěl se kousek vzduchem, dopadl na záda a další metr a půl se svezl po zadku. Když kostrč narazila na tvrdou podlahu, měl pocit, že mu v hlavě explodoval ohňostroj.

Zmateně se posadil. Právě včas, aby viděl, jak z Drábovy cely vyletělo cosi připomínající plamenný kulový blesk. Smetlo to Ernesta, který se s pendrekem v ruce právě chystal vstoupit. Strážného pozřela náruč plamenů a smýkla s ním o pár metrů. Tam živá pochodeň narazila do zábradlí a přepadla přes něj do přízemí.

Dominik i přes bolest vyskočil na nohy a běžel k místu, kde ještě před chvílí řval bolestí jeho škvářící se kolega. Jediná úvaha, která mu v tu chvíli projela hlavou, mu posléze přišla jako vrchol cynismu – měl pocit, že má hřbet v jednom ohni.

Pohlédl přes zábradlí dolů a spatřil vysoko šlehaající plameny. Na moment měl pocit, že jejich ohnivý tanec vytvořil obličej Alexe Drába. Díval se na Dominika a kmitáním jazyka na levé straně líce mu naznačil cosi velmi obscénního.

ROMAN BÍLEK

S povídkami ostravského rodáka se můžete setkat v antologiích *Ježíšku, já chci plamenomet 5*, *7 antologie českého hororu*, *Poslední políbek*, *Sto hororů ve sto slovech*,

Ve špatný čas na špatném místě, *Může se to stát i vám*, *Dokud nás smrt nerozdělí*, *Bizarropolis* či v magazínu *Howard*. Novela *Mea culpa* se objevila coby součást ideově provázané antologie ostravských autorů *Karbonové město: Sanguis Carbo*. Elektronicky vydal sbírku *Solení ran*, kterou následovala oceňovaná povídková kniha *Desatero*. Společně s Kristinou Haidingerovou editoval první antologii českého bizarro fiction *Bizarropolis*.

Věnoval se žánrové publicistice, například pro časopis *XB-1*. Psával rovněž komiksové scénáře; S kreslířem Pavlem Talašem vydali knihy *O sněhu – Hledání jara* a soubor stripů *Sněhulení*. Pracovali také na seriálu *Meloun & Sirka* pro dětský časopis *Čtyřlístek*. Byl spoluvydavatelem kultovního komiksového fanzinu *BubbleGun*.

VŠESPALUJÍCÍ PLAMENY

(báseň na povídku Romana Bílka)

Umírat jde s grácií, obzvlášť, když si myslíš, žeš soudcem nad životem a smrtí?

Alfa samec rozsévající pouze bolest a nekonečnou vše ničící pečeť smrti.

Vždy však poslední hrůzné slovo má Věhomír, vynášející verdikt nad všemi.

Najednou si můžeš připadat malý, nahý. Pociť, že sám tvůj život tě drtí.

Příchod osobních démonů, není, pravda, nikdy příjemnou záležitostí.

*Co teprve plameny osobního Pekla, zapálené obětmi zlých skutků,
vyhoněných z egocentrických pohnutek iluze vlastní nadřazenosti kata?*

Očistující plameny, jež ničí a pálí, až do nitra, spálí loutkáře i jeho loutku.

Jemné tkáně podléhají žáru, krev se vaří, v bolestivých puchýřích vše puká.

Rozlévá se nekonečná agónie bolesti za každou jednu oběť, za všechny zvlášť!

*Dohromady tvořící plamenný obraz pochodně, v podobě spalujících plamenů pomsty,
kdy vše co zatracené duše v Očistci pociťují, je jen k jejich vrahu nepřímá zášť!*

UPÍR V SLOVENSKEJ LITERÁRNEJ FANTASTIKE

napísala: Lenona Štiblariková

Spáva v truhle, občas obložený hlinou zo svojej rodnej zeme, po zotmení sa prebúdza, hľadá si obeť, pije teplú krv. Zahubiť ho dokáže jedine denné svetlo a kolík do hrude, najlepšie osikový. Má alergiu na cesnak a striebro. Ovláda hypnózu, premieňa

sa na zvieratá: niekde na potkany či netopiere, inde na vlky, občas sa rozplynie do hmly. Odkiaľ pochádza? Sú takí, čo tvrdia, že z Rumunska. Lenže pravdou je, že jeho korene sú oveľa staršie než Rumunsko samotné. Strach zo smrti a smrteľných chorôb sa

zrodil spolu s človekom, ktorý sa utiekal k imagináciám o bytostiach s nesmiernou mocou a vplyvom, aby svoje obavy uchopil. Obava zo smrti a mŕtvych vzbudzovala túžbu smrť odvrátiť, spoznať jej podstatu alebo sa na ňu aspoň pripraviť.

Animistické povery pohanského náboženstva s prvkami čarodejníctva spojené s predstavami o životnej sile krvi sa oblasťne líšili. Krv symbolizovala život, jej odobratie zasa smrť. Príbehy o netvoroch cicajúcich krv sa vyskytovali takmer vo

všetkých kultúrach sveta. Za najstarších upírov boli označení Lilith (prvá Adamova žena) alebo Kain.

Po prijatí kresťanstva sa telá mŕtvych nespalovali. Verilo sa, že upírom sa stáva osoba pochovaná bez obradov, alebo zosnulá nečistým spôsobom,

osoba vylúčená zo spoločnosti (ako bývali invalidi, duševne chorí), či ľudia skonavší nevhodnou smrťou.

Keď sa v 18. storočí zo Srbska šírila hystéria o masovom výskyte upírov, začali

sa nimi zaoberať dokonca predstavitelia panovníckych rodov. Podľa viacerých svedectiev sudcov, vojakov, duchovenstva, lekárov či katov boli exhumovaní mŕtvi v hrobách v skvelej telesnej forme, pôsobili mladístvo, mali napnutú pokožku bez vrások, v telách im prúdila krv, nezapáchali, naopak, vydávali fialkovú vôňu. Podozrivé hroby sa vykopávali za asistencie farárov, mŕtvolu sa posmrtné popravovali. Nezotlenie tela bolo zlým znamením, očistnú funkciu zohrával oheň (výnimočne voda). Podozrenia na pôsobenie upíra vznikali, ak hynul dobytok a domáce zvieratá, zomierali príbuzní zosnulého či jeho susedia. Vampirizmus si ľudia spájali aj s epidémiami skutočných chorôb. Upírom boli pripisované hromadné nešťastia ako napríklad mor a živelné pohromy.

V roku 1755 vydala panovníčka Mária Terézia Dekrét o upíroch, zákon o tom, že upíri neexistujú. Zakázala otváranie hrobov a hanobenie tiel. Avšak v tom čase sa už upíri v slovanskej podobe stali súčasťou povestí a prešli do folklóru ďalších európskych národov. Súčasná masová kultúra má korene v tejto európskej folklórnej tradícii.

Upíri ľudových povier tých čias pripomínali skôr chodiacich nemŕtvych, s masom odpadávajúcim od kostí, hrôzostrašných netvorov. Dnešný upír je príťažlivý a uhladený, ľudskejší než jeho predchodca, elegantný a očarujúci, ponúka nový druh

znovuzrodenia a spoločnosť nesmrteľných, predstavuje večnú mladosť bez plastických operácií, bez strachu z chorôb, zo starnutia, z degradácie organizmu. Zároveň spája hrôzu so zmyselnosťou, bolesť so sexom, získava pôvab zakázaného ovocia.

Posadnutosť mladostou a prostriedkami, ako si udržať zdravie, zdatnosť a krásu prekonáva aj prirodzený strach z krvácania. Upír stelesňuje romantický a sentimentálny sen o večnej mladosti.

Zdroj: (Ondrej Herec – Netvor: Od Frankensteinova po Terminátora, Vydavateľstvo Hydra, 2014)

Hrozba smrti v náručí lásky triumfuje nad otupujúcou bezpečnosťou všedného dňa, získanie nadprirodzeného šťastia víťazí nad morálkou.

Démonický milenec je archetypom nebezpečného muža – ochrancu. Obdarúva ženy pocitom, že ich dokonale bráni a miluje. Kto môže ženám zazlievať intímne fantazírovanie o mužovi poučenom sexuálnymi zážitkami s tisíckami žien počas niekoľkých storočí?

Zdroj: (Ondrej Herec – Netvor: Od Frankensteinova po Terminátora, Vydavateľstvo Hydra, 2014)

Najstarším literárne známym predstaviteľom upíra je nepochybne Dracula (Autor: Abraham Stoker, 1891-1897, Londýn; prvé vydanie 26.5.1897, Constable). Stokerov Dracula sa stal klasikou, o ktorej si každý myslí, že ju pozná

a viac ju netreba čítať, je prototypom príbehov o upíroch a o postojoch k moci, sexualite, vede i náboženstvu. Jeho historická sláva sa začala zničujúcou kritikou, ale reedície a preklady vychádzajú dodnes (prvé úplné vydanie v slovenčine v L.C.Y. 2003, prel. Katarína Slugeňová Cockrell a Martin Plch, doslov Peter Uličný).

Zdroj: (Ondrej Herec – Netvor: Od Frankensteinova po Terminátora, Vydavateľstvo Hydra, 2014)

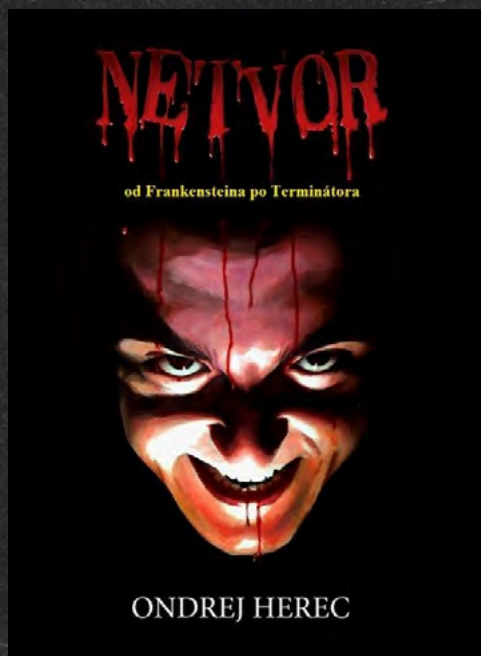
Dnešným čitateľom je však známejšia séria Stmievanie (Twilight, autor Stephenie Meyer; Little, Brown and Company 2005 - 2008), ktorá spustila vlnu predstáv o romantických milovníkoch, galantných upíroch stojacich na strane dobra a lásky, ochrancoch, ktorí ovládajú svoju túžbu po krvi aj po sexe, túžia cicať a milovať a len tak mimochodom ešte aj pri týchto živočíšnych aktivitách vyzerajú dokonalo.

Staršie čitateľky si do svojej skúsenej a žiadostivej náruče strhli sériu o zabíjačke upírov Anite Blake – od Laurell K. Hamilton (Ace Books, Berkley Books, 1993 – dodnes). Autorka vykresľuje upíra ako mocného okúzľujúceho muža, ktorý si podriaďuje silnú ženu, lebo aj silná žena túži byť milovaná. Škoda, že séria postupne sklzála do erotiky až porna, na úkor dobrodružného deja a akcie. Z upírov sa stali sexuálne pomôcky.

Dost' vysoký štandard si udržala séria

Pravá krv (True blood, Ace Books 2008) o telepatickej servírke Sookie Stekhousovej od Charlainy Harris. Jej upíri vyšli z pivníc aj zo spální a vstúpili do spoločnosti ako nový ľudský druh, sprvu opovrhovaný, no neskôr politicky angažovaný a aktívne sa podieľajúci na zmenách v spoločnosti (tu sa núka porovnanie s hnutím BLM a bojom černochozov za akceptovanie spoločnosťou).

Zo susedného Česka určite stojí za zmienku dnes už kultová a beznádejne vypredaná diológia Noční klub od Jiřího Kulhánka (Klub Julese Vernea, 2002) plná brutálnej fantastiky a bleskurýchlej akcie s upírmí v úlohe superhrdinov, ve-

dome na neho odkazuje napríklad Miroslav Žamboch v diele Líheň (Triton, 2009). Ženským čitateľkám nie je neznáma séria o Tine Salo od Petry Neomillnerovej (Brokilon) alebo príbehy o zaklínačke Lote od tej istej autorky. Lenže v Česku je literárna fantastika oveľa bohatšia než tá na Slovensku a má silnú čitateľskú základňu.

Ako je fenomén večne mladého a takmer neporaziteľného vládca temnoty zastúpený a stvárnený v slovenskej fantastike? Ako na upírov nazerajú naši autori? Čím ich inšpirujú a kde ich vôbec hľadať? Na to som sa pozrela trochu bližšie:

Hoci bol vampirizmus na Slovensku dosť známy, veď ešte nedávno, v 20. storočí, sa veraje domov a maštali potierali cesnakom, domáca literárna tvorba upíra ako literárneho hrdinu takmer nepoznala.

Prvé zmienky nachádzame v zbierke poviedok **Nie ste vy náhodou ten chýrny pán Rafin?** (Vydavateľstvo Artis Omnis 2007) – *Miroslav Šustek*

Kniha obsahuje dvadsaťsedem príbehov pána Rafina, chýrneho lovca záhad, znalca paranormálnych javov a brakovej hororovej literatúry, ktorý je nútený pred zrakom čitateľov zápoliť s vlkodlakmi, upírmi, hypnotizérmi, liliputánskymi atentátnikmi, duchmi, prízrakmi i vnadnými, zároveň však zradnými dámami. Starnúci dobrodruh Rafin v neodmyslitelnom

staromódnom hubertuse a jeho verný sekundant pán Pluš sa chystajú stať Holmesom a Watsonom slovenskej mysterióznej orientovanej dobrodružnej literatúry, lenže predmetom ich záujmu nie sú vraždy, ale upíri, vlkodlaci, duchovia, strašidelné hrady a zámky. Upíri sú tu štatistami, monštrami a materiálom vhodným na lov. Doslova mäsom na zaklatie.

V zbierkach poviedok je upírska „nákaz“ pomerne častým javom. Pravdepodobne v každom ročníku antológie fantastických poviedok žánrov sci-fi, fantasy a hororu Fantázia, čo je výber najlepších poviedok slovenskej literárnej súťaže Martinus Cena Fantázie, by sa našla nejaká o upíroch. Stručne spomeniem aspoň pár:

Fantázia 2013 (Vydavateľstvo Fantázia)
Róbert Hric: Kosovski božur

Poviedka patrí do kategórie historickej fantasy, podáva dobové reálie stredovekej Európy. Rozprávačom je Gregor Tallóci, ktorý blúzni ranený kdesi v kláštore v Srbsku a ošetruje ho škaredá mníška a dievčina Dragana. Príbeh je opradený tajomnom, tušením čohosi nekalého. Vychádza z tradície hrôzy, ktorú upírska náказа spôsobovala.

Fantázia 2015 (Vydavateľstvo Fantázia)
Ľudskosť v monštre – Adam Máčaj

Poľský odboj v koncentračnom tábore s hlavným hrdinom, ktorý prežije vlastnú smrť (a nie raz) a jeho meno je Tomasz Serafinski. Upír sa správaním od ľudí nelíši, ide mu o život, trpí, má svoju morálku, jeho nesmrteľnosť a nezničiteľná bytosť bola použitá ako nástroj pre akúsi sumarizáciu rôznych prelomových období a vývoja ľudskej spoločnosti.

Fantázia 2016 (Vydavateľstvo Fantázia)

Hľadá sa upír – Monika Kandriková

Zručne napísaná fantasy s prekvapivou a zaujímavou pointou. Upír tu nie je hlavnou postavou, len posúvačom deja, ktorý sa točí okolo iných hrdinov.

Fantastická 55 (Vydavateľstvo Hydra, 2013)

Bratislavský upír – Janko Iša

Upír ako maniak, monštrum, ktoré má mnoho tvári a rozhodne je nebezpečný.

Rozmarná fantastika (Vydavateľstvo Hydra, 2015)

Prípad náivného upíra – Lenona Štiblaríková

Tento upír býva s démonom a po istom sexuálnom dobrodružstve si musí svoje časti tela najprv sám zozbierať, aby bol schopný ďalších aktivít. Ide viac-menej o vtíp, ktorý si strieľa nielen z nesmrteľnosti, ale aj z ostatných „závideniahodných“ vlastností monštra a obracia ich proti nemu.

Transylvánska intriga – Peter Kalva

Van Helsing a Dracula chcú spolu zapracovať na „dobrej“ povesti Transylvánie. Alebo to bolo všetko inak? Príbeh je opäť založený na výsmechu zo starého a už prežitého strašidla, prekonalí ho nové časy a nové idoly.

Zombie apokalypsa (Vydavateľstvo Hydra, 2016)

Lucia Lackovičová – Samočištič

Veľmi zaujímavé spracovanie postapokalyptického sveta, v ktorom nesmrteľní síce prežívajú, ale musia si zabezpečiť vlastné živobytie a človek sa pre nich stáva len dobytkom, potravou.

Upír má obavy o zdroj svojej potravy, len preto sa rozhodne pomôcť ľuďom, učí ich prežiť, bráni ich, aby sám nezahynul od hladu.

Upírov do svojich románov viac zasaďujú ženské autorky (badať silný vplyv Stmievania a podobných amerických filmov). Upíri v ich podaní sú záhadní, nebezpeční, silní muži, hodní túžby a lásky, teda žiadni hnusní, hnílobou a smrťou páchnuci vrahovia a zabijaci.

Autorky svoje hrdinky zvyknú obdариť nejakou zvláštnou schopnosťou (asi aby pritiahli pozornosť upíra svojou výnimočnosťou), dej zasadzujú do súčasnosti – nevytvárajú vlastné svety s osobitými zákonitosťami, ale naopak, snažia sa do modernej doby vniesť fan-

tastické ozvlášťujúce prvky, využívajú motív tajomstva a strachu z neznámeho. V drvivej väčšine uprednostňujú domáce slovenské prostredie pred zahraničným. Slovenské mestá, architektúra, príroda, zvyky, festival vo Východnej a mnoho ďalších maličkostí pripomenie čitateľom, že aj tu, okolo nás, môže existovať mágia, čarovné bytosti či svet nemŕtvych. Sú to v podstate rozprávky pre dospelých a dospievajúcich s trochou nebezpečenstva a strachu o život. Namiesto poriadneho zahryznutia sa do krčnej tepny so striekancami krvi, je to len také pohryzkávanie, aby sa nepovedalo...

Pre zaujímavosť spomeniem aspoň niektoré z nich:

Miroslava Varáčková – Anjeli noci (Vydavateľstvo Motýľ, 2010) – mystery román.

Študentka Ema sa po smrti spolužiaka sama ocitá v nemocnici a začína jej dochádzať, že čudné udalosti okolo nej sa nedejú náhodou. Prekvapivé odhalenia, ohrozenie vlastného života, ba ani strach z toho, čo bude ďalej, ju však nepresvedčia zmeniť svoje city k Adamovi, hodiť spiatočku a vzdať sa. Adam patrí do rodu energetických upírov, ktorí sa živí ľudskou energiou, vysávajú ju.

Aj dej románu *Naty Sabovej – Neodolatelné vábenie* (Motýľ, 2012) sa odohráva na Slovensku. Hrdinka Petra sa po

miernom otrase mozgu musí vyrovnať so zvláštnou situáciou: počas úrazu jej myslou preletel celý život – zamilovala sa, vydala sa, mala dve deti, prežila život po boku manžela a stala sa z nej zrelá žena. Po prebudení však zisťuje, že nič z toho nie je pravda, že všetko to bol len sen navodený akousi záhadnou bytosťou, aby dospela a stala sa vhodnou partnerkou pre Adriána. Bude sa krvácať, umierať a napokon aj milovať.

Martina Miková – Volanie krvi (MEA 2000, 2013) **E-kniha** fantasy.

Prvá časť série o súrodencoch, ktorých prekliatie uvrhlo na opačné strany bariéry. Padlý anjel, správca nadprirodzeného sveta, ich z pomsty premenil na príslušníkov rôznych rás, Aidana na upíra, Cedrica na vlkolaka a Merinu na sirénu. Napriek tomu, že ako smrteľníci sa milovali, takéto rozdelenie ich odcudzilo a donútilo nenávidieť jeden druhého.

Jakub Pokorný – Chútka upíra (samovydanie, 2018) **E-kniha**

Z cely predbežného zadržania ušiel väzeň, ktorý kradol v transfúznej stanici v bratislavskom Ružinove. Pri úteku podľahnú zraneniam policajti. Ďalšie úmrtia pribúdajú.

Jediný autor sa pokúsil románovo spracovať upírsku tematiku, aj to len v elektronickom vydaní, čo je škoda. Možno sa ním inšpirujú ďalší, bolo by zaujímavé

porovnať ženský a mužský prístup k tomuto typu hrdinu.

Lenona Štiblaríková – **Bratislavská bludička** (Vydavateľstvo Hydra, 2014) – mestská fantasy.

Bludička Malvína pracuje v Bratislave ako turistická sprievodkyňa. Nepohodným zákazníkom pomotá cesty a podobne sa zbavuje aj nepríjemných okoloidúcich. Občas využíva služby taxikára a citomága Alexandra a zaskočí do kaviarne k Branislavovi, ktorý za tajnú receptúru na najlepšiu kávu na svete upísal svoju dušu. Oboch priateľov sa snaží utajiť pred Srbom Zlatkom Zebícom, majiteľom výletnej lode Damijana kotviacej na Dunaji, ktorému robí bodyguardku upírka. Autorka využila nesmiernu silu upírov a zapriahla ju do práce, veď aj oni musia z niečoho žiť a navonok pôsobiť nenápadne, ak chcú zapadnúť. Táto upírka je navonok chladná a nebezpečná, sama však podľahla láske k človeku, ktorý ju dokáže ovládať.

Lily Wonderland – **SPLN** (Valéria Oszatná, 2014) – upírsky román – tlačená kniha

(MEA 2000, 2014) – e-kniha

Mladú ženu Conny proti jej vôli premenil Adam na upíra a ukradol jej spomienky na život pred premenou. Spomienky však prichádzajú, Conny nachádza svoj denník, ktorý si písala predtým, ako sa

z nej stala bytosť bez pulzu a života. Môže láska vykvetnúť v srdci „neživej“?

Katarína Soyka – **Svedomie temnej časti** (Vydavateľstvo Hydra, 2016) – fantasy román

Mladá čarodejnica Deina je nútená splácať dlh lumpovi Dobrogovi, ktorý do sveta živých privádza temného mága Blahowitzapla. Ten sa rýchlo vysporiada s pánom mesta aj s Dobrogom samotným. Vstúpi do vhodného tela a objaví spôsob,

ako ľudí rozdeľovať na dobrú a zlú polovicu. Bosorka Sička, vodník Gabriel, upír Arik, matka jazera Aruma to sú magické bytosti, ktoré majú silné aj slabé stránky, môžu konať dobré aj zlé skutky, všetko závisí od uhla pohľadu a motivácií. Upír ako starodávna bytosť, pán mesta. Používa ľudí pre svoje potreby, stará sa o nich, ale to, že ich má rád a potrebuje ich, si uvedomí, až keď sa stane obeťou silnejšieho protivníka. Ten v ňom prebudí dávno zabudnutú ľudskosť. Krvavé akčné scény postavu upíra dotvárajú a trochu hyzdia (alebo prifarbujú?) jeho vampírskeho charakter.

Trilógia od *Emily D. Beňovej* **Temní anjeli** (Vydavateľstvo Elist, 2017)

Pomerne rozsiahla sága ktorej dej sa neodohráva na Slovensku, je určená hlavne mladým čitateľkám so slabosťou pre intrigy, hádky, milostné uholníky a tajomných mužov.

V mestskej fantasy s prvkami detektívky v prostredí presiaknutom duchmi **Príšery z prímestskej štvrte** (Vydavateľstvo Hydra, 2017) od *Kataríny Soyky* sa okolo tela nájdeného v kanalizačnej šachte rozohrá príbeh duchov, upírov, meňavcov a empátov. Upíri sú tu zlí, nesympatickí manipulátori, bezcitní a egoistickí, sú zosobnením politických intríg a bezohľadných činov. Lenže nikdy nekončiaci boj ich unavuje. Duševne starnú, jediné, po čom ešte túžia, je pokoj (ako prepracovaní legionári po návrate z misie).

Pre zrelšie ženy je určená upírska tematika s niektorými temnejšími scénami plnými násilia a erotiky, kde sa za jednoduchými príbehmi ukrýva výsmech z neduhov spoločnosti či niektorých ľudských vlastností, akými sú netolerancia, egoizmus a bezohľadnosť. K takým patrí:

Katarína Soyka – **Lokaj** (Vydavateľstvo Hydra, 2012)

Mladá žena spoznáva v klube s názvom „Lokaj“ majiteľa – tajomného muža. Sprvu ho znechutene odmieta ako provokatéra a exhibicionistu, ktorý zarába na popularite vampirizmu medzi mládežou a kvôli zisku podnik maskuje za

upírsky fanklub. Keď jej tajomný neznámy neschádza z mysle, dôjde k záveru, že ju uriekol. Hoci neverí na nadprirodzeno, postupne sa zaplieta do sietí temného sveta stríg, lovcov upírov a nemŕtvých zabijakov. Zamiluje sa do dobrého upíra, zvedie ju zlý upír a nakoniec sa pridá k lovcom, aby sa pomstila. V románe sa zabíja, vraždí, obetúva, čaruje, hryzie, trhajú sa hlavy a údy, v ohrození života sú všetky postavy. Nevinná Luna sa postupne mení z nič netušiacej a neveriacej naivky na rozhodnú, samostatnú a milujúcu „nielen“ ženu. Polemizovanie o zmysle života a nesmrteľnosti, o láske, ktorá pretrvá veky, kým sa naplní jej pravý zmysel, to všetko sa v románe, ktorý sa nevyhýba ani erotike, ukrýva. Je to príbeh o živote, ktorý dáva zabráť nielen ľuďom. Vie poriadne zatočiť s každým, kto si myslí, že ho má pod kontrolou. Upíri sa spájajú do rôznych znepriatelených frakcií, feudálne usporiadanie spoločnosti im je bližšie než moderná demokracia. Nenávidia sa navzájom a likvidujú sa aj „cudzími rukami“. A niektorí najviac zo všetkého nenávidia svoju vlastnú nesmrteľnosť, alebo sú presvedčení o svojom vyššom poslaní.

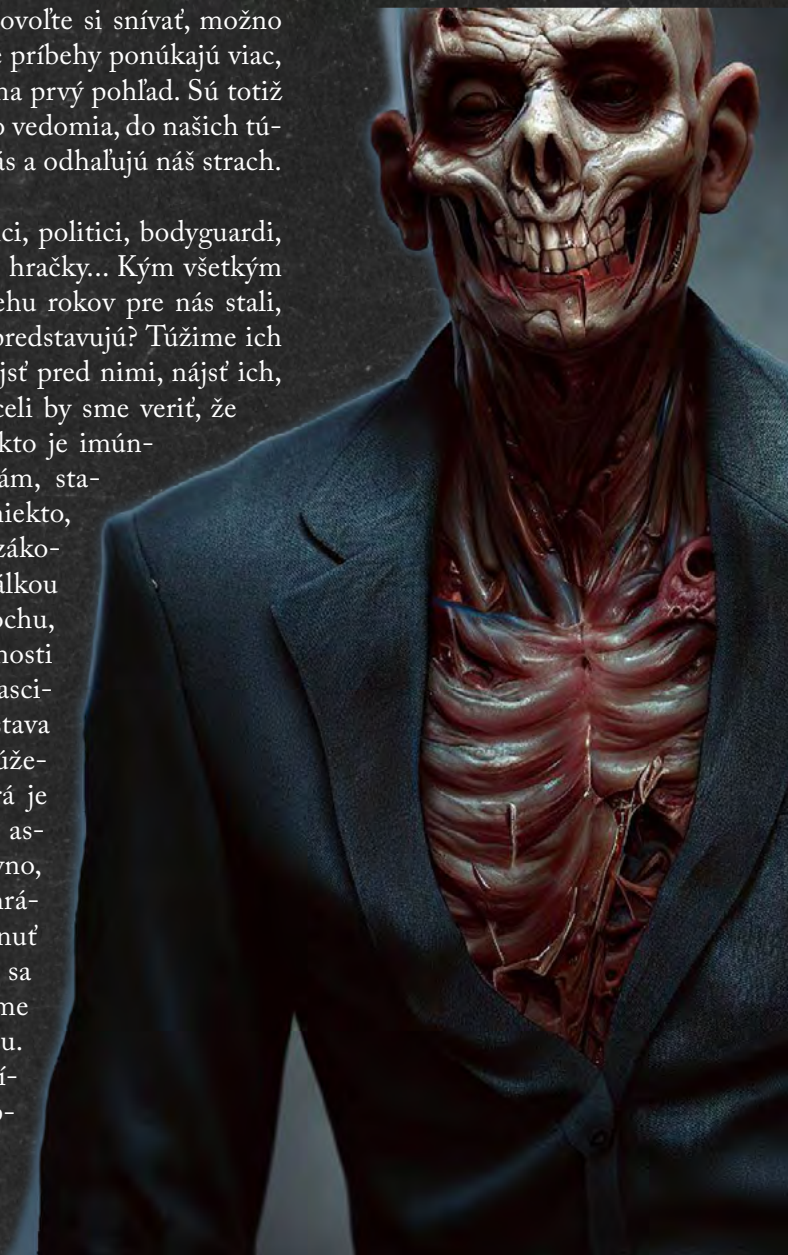
Prehnnité mesto Lenony Štiblaríkovvej (Vydavateľstv Hydra, 2017) ukáže Bratislavu v tom najhoršom svetle ako mesto plné špiny, temnej atmosféry, hmly, smogu a prehnnitých existencií. Ale inak si v ňom všetci nazývajú svorne spo-

lu s vrahmi, politikmi, upírmi a strigami. Kolorit dotvárajú potkany, útočné mäsožravé holuby a jedna záhadná mačička s cigaretou. Tri príbehy z možno blízkej budúcnosti prepája postava policajného mediátora Severína Zycha a jednou z postáv je upír – smoliar, zneužívaný ženami, depresívny, so sklonsmi k samovražde. Je to zúfalec s nezávideniahodným osudom, troska, priam chudák. Kto vysoko lietal, dopadol hlboko. Aj takto sa dá nazerať na upíra.

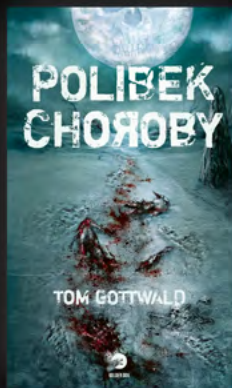

Uvoľnite sa a dovoľte si snívať, možno potom zistíte, že príbehy ponúkajú viac, než by sa zdalo na prvý pohľad. Sú totiž sondou do nášho vedomia, do našich túžob, obnažujú nás a odhaľujú náš strach.

Monštrá, milenci, politici, bodyguardi, lovci či sexuálne hračky... Kým všetkým sa upíri v priebehu rokov pre nás stali, čo všetko dnes predstavujú? Túžime ich zabiť, milovať, ujsť pred nimi, nájsť ich, ale hlavne – chceli by sme veriť, že existuje niekto, kto je imúnny voči chorobám, starobe a smrti, niekto, kto stojí nad zákonom, nad morálkou a možno, tak trochu, aj mimo pozornosti Najvyššieho. Fascinuje nás predstava všemocnej vytúženej bytosti, ktorá je reálnejšia než astrálne duchovno, je schopná ochrániť nás, ovládnuť a zmeniť, hoci sa tej zmeny desíme a odmietame ju. Byť, či nebyť upírom? Čo je lepšie?

CO MUSÍTE PŘECÍST... PŘEŽIJETE-LI APOKALYPSU

PETER DERŇÁR

MATKA

ilustrovala: Zuzana LaKiri Droppová

Snažila sa zatajiť dych, aby lepšie počula. S besným tlkotom srdca si však neporadila. Buch-buch-buch-buch... divoko ju udieralo do hrudníka, otriasalo uboleným telom. Päste krčovito zvierala, podvedome zaujala obrannú pozíciu, kým medzi prsníkmi jej stekal v drobných riečkach pot. Až keď ju prudké svrbenie hlavy donútilo agresívne sa poškríabať, uvedomila si, že vlasy má tiež celé zmáčané telesnými výlučkami. Očami neustále tikala medzi oknom a dverami. Odkiaľ prídu? Ktorý z týchto otvorov bude vhodnejší na útek?

Keď jej Oliver v máji oznámil, že na celých osem dní počas prázdnin rezervoval parádny zrub v Krpáčove, niekde v podvedomí jej začalo klíčiť semienko strachu. Netušila, kde to je, no zrub zrejme nebude niekde v centre rušného mesta. Od istého času, odkedy sa to stalo s Barborkou... Bola mestský typ, milovala kaviarne, nákupné centrá, korzo pulzujúce životom, výskotom detí, smiechom mladých ľudí. Príroda, to pre ňu bol maximálne park s pokosenými trávnikmi, no Oliver sa očividne snažil zbaviť ju absurdnej fobie z divočiny.

„Budeme tam ako v rozprávke, po večeroch si môžeme opekať,“ so širokým úsmevom vysvetľoval manžel a pri slove „opekať“ ju až myklo. Vari sa nepamätá? Veď tam bol tiež, išli si práve opekať... On však spokojne básnil ďalej: „V blízkosti je jazero, panenská krása, pozeral som to na Google mapách. Dokonca tam nie je mobilný ani televízny signál,“ škeril sa spokojne, no potom trochu zneistel. Zrejme si všimol, ako sa tvári. „Dúfam len, že sa tam dostaneme autom,“ vysvetlil vzápätí svoje obavy a do nej sa okrem strachu postupne zakrádala aj zlosť. So zatútenými zubami však súhlasila, hoci vedela, že keď tam dorazia, bude v pasci. „Chalani budú celí bez seba, zažijú ozajstné dobrodružstvo!“ ukončil svoj monológ nadšene, mysliac tým ich päťročné dvojčky. Vtedy ju naplo na vracanie, telo akoby aj takto chcelo zo seba vypudiť hrôzu, ktorá jej zovrela útroby.

Klára netušila, kedy sa to začalo... Vlastne to vedela celkom presne! Tie malé svine ju takmer zabili už keď sa drali na svet. Lekár ju nechal trápiť sa celú noc a nasledujúci deň, zjavne to bol fanatický zástanca prirodzených pôrodov. Prvý

sa z nej nakoniec vytlačil Jakub, ktorý ju roztrhal dostatočne na to, aby ho po krátkom odstupe a o niečo menej trýznivo nasledoval Matej. „Majú veľké hlavičky, bude sa im dariť v škole,“ flegmaticky zažartoval lekár, zašívajúc to, čo ostalo z jej pohlavných orgánov. Hlavy mali naozaj trochu väčšie, musela súhlasiť, no vtedy aj nasledujúce mesiace bola taká unavená, že toto bol naozaj jej najmenší problém.

Kto nemal dve malé deti naraz, netuší, čo je to chorobné vyčerpanie. Chlapci si dali záležať, aby nikdy nespali v rovnakom čase. Keď sa jeden pokakal, druhý reval od hladu, aby sa krátko na to vystriedali. Kým Jakuba kúpala, Matej si zakliesnil ruku do mreží v postielke a zavýjal tak silno, akoby ho mučili žeravým železom. Samozrejme, manžel jej pomáhal, ako vedel, no 24-hodinové služby boli hlavne na nej. Snažila sa ich milovať, ale zmietali ňou oveľa silnejšie pocity: únava, smútok, hnev, apatia... a potom... potom prišiel strach.

Prvý incident sa odohral v deň, keď chlapci oslávili tri roky. Varila slávnostný obed, na sporáku bublala polievka, v rúre sa pieklo kura a ona opretá o kuchynskú linku študovala recept na punčovú tortu. Zomlelo sa to v sekunde. Naľavo, na úrovni jej pásu sa objavila hlava, polievka zrazu začala kypieť. Automaticky jednou rukou posunula hrniec mimo dosahu plameňa a druhou dvihla pokrievku, keď tu sa jej do niečoho zamotali

nohy a už si len stihla uvedomiť, že padá, horúca polievka špliecha všade naokolo a v bezprostrednej blízkosti je minimálne jeden z jej synov. Nakoniec sa ukázalo, že tam boli obaja. Jeden zjavne pridral plyn a druhý jej vopchal medzi nohy podnožku. Kým jej v nemocnici ošetrovali popáleniny a ona sa snažila nevnímať odsudzujúce pohľady lekárov, sestier i vlastného manžela, myslela len na jedno: tí dvaja malí smradi, na ktorých akoby zázrakom nedopadla ani kvapka horúceho vývaru, to urobili naschvál! Dobré si to naplánovali a ešte lepšie zrealizovali. Boli jej synovia, no zároveň úplne cudzie bytosti. Mali akýsi šušlavý vlastný jazyk a fungovali ako jeden organizmus. Časy, keď sa ako bábätká nedokázali zosynchronizovať, ani pokiaľ išlo o spánok, boli dávno preč. Trávili spolu všetok čas, hlavy blízko seba, a buď si potichu niečo šuškali, alebo sa na seba iba pozerali, no jej bolo jasné, že vtedy komunikujú najintenzívnejšie. Čučali na seba takto celé minúty a potom sa zasmiali, čudne, dospelo, škodoradosťne, mimozemsky. To nebolo normálne, rovnako ako tie ich obrovské hlavy. Telá akoby ich nevládali dobehnúť, niekedy sa čudovala, ako ich na tých tenkých krkoch dokážu uniešť.

Vlastní synovia sa jej hnusili a zároveň ju desili. Od incidentu s polievkou začala byť obozretnejšia. Všimla si, že keď bol na blízku Oliver, chlapci boli poslušnejší, a ak to tak možno povedať, aj normálnej-

ší. Uľavilo sa jej, aj keď nastúpili do škôlky a ona začala opäť pracovať, zrejme ako jediná mala v pondelok ráno skvelú náladu a v piatok popoludní sa neponáhľala domov. Ako tiež zistila, chlapci mali v tých svojich dengľavých telách čoraz väčšiu silu. A boli na ňu dvaja! Vydrapiť im z rúk obľúbenú hračku alebo ich dostrkať pred umývadlo, aby si umyli zuby, začínalo pre ňu byť nemožné. Vzájomne sa chránili, ak náhodou nad jedným získavala prevahu, druhý okamžite útočil zo zálohy. Nemilosrdne, zákerne, brutálne. A ako sa na ňu pozerali... ako dravce na ľahkú korisť. Pokojne, bez emócií, s absolútnou istotou, že nemá kam uniknúť a čas hrá proti nej. Hoci bola nesmierne opatrná, väčšie či menšie kolízie boli na dennom poriadku. Dvere na WC sa just zasekávali práve vtedy, keď tam bola ona, práve jej neustále niečo padalo na hlavu z horných poličiek – zle položená kniha, šálka, dokonca žehlička. Už ani nepočítala, koľkokrát si z päty vyťahovala pripínáčky strategicky rozmiestnené na miestach, kadiaľ najčastejšie chodila, a v čase, keď si ani za ten svet nevedela nájsť papuče. Chlapci ju zopárkrát „náhodou“ porezali nožom, buchli do nosa dverami, vydesili uprostred noci, keď sa išla napiť. Oliver len so zmesou súcitu a výčitiek pozeral na svoju nemožnú manželku a netušil, že jej ide o život. Mal s ňou trpezlivosť, vedel, čím si v minulosti prešla... čím si obidvaja prešli.

A potom vyrukoval so skvelým nápadom stráviť čas leta v divočine a ona so zdesením sledovala, ako sa autom vzdiaľujú od relatívneho bezpečia civilizácie, kde mohla mať veci aspoň ako-tak pod kontrolou. Keď sa jej zdalo, že už sú na kraji sveta, zabočili doľava a trmáčali sa ešte aspoň polhodinu. Niekoľkokrát sa museli vrátiť, lebo zle odbočili, raz dokonca Oliver vystúpil, aby skontroloval, či neodtrhol podvozok. Keď konečne našli ten správny zrub, dokonale maskovaný lesom, a ona sa obzrela na zadné sedadlá, videla im to v očiach. Definitívu, nedočakavosť a vlastný ortieľ. Práve preto sa posledné tri dni ani nepohla od manžela, práve preto s predstieraným nadšením trvala na tom, že s ním pôjde aj na náročnejšiu turistiku, a práve preto sa na smrť vydesila, keď sa ráno zobudila a zistila, že vedľa nej nik neleží.

Bosá prebehla do obývačky spojenej s kuchyňou a vzápätí bola vonku. Prekvapilo ju, aká je tma – mohla za to masa starých stromov, ktorá zvierala zrub. Všetka tá zeleň musela stavbárom neuveriteľne prekážať v práci... Potriasla hlavou, toto nebolo dôležité. Chýbalo auto! Zrazu si matne spomenula na zvuk, ktorý ju pred pár minútami prebudil. Kvílenie motora, Oliver zrejme práve odišiel. Nemohla tomu uveriť, možno šiel len preparkovať. Včera spomínal, že sa mu nepáči ten obrovský smrek prudko sa nakláňajúci nad kapotu. Pomaly obišla zrub, nevšímajúc

si, že sa jej do nôh zabodávajú kamienky a popadané ihličie. Nič, všade len ticho vytvárajúce strašidelnú harmóniu s tým neprirodzeným šerom.

Zastala na terase, uprostred ktorej sa nachádzala najväčšia atrakcia tohto miesta – veľká vírivka. Chlapci, v tomto to boli prekvapivo úplne normálne deti, do nej chceli naskákať hneď po príchode, no Oliver zistil, že voda je doslova ľadová. Niečo nefungovalo alebo len nevedeli, ako na to, a s chlapom, ktorý ich ubytovával, sa bez mobilného signálu nemohli spojiť. Dva nasledujúce dni strávil Oliver jej opravou, a ako sa zdalo, včera večer dosiahol prelom. Voda sa začala zohrievať a teraz by už mala byť ideálna. Klára sa pokúsila zdvihnúť nezmyselne ťažký kryt, čo sa jej na prvýkrát nepodarilo. Akoby k vírivke ani nepatrili, Oliver sa domnieval, že si ho domáci z nejakých dôvodov zhotovil svojpomocne. „Asi aby mu tam nelozili medvede,“ smial sa na vlastnom vtipe, keď s fučaním odvalil drevený masív pohybujúci sa na pántoch a vo vzpriamenej polohe ho zaistil, aby sa spätne nesklopil. „Ale vážne, tu v okolí Brezna je ich vraj najviac na Slovensku. Na druhej strane Chopku je šialená výstavba, preto sem došli aj odtiaľ, tu je pokoj,“ pokrčil plecami. „Takže chlapci, do lesa sami nechodte. A k vírivke sa približujte len pod dohľadom dospelých osoby,“ zatváril sa ustarostene, kontroľujúc mechanizmus, ktorý istil poklop vo

vzpriamenej polohe. Synovia naňho len bezvýrazne pozreli a odbehli do zrubu. Klára sa toto všetko prehánalo hlavou, kým zbierala sily, aby druhýkrát zaútočila na kryt. Tentoraz sa jej podarilo odvaliť ho a vzápätí do ovzdušia vystrelil oblak pary. Voda bola horúca, prihorúca, ako rýchlo zistila, a vírivku vyplňala takmer až po okraj. Keď do nej niekto vlezie, bude sa vylievať. Mykla plecom, mala väčšie starosti... Prudko otočila hlavu, zdalo sa jej, že za rohom zrubu zmizla detská ruka. Vzápätí si periférne všimla pohyb v jednom z okien. Alebo to bol len odraz svetla? Akého svetla? Veď šero medzičasom akoby ešte zhustlo. To tie malé špiny, na pár sekúnd na ne zabudla, no už po nej idú. Áno, z diaľky začula ten ich smiech, nemohla si ho s ničím pomýliť. Škorodostný, nedetský, neľudský... Nohy ju zrazu prestali poslúchať, kľčovito sa držala okraja vírivky, neschopná pohybu. Čo ďalej? Má tu ostať a čakať na manžela? Ako dlho? Silou vôle sa nakoniec konečne odlepila z miesta a oblúkom začala obchádzať zrub. Za rohom, kde sa mihla ruka jedného z jej synov, nikoho nebolo... ani za ďalším. Tmavé okná domu na ňu zlovestne žmúрили, dvere, ktorými pred chvíľou vybehla, boli privreté. Nechala ich tak ona? Nevedela. Ťažko oddychovala uvedomujúc si, že teraz majú jej synovia ideálnu príležitosť zasadiť jej posledný úder. Bola na nich sama, uprostred lesa, bosá, len v pyža-

me a na smrť unavená. Po centimetroch sa posúvala ďalej, pripravená kedykoľvek sa zvrtnúť a šprintovať, kým jej neroztrhne pľúca. Trvalo nekonečne dlho, kým sa dostala do kuchyne, zo všetkých strán očakávala útok, ktorý neprichádzal. Takto ju mučili a museli si to šialene užívať. Až teraz si na stole všimla odkaz.

**„IŠIEL SOM DO OBCHODU.
PRED OBEDOM SA VRÁTIM.“**

Zarazila sa. Veľké tlačené písmená, priveľké, detské. Dvojčky ju dávno nepustili do svojho sveta, netušila, či vedia písať, a bola priveľmi rozrušená, aby dokázala nájsť súvis medzi zmiznutím Olivera a týmto potenciálne falošným odkazom. Snažila sa aspoň rozpomenúť, ako vyzerá písmo jej manžela. Nešlo to. Všetky správy si písali cez WhatsApp, Messenger alebo mail. Pokrútila hlavou, drvil ju strach, s ktorým teraz súperila ďalšia silná emócia – hnev. Prosila ho, aby ich na nákupy zobral so sebou, tvárila sa, že sa teší na obchodíky so suvenírmi v okolitých obciach. Možno ju aj budil, no vyčerpaná životom práve toto ráno spala príliš tvrdo. A možno dostal chuť opäť raz ju nejako prekvapiť.

Strhla sa. Nepočula ich prichádzať, no posledné roky sa bála aj vlastného tieňa, zmysly mala vybičované, predráždené, schopné zachytiť aj najmenší prejav života jej synov. Stáli vo dverách, čudne cerili tie svoje malé ostré zuby, no inak mali tváre bez výrazu. Nechceli nič a zároveň

všetko. V ušiach jej bzučalo, stavila by sa, že ten zvuk vo vlnách prichádza práve od nich, akoby ho vysielali tie ich hlaviská. Zároveň v celom tele pocítila mravčenie, cítila potrebu poškriabať sa všade naraz, strhnúť zo seba pyžamo a driapať sa do krvi. Mala chuť vrieskať, utekať, biť sa o život, no rovnako ako dvojčky nedala nič najavo. Keď už to bolo neznesiteľné, chlapci sa rozdelili. Akoby boli vopred dohodnutí alebo si všetko povedali tým čudným bzučaním. Jeden ostal vo dverách, druhý zamieril k drezu. Vo veľkom stojane bolo pozapichovaných azda dvadsať pekelne ostrých nožov. Na jednom z nich sa hneď prvý deň porezala, niekto ho schoval v príborníku medzi varešky.

„Urobím vám raňajky?“ vyskočila zrazu a k nožom sa jej podarilo dostať skôr ako Matejovi. „Sadnite si k stolu,“ zaštebotala hlasom, ktorý ani sama nepoznala, a jej úsmev už nemohol byť falošnejší. „Tu máte vodičku,“ v chvate zobrala dve plechové šálky z odkvapkávača, naplnila ich, obzerajúc sa ponad plece, a položila ich na okraj linky. Dvojčatá sa na seba pozreli a zjavne si opäť bez slov vymieňali informácie. Čo si „hovorili“? „Ešte sa s ňou trochu pohráme.“ „Máme čas, otec sa už nevráti.“ „Nech nám najprv spraví jedlo, potom to skončíme.“

Ruky sa jej tak triasli, že si ich radšej schovala za chrbát. Pripadalo jej, že muselo prejsť aspoň päť minút, počas

ktorých všetci nemo stáli a vzájomne sa premeriávali. Potom sa zjavne chlapci na niečom dohodli a Jakub opustil stano-
vište medzi dverami. Hneď ako si sadli
k stolu, Klára sa prestala hrať na sta-
rostlivú mamu a šprintom sa rozbehla
k dverám. Asi ich prekvapila, pretože než
vstali, bola v predsieni a vzápätí za sebou
zamykala dvere spálne. Vedela, že majú
zvnútra kľúč, bolo to prvé, čo skontro-
lovala hneď po príchode. Nemala radšej
utiecť von? Zvládla by to bosá, oblečená
v pyžame uprostred lesa? Odkedy prišli,
nevidela v okolí živého človeka, len občas
začula po krivolakých nespevnených ces-
tách kvíliť motor auta.

„Mamííí,“ ozvalo sa spoza dverí, až
ju myklo. Mama – asi najkrajšie slo-
vo v ústach dieťaťa. Mamička, mamka,
maminka... ktorá žena by ho nechcela
počuť? To, čo teraz prenikalo cez štrbiny
okolo dverí, znelo skôr ako sykot hada.
Jedovaté slovo sa k nej plazilo, boleli ju
z neho uši. Nebol to výkrik vystrašeného
dieťaťa, ktoré nevie, prečo sa jeho mama
zrazu zatvorila v izbe miesto toho, aby
mu urobila slúbené raňajky. V tom slove
znel smiech, výsmech, provokovalo, hralo
sa s ňou. „Mamííí,“ zaznelo teraz dvoj-
hlasne doplnené o chichot, spotvorené,
vykastované, obraté o svoju podstatu.
Potom sa pomaly začala hýbať kľučka.
Žiadne myksľovanie sprevádzané bucho-
tom, len klzavý pohyb bez náhlenia. Nadol
a zase nahor, nekonečne dlho. „Mamííí,“

vyslovované rovnako pomaly, s pôžitkom.
Potom na dvere dopadla päšť. Buch. Len
raz. Buch. Ešte raz. Niečo zacvendžalo.
Nôž. Na zem padol nôž. Buch, buch,
buch... Pochopila, čím chlapci útočia na
dvere, zvrieskla od strachu. „Mamííí...
kedy nám spravíš raňajky?“ Vysmievali
sa jej najdlhšou vetou, ktorú vyslovili za
posledné mesiace. Chichotali sa a naďalej
do dverí zabodávali čepele. Vedela, že to
je len predohra, a v diaľke sa márne sna-
žila zachytiť zvuk motora prichádzajúce-
ho auta. Potom si uvedomila, že búšenie
prestalo, za dverami nastalo takmer úplné
ticho. Nie úplné... niečo si šepkali tým
svojím jazykom, predstavovala si, ako sa
dotýkajú neprirodzene vysokými čelami.
Dlho sa nič nedialo. Klára sa snažila za-
tajiť dych, aby lepšie počula. S besným
tlkotom srdca si však neporadila. Buch-
buch-buch-buch... divoko ju udieralo
do hrudníka, otriasalo uboleným telom.
Očami neustále tikala medzi oknom
a dverami. Odkiaľ prídu? Ktorý z týchto
otvorov bude vhodnejší na útek?

Zrejme boli chvíľu preč. Sakra, mala
utiecť! Teraz už bolo neskoro. Niečo
buchlo a spod dverí sa zrazu vyvalila ne-
jaká tekutina. Vzápätí jej do nosa udrel
nezameniteľný zápach. Benzín! Mu-
seli ho v kanistri priniesť z technickej
miestnosti na boku zrubu. Domáci v nej
okrem iného skladovali motorovú ko-
sačku. Toto je definitíva, koniec skrýva-
niu. Ak tu nechce zhorieť, buď prejde do

útoku, alebo... Horúčkovo rozmýšľala až si dohrýzla vnútro úst. Spod dverí sa stále valila tekutina... už vedela, čo musí spraviť. „Chlapci,“ zakrákala a musela si odkašľať, aby si prečistila hrdlo. „Chlapci moji,“ zakričala veselo. „Už máte na sebe plavky? Vírivka je pripravenááá!“

Aktivita za dverami razom ustala. Zabrál jej jediný a posledný tromf? Ticho sa predlžovalo. Ako vždy jej neodpovedali, možno premýšľali, možno spolu komunikovali bez slov, možno čakali, kedy otvorí dvere a možno... Niečo začula od okna. Šplechot. Musela si stať úplne bokom, aby vírivku zahliadla. Boli tam a horúca voda, z ktorej sa stále husto parilo, im zjavne neprekážala. Mala pravdu, nemohli byť z tohto sveta, nemohli to byť normálne deti! V tejto chvíli však bolo najdôležitejšie, že sa ich dokázala zbaviť. Obľialo ju neopísateľné šťastie, no teraz sa nemohla zastaviť. Pribehla k dverám, odomkla ich a vybehla von.

Prikrčená sa zakrádala popri zrube. Nohy mala ako z gumy, napínalo ju na vracanie, no vedela, čo musí urobiť. Na rohu zastala, zhlboka sa nadýchla a vyklonila sa len natoľko, aby jedným okom skontrolovala situáciu na terase. Nič. Niekoľkokrát rýchlo zažmurkala. Vírivka bola prázdna. Naletela im! Spanikárila, obrátila sa, zbadala rýchly pohyb, záblesk ocele a vzápätí cítila, ako jej do hrude preniká nôž. Zapotácala sa, zažmurkala, pokrútila hlavou... Opatrne si siahla na

brucho, pozrela na ruky. Boli špinavé, ale nie od krvi. Útok od chrbta bol len zhmotnením paniky, ktorá jej znetvorovala črty a načisto domotala hlavu. Bola sama a potvrdil to šplechot ozývajúci sa spoza rohu. Chlapci museli byť pod vodou a teraz sa vynorili. Hlasno vydýchla a vzápätí sa chytila za ústa. Opäť opatrne vyzrela spoza zrubu. Dve veľké hlavy, otočené k lesu, sa vznášali na vode. Ako nejaké bójky. Neváhala už ani sekundu, zmobilizovala všetky sily, prebehla posledných pár metrov a zaprela sa do krytu. Ten sa však ani nepohol. Nechápala, v šoku pozerala na hlavy, ktoré ju prekvapivo stále nezaregistrovali. Mokré vlasy prilepené na bielej pokožke. Príliš bielej. Boli to nafukovacie lopty... dostali ju, vírivka nemala byť ich hrobom, ale jej. Sprostaňa! Hlavou prudko krútila na všetky strany, zovšadiaľ čakala posledný útok, no náhle si uvedomila viac vecí naraz. Poklop držal na mieste háčik, ktorým ho zrejme pred pár minútami sama podvedome zaistila. Rukou ho teraz automaticky odstrčila, keď vtom sa k nej balóny začali otáčať a... boli to naozaj hlavy jej dvojčiat. Zvrieskla a to už poklop ako v spomalenom filme padal nadol. Všimla si, že tesne predtým ako pleskol o hladinu, sa chlapci opäť ponorili. Nájdú v sebe silu, aby poklop odvalili? Keď človek bojuje o život, dokáže nemožné... Opäť zúrivo zvreskla, vlastným telom sa navalila na drevo a potom nastalo ticho. Nechá-

pala. Vari ich drevený masív predsa len zasiahol? Myšlienka v nej ešte nestihla doznieť, keď zacítila vibrácie. Dve malé tela sa pokúšali vyslobodiť. Päste, hlavy, plecia či nohy narážali na drevo a ona cítila, ako sa nadvihuje. To nie je možné! Tie netvory mali nadľudskú silu. Celý čas vedela, že to sú silní protivníci, akoby ani neboli z tejto planéty, akoby ich nevyvrhla ona, ale nejaká vesmírna obluda. Nevedela, čo viac robiť, aby ich udržala dole.

„Mamííí,“ začula spod seba. „Mamíííí,“ kričali dvojhlasne, no opäť to bol skôr výsmech. Volanie o pomoc znie inak, toto bol bojový pokrik a ona sa nemienila vzdať. Prstami sa zakvačila o okraj vírivky a aj takto držala poklop na mieste. Ako dlho to ešte vydržia? Ako dlho to vydrží ona? Varili sa v horúcej vode a neverila, že medzi hladinou a poklopom môže byť dostatok miesta, aby sa mohli nadýchnuť. Bola to dokonalá pasca, a predsa... Tie svine bojovali absurdne dlho a silou, ktorú nemohli mať žiadne päťročné deti. Keď konečne všetko utíchlo, sprvu tomu nedokázala uveriť. Ani za svet by teraz nezliezla dole, už videla, ako poklop vzápätí vystrelí do výšky a vynoria sa tie ich odporné hlavy, aby sa na ňu vrhli.

Ako dlho tam takto ležala? Čo cítila? Kedy panický strach vystriedala úľava? Kedy jej z pliec padla obrovská záťaž? Kedy pochopila, že je naozaj po všetkom? Zrazu sa cítila veľmi ľahká, a áno,

šťastná! Zistila, že sa usmieva. Konečne sa aj pohla, najprv pomaly, no potom doslova doskackala do zrubu, osprchovala sa, umyla si zuby a spravila raňajky. Svoju porciu praženice s chuťou zjedla, zvyšné štyri nechala zakryté pokrievkou na panvici. Nemohla si pomôcť, jedna bola aj pre Barborku, jej krásne dievčatko. V septembri by oslávila desať rokov, bola by to už veľká školáčka. Určite by sa dobre učila, bola veľmi inteligentná. Ako by však vychádzala s učiteľmi a spolužiakmi? Dievčisko jej veru občas dalo riadne zabráť. Začalo sa to už pri pôrode, nasledovalo niekoľko pekelných rokov, počas ktorých odmietala dňom i nocou spať a takmer nič nejedla. A keď konečne trochu zosilnela... Nedalo sa inak. Klára mala stále pred očami jej pokrivenú tvár, keď padala zo skaly. Oliver ich zobral na nevinný výlet do Malých Karpát, ktoré v skutočnosti nie sú až také malé. Výstup na Čiernu skalú bol nesmierne náročný, a keď boli konečne hore a Oliver zháňal drevo, aby si mohli opekať, Barborka privádzala Kláru do šialenstva balansovaním na hrane skalnatého hrebeňa. Dobre vedela, o čo jej ide, videla jej to v zlomyseľných očiach, ktoré sa v sekunde vedeli zmeniť na nevinné studničky, keď bol na blízku jej otec. Klára pochopila, že dcéra ju tentoraz chytila do pasce, ako správna matka ju musela nasledovať k okraju brala, podať jej ruku... no rozhodla sa jej uniknúť jediným možným spôsobom.

Dievčisko sa vyškieralo, stojac jednou nohou na kameni a druhou vykračujúc do hlbiny. Namiesto toho, aby ju potiahla k sebe, štvchla do nej. Len trochu, dávala si pozor, aby tá malá sviňa neurobila nejaký šikovný manéver, ktorý by Kláru stál život. Našťastie ju prelštla a po poslednom pohľade do jej vytreštených očí bolo po všetkom. To už vedela, že v bruchu nosí ďalší život, novú šancu na šťastie. Netušila, že až dvojnásobnú.

„Prečo je tu rozliata voda?“ začula z predsiene.

„Ahoj, láska!“ privítala manžela, keď sa s otáznikom v očiach a s plechovým hrnčekom v ruke zjavil vo dverách. Vrhla sa mu do náručia. Opatrne sa k nemu pritla, aby neublížila tomu vzácnemu pokladu, ktorý v sebe skrývala. Teraz budú trochu trúchliť, budú si vzájomne oporou a potom mu to víťazoslávne oznámi. Konečne budú šťastní!

PETER DERŇÁR

Narodil sa v Nitre a vyrastal v Palárikove. Po absolvovaní novozámockého gymnázia vyštudoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave odbor filozofia, slovenský jazyk a literatúra. Je laureátom scenáristickej súťaže Cena Tibora Vichtu v kategórii Internetový seriál, pričom na

základe jeho scenárov následne vznikol v televízii JOJ 24-dielny internetový seriál Old Bojs. Svoju prvú zbierku poviedok napísal ako štvrták na základnej škole, za jednu z nich bol ocenený v celoštátnej súťaži, ktorá dávno neexistuje. Je autorom trilerov *Škrabot*, *Kladivo* a *Adam a Eva*, ktoré vyšli o vydavateľstve Lindeni, pričom jeho debut *Škrabot* sa dočkal aj českého prekladu (*Ve tmě*). Viac ako dvadsať rokov pracuje ako novinár. S manželkou a dcérou žije v Bratislave.

MUTTER

(báseň na povídku Petera Derňára)

*Nemělo by být nic silnějšího mateřského pouta, no realita nebyvá nikdy snem.
Co by matka měla dát do života dětem svým, se dost často v hrůze traumat ztrácí.
Tragicky ničívá tíseň kontraakce mezi matkou a jejími dětmi znásobena bolí.
Darování života je relativním poznatkem, za jehož vykoupení se vysoká cena vrací.*

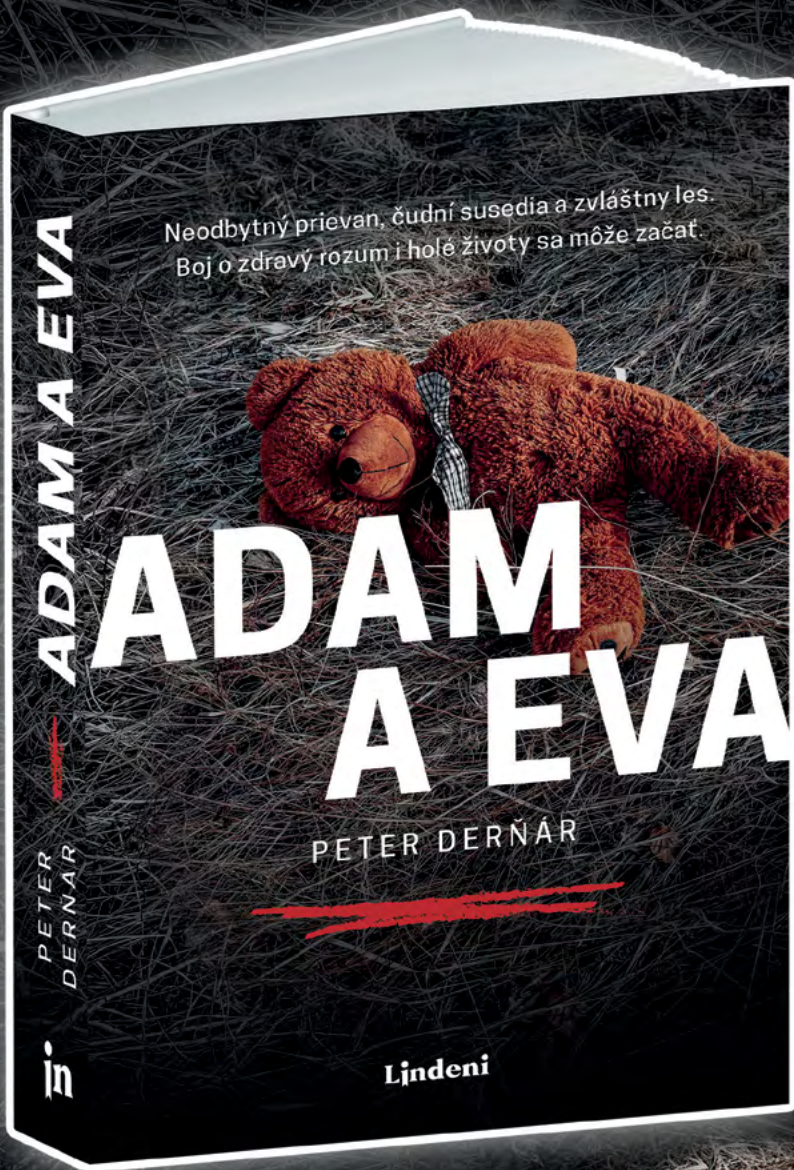
*Počít, donosit, porodit, jak líhně v Matrixu! Jen bez té krásné klamavé iluze kolem,
kdy dětem nesedí matka a matce její děti, jako by se jednalo o úplně jiné druhy.
Život se snad vždy sám nakonec prosadí, přesto může být od začátku morbidním
i sebevražedným zároveň. Hranice ztrácející své pevně společností dané kontury.*

*Vyznívá to vše liše. Není důvodu si myslet, že jinak by to mohlo být i snad.
Nositelky života jej samy vraždí, když mají pádný důvod i neodbytné potřeby.
Život není jen o dávání, je obzvláště o plnění, kdy může dítě být nechtěným vetřelcem.
Co ten nevinný tvoreček potom proti celému světu zmůže, když jediné, co má, jsou postřeby.*

*Ztráta vlastního života pro život nový, asi se někomu zdá jako tíživý dotyk smrti,
ovšem kdo se prosil narození? Kdo chtěl být spojen s dokonale rozbitými lidmi?
Přežívat, bát se sám o sebe a doufat, že se někdy něco opravdu znatelně změní.
Utrpení stává se normou, v níž není šance na změnu vzorců, snad pokud se svět vylidní.*

*Mateřství by mohlo být i krásné, bez všech těch vzorcových zátěží, jež ničí děti.
Zabíjení lidskosti v nás, v tom člověk je opravdový přeborník bez konkurence.
Děti, rodiče, role se tak zvláště mění, až by se mohlo zdát, že jde o promyšlený plán.
První, co v tomto vztahu je, je Smrt! A posledním kdesi v pohádkách respekt a tolerance.*

A kdesi se krčící více mrtvá nežli živá naděje lásky...

TENTO DOM NÁS POŽIERA...

Od autora mrazivých románov Kladivo a Škrabot.

www.albatrosmedia.sk

Lindeni

VLASTNOU KRVOU

ROZHOVOR S AUTORMI POVIEDOK

pýtala sa: Andrea Farkašová

Aká je vaša najrannejšia spomienka na prvý stret s hororom?

Roman Bílek:

Napadajú ma hneď dve veci, a obe jsou spojené s filmovým hororom. Nejsem si ale schopný vzpomenout, co bylo dřív. V době mého mládí frčely pirátské videokazety dabované jedním týpkem, a v rámci té pokoutní domácí filmové produkce jsem viděl osmdesátkové šupy jako *Maniac cop*, *Kukuřičné děti*, *Noční můra v Elm street*, *Lesní duch*, *Halloween*... Druhou možností je polská televize, kterou jsme tady na Ostravsku všichni chytali. V ní jelo Kino nocne, kde kolem půlnoci vysílali mimo jiné i hororové snímky jako *Čelisti*, *Osvícení*, *Psycho*... Taký si pamatuji, že jsem na TVP sledoval pořad *Alfred Hitchcock uvádí*. K literárnímu hororu jsem se dostal víceméně až po sametové revoluci. Zde si to pamatuji konkrétně – bylo to v roce 1993, kdy u nás poprvé vyšlo *To* Stephena Kinga.

Peter Derňár:

Predpokladám, že to musela byť niektorá z klasických rozprávok. Veď viete... temný les, blúdenie, chvíľková nádej, že postavy

sú z najhoršieho vonku a následné uvedomenie si, že im ide o holý život. *Janko a Marienka* napríklad. A nikdy nezabudnem na desivý animák *Krvavá pani* z roku 1980 od Viktora Kubala. To mi rodičia naozaj nemali dovoliť pozerat'.

Radoslav Kozák:

Literárne to bol *Dracula* od Brama Stokera. Čítal som ho asi ako štrnásťročný a celkom ma dostal. Práve vďaka Draculovi milujem tento žáner. Z filmového hororu to bol *Halloween 2*. Vtedy som mal možno desať rokov. Film mi požičal otec na videokazete (áno, pamätám si ešte video-požičovne) a potom ho so mnou odmietol pozerat'. Bolí to pekné časy, keď som sa ešte dokázal tak detsky, naivne báť.

Ivan Kučera:

Ak nerátam stret s „bežným“ zlom, akého sa dopúšťa človek na človeku, tak asi polnočné pozeranie hororov na Nove v piatky a soboty v 90. rokoch. Mal som trauma z odmaskovania Predátora v močiach alebo z cupitania Chuckyho okolo na strechu prevráteného policajného auta. Čo sa hororovej literatúry týka, tu sa moje

prvé spomienky na žáner spájajú neprekvapivo so Stehenom Kingom, keďže moje detstvo a dospelovanie sa odohrávalo koncom 80. a začiatkom 90. rokov a vtedy v našich končinách fakt veľa hororových kníh nevychádzalo. Knižnica v našom meste bola rozdelená na dve zóny: na detské oddelenie a oddelenie pre dospelých. Horory ma popri *Troch pátračoch* a *Jurskom parku* lákali najviac, ale vzhľadom na môj nízky vek bolo pre mňa nemožné dostať sa k nim. Tak si ich požičiavala staršia sestra a nosila mi ich. Vďaka tomu som sa dostal k jeho najlegendárnejšej sedemdesiatkovej a osemdesiatkovej tvorbe typu *Mangel*, *Kukuríčné deti*, *Cujo*, *Cintorín zvieratiek*, *Mŕtva zóna* alebo *Misery* u nás vydaná pod kurióznym názvom *Mizéria*. Ako som spomínal, vtedy sa k iným menám až na pár výnimiek ani dostať nedalo, takže nečudo, že horory v našej knižnici sa zmestili na tri krátke police. Paradoxne sa mi ale od Kinga vždy najviac páčili nehororové veci typu *Posledná priečka na rebríku*, *Telo* alebo *Nadaný žiak*. Posledný menovaný dokazuje, že najotrasnejšie veci nepáchajú hororové fiktívne bytosti, ale človek.

Pavel Renčín:

To si pamätujem presne. Kniha ruských pohádek *Krása nesmírná* s veľmi živými ilustraciami. Ta Baba Jaga v moždírí odstrkujúci se koštětem, letící temným lesem a plot kolem její chalupy, na kterém jsou

kostry a lebky se zářícíma očima... tenhle výjev mě děsil ves nech roky, kam se na něj hrabe cokoli dalšího.

Lenona Štiblaríková:

Mala som asi sedem rokov, keď ma rodičia vzali do kina na hranú rozprávku *Palček a obor*. Bola o siedmich deťoch, ktoré otec nedokázal uživiť, a preto ich odviedol do lesa, aby sa ich zbavil. Oni sa, v snahe vrátiť sa domov, dostali do príbytku obra a obrine, ktorí tiež mali sedem malých detí-obríčiat. Všetko vyzeralo byť v poriadku, obrí deti nakrmili, uložili do postieľok, akurát, že obor ich mal v spánku podrezať, aby ich spolu so ženou všetky zjedli! Najmladší z bratov to započul, vymenil svojim súrodencom čiapky s obríčiatami, a tak obor podrezal krky svojim vlastným deťom. Deti potom utiekli a obor ich s revom prenasledoval. No mne stále vrátilo v hlave, čo sa to stalo s obríkmi?! Dodnes si pamätám, ako veľmi som prežívala Palčekove trampoty a ako silno som mu držala palce!

Podobne ma dostala temná hrozivá atmosféra v rozprávke o obrovskom mlyne a strašidelnom mlynárovi, kde všetci, čo v mlyne robili, boli jeho otrokmi, ovládal ich duše a mučil ich telá. Nejakým spôsobom sa mu zapredali a túžili sa vykúpiť, no on im to nedovolil. Ten mlyn bol desivé miesto.

Mojimi prvými hororami z americkej kinematografie boli asi *Aligátor*, *Lesný duch*

a Čeluste, *Votrelec* a *Predátor*, no a, samozrejme, *Nočná mora z Elm street*. Každý film ma udivoval niečím novým – akciou, efektom, myšlienkou, atmosférou, hudbou... Vtedy som prežívala pocity akosi intenzívnejšie, citlivejšie. Dnes som už „otrlá“ a sčítaná, film ma len máločím dokáže šokovať alebo vydesiť, skôr sa zabávam a od dobrého hororu čakám aj kvalitnú kameru, dialógy, herecké majstrovstvo a nápad s hudbou. Lenže, viac sa úplne do filmu ponoriť nedokážem, len ho sledujem ako divák. Zvonku. Čo mi je občas aj ľúto, lebo prežívanie hororu predpokladá, že sa do neho ponoríte, nevidíte nič okolo seba, musíte vidieť, čo bude nasledovať... hoci viete, že nič dobré to nebude.

Aký ste fanúšik? Čo od hororu očakávate, keď si k nemu sadáte?

Roman Bílek:

To zase záleží, jestli si sedám k hororu filmovému alebo literárnemu. Poslední roky cítím, jak se, minimálně u mě, ty pomyslné nůžky mezi těmito směry rozevírají. Co se týče filmového hororu, začínám být znuděný fanoušek. Bijáky, které mě ten který rok nadchnou, se dají spočítat na jedné ruce nepřilíš zdatného dřevorubce. A nemám už ani potřebu „sledovat, co se kde šustne“, raději počkám na nějaké ohlasy, jestli to má vůbec cenu. I když to samozřejmě v rámci nějakého osobního vkusu není úplně směrodatné. Výjimkou byly filmy, na které jsem psal

recenze. Musím přiznat, že některé jsem si opravdu protrpěl. Přijde mi, že je to nyní akorát o předvídatelných klišé a prvoplánových lekačkách; výrazně mi chybí lepší scénáře. Chápu, že ne každý má peníze na nějaké super triky, na druhou stranu blbý příběh ani super triky nezachrání. Přitom celosvětová produkce hororů je poslední více než desetiletí megalomanská. Ale jak se často říká – 90 % ze všeho je odpad. To literární horor je pro mě zcela jiná káva, tady mám utkvělý pocit, že mám pořád co objevovat. A to si zcela vystačím s domácí a překladovou produkcí, a ještě si musím vybírat. Zatímco filmu věnujete obvykle tak dvě hodiny života, u knih je to mnohem déle, ale za mě je ten zážitek vesměs intenzivnější. Zde se bohužel projevuje nedostatek času. Ten nám soustavně někdo krade, že? Každopádně někdy mám pocit, že si kupuju knihy jen proto, aby mě pomalu vystěhovávaly, protože číst stílám tak čtvrtinu. Ale abych se vrátil k položené otázce, obecně to mám asi tak, že od hororu už určitě neočekávám, že se „poseru strachy“. Prioritou je pro mě pohlcující atmosféra, u knih čtivost, u filmů napínavost, propracované postavy, a příběh, který se snaží alespoň o nějakou originalitu a umí balancovat na hraně žánrových mantinelů. Vždy by ti to dílo mělo něco dát, jinak je to nuda a ztráta času.

Peter Derňár:

Že ma najprv učiťíka, potom znepokojí

a následne šokuje. Nepotrebujem potoky krvi ani črevá derúce sa z brušnej dutiny. Stačí mi atmosféra, ktorá pomaly hustne až sa v istej chvíli definitívne zmení na niečo brutálne desivé, až cítim potrebu rekordne rýchlo čítať, aby som sa toho všetkého zbavil. Pri Karikovej *Trhline* sa mi to stalo. Oči mi behali zo strany na stranu tak rýchlo, až mi prišlo zle.

Radoslav Kozák:

Nech to znie akokoľvek zvláštne, väčšinou relax. Do veľkej miery môj očakávaný pocit závisí aj od konkrétneho hororu, respektíve subžánru. Od *Conjuringu* musí divák požadovať iný zážitok ako od *Eden Lake*. Od *Halloweenu* iný ako od *Night of the Living Dead*. Aj to je na našom žánri také skvelé. Že je rôznorodý a na hocikakú príležitosť alebo náladu sa dá vybrať ten správny. Ak som mal ťažký deň a chcem si oddýchnuť, volím väčšinou osemdesiatkový slasher. Naozaj mám však rád horor s presahom, s hlbšou myšlienkou. Také sa už hľadajú ťažšie. Ale o to je zážitok mocnejší.

Ivan Kučera:

Najmä atmosféru. K hororu síce patrí krv, ale nie je to až také nutné, ako by sa mohlo zdať. Niektoré najlepšie horory neobsahujú temer ani kvapku krvi. Správne použitý krvavý detail vie na diváka a čitateľa zapôsobiť, ale nemám v láske samoúčelné bitúcky. Násilie v hororoch za posledné

roky strašne devalvovalo, každý druhý autor píše vety á la „odtrhlo mu hlavu“ alebo „z rany mu vystrekla krv“. Koho toto zaujíma? Vracia to žáner desiatky rokov do minulosti a to je škoda. Násilie v hororoch by som prirovnal ku koreniu: dodá jedlu chuť, ale ak to s ním preženiete a vysypete tam toho za pol dlane... Toto samozrejme neplatí o extrémnom horore, to je samostatná disciplína a tam naopak ide o zobrazovanie násilie a príbeh a všetko ostatné je na vedľajšej koľaji. Spomeniem Monicu J. O'Rourke, Daniela J. Volpeho, možno kedysi Clivea Barkera.

Pavel Renčín:

Od té doby, co se mi narodily děti, už se nebojím tak rád a k hororu moc často nesedám. Na druhou stranu se v životě bojím jen o své nejbližší. Jinak mě už spousta věcí děsit přestala.

Lenona Štiblaríková:

To, čo od každej dobrej knihy – zaujímavé, živo vykreslené postavy, napínavý dej, zápletku, ktorá ma prekvapí a od hororu obzvlášť ešte postupné budovanie atmosféry strachu, beznádeje, zúfalstva...

Existuje konkrétny subžáner hororu, ktorému holdujete, alebo vám vyhovuje, či by ste sa mu chceli venovať? Alebo naopak taký, ktorý vôbec nemáte radi?

Roman Bílek:

Ne. Myslím si, že všetky ty žánry a sub-

žánry jsou v dnešní době už hodně omezující a přežití. Stejně jako se dá stvořit třeba výborná inovativní duchařina, tak se můžete setkat s něčím, co nepřináší lautr nic nového a jen dokola omílá již nesčetněkrát vyřčené. Svým způsobem obdivuju ty fanoušky, kteří se pořád dokola dívají třeba na vyvražďovačky, a pak řeknou, že jich za rok viděli dva tucty a tahle byla fakt super a tady ta stála za prd, i když obě mají absolutně stejné dějové schéma. Nedělím knihy a filmy na žánrové, a pomyslné „velké umění“, stejně jako nemám rád řeči typu „když to není horor, tak mě to nezajímá“. Prožitky mají být pestré. A prostě se mi to buď líbí, nebo ne, to je celé. Raději budu střídat horor, sci-fi, existencionalní román, drama a cokoli jiného, než se topit v unylé instantní produkci.

Peter Derňár:

Mám rád found footage, teda horor, ktorý sa čiastočne tvári ako dokument – dokáže ma spoľahlivejšie vydesiť a vtiahnuť do deja. Čo naopak ide úplne mimo mňa, to sú zombíci – hodia sa skôr do komédií, pokojne aj animovaných.

Radoslav Kozák:

Ako divák mám rád slasher, je to taká moja verzia romantickej komédie. Ale neviem, či by som sa niekedy pustil do jeho písania. V texte fungujú iné triky než vyskakujúci vrah s mačetou. Rád čítam a pozerám nadprirodzené príbehy alebo home

invasion filmy. Čo vyložene nemám rád je revenge horor, pretože na mňa nefunguje. Vezmime si napríklad tradičného zástupcu tohto subžánru, *I Spit on Your Grave*. V prvých dvadsiatich minútach filmu skupina ľudí surovo znásilní mladú dievčinu a ona ich po zvyšok času loví a vraždí. Začiatok je silný, ale potom sa vytráca hororová atmosféra. Akosi sa neviem stožniť s tým, že by som mal súcítiť s násilníkmi, ktorí sa zmenia na obeť. A tým pádom strácam z filmu akúkoľvek emóciu a iba sa znudene pozerám na nezmyselnú brutalitu. Čo sa písania týka, mám v hlave zombie horor, ktorý, dúfam, raz pôjde von. Inak moje texty často presahujú do magického realizmu alebo krimi so sériovými vrahmi.

Ivan Kučera:

Od detstva mám rád slashery, aj keď na výnimočný už človek natrafi len málokedy. Kedysi som vyhľadával hixploitation. V poslednom čase som si obľúbil folk horor. Na Slovensku je to hororový subžáner, ktorý môže mať geniálne uplatnenie, keďže má perfektné zázemie. Všetky tie naše prastaré tradície, rituály, to je niečo krásne a pritom istým spôsobom mrazivé, desivé a ne jeden raz, hoc samozrejme nie vždy, vykazujúce prvky hororu, mystiky. Ale musí sa to vedieť spracovať. Pamätám si jeden americký horor, v ktorom sa skupina amerických pubertákov dostala na európsky vidiek, stali sa svedkami úplne bežnej

zabíjačky prasaťa a boli z toho šokovaní, pobúrení a znechutení a účastníkov zabíjačky považovali div že nie za kanibalov. Podotýkam, že šlo skutočne o obyčajnú zabíjačku, nebolo v tom nič skryté. Povedal som si: tudy ne, soudruzi.

Pavel Renčín:

Mám rád spíš psychologické drnkání na nervy, než explicitní násilí. Vlastně vůbec neholduju filmovému hororu. Je to asi divné, ale já se u toho prostě strašně lekám. Přestože vím, že tam ta lekačka přijde, jsem schopný urvat řadu sedadel v kině.

Lenona Štiblaríková:

Mám rada príbehy o duchoch, paranormálnych javoch, tajomných miestach, známych tým, že tam zahynuli, alebo zmizli ľudia: katakomby, bunkre, jaskyne, hlboké lesy, prepadliny, pivnice... Rada pozerám filmy o hrdinoch, ktorí sa dostali do zdanlivo bezvýchodiskovej situácie a museli napnúť všetky svoje sily, odvahu a túžbu po živote, aby prežili. Napríklad také horory o ľudožravých zvieratách (medveď, lev, aligátor či potkany), musia mať veľmi dobre vystavaný príbeh a dialógy, aby vo mne dokázali vyvolať pocit strachu, inak pôsobia skôr smiešne a silene, lebo verím, že najkrvilačnejším a najzúrivejším predátorom na Zemi je človek a zvieratá sa mu snažia iba uhnúť z cesty.

Nemám rada horory, ktoré kladú hlavný dôraz na mučenie a bolesť bez toho, aby

tie mali nejaký iný význam, než len ukázať divákovi trhanie mäsa, drvenie kostí či striekajúcu krv.

Čo vás inšpirovalo k napísaniu poviedky, ktorú si môžu naši čitatelia prečítať na týchto stránkach? Predstavte nám ju trochu.

Roman Bílek:

To je pro mě těžké takhle jednoznačně říct. Mám to tak, že v sobě nosím něco, co bych chtěl sdělit. Poté to musím propojit s nějakým motivem, prostředím, postavou, a zvolit si formu, v jaké to chci napsat. Někdy je těžké všechny tyto složky spojit a jednotlivé fragmenty v sobě nosím i několik let. Jindy to zase do sebe zapadne skoro okamžitě. Navíc popsané díly skládáčky nepřicházejí nutně v uvedeném pořadí. Při svém psaní si nechávám i určitou volnost, takže se něco během tvorby může změnit. Co se týče konkrétně povídky *Tři preludy Alexe Drába*, kterou si zde můžete přečíst, tady bylo prvotním impulsem jednoduché zadání, že se musí jednat o horor. Rozhodl jsem se, že nebudu moc experimentovat a rád bych napsal drsnou a brutální žánrovku, zároveň i trochu mysteriózní a tajemnou. Napadlo mě zasadit děj do prostředí věznice. Pak už to šlo ráz na ráz. Ve výsledku si může přečíst příběh bachaře, kterému se začne hroutit svět ve chvíli, kdy se potká s nájemným vrahem odpykávajícím si výjimečný trest.

Peter Derňár:

Pokiaľ ide o prostredie, bol to výlet do Níz-
kych Tatier, počas ktorého som sa s rodi-
nou zatúlal až do Krpáčova. Ozajstný ko-
niec sveta, takmer nepoznačený masívnou
výstavbou. Množstvo krivoľakých ciest,
množstvo dobre skrytých chát obklope-
ných divokou prírodou. Páčilo sa mi tam
a trochu ma to aj desilo. Príbeh je inak na
pohľad veľmi obyčajný. Mama, otec, päť-
ročné dvojčatá, s ktorými však niečo nie je
v poriadku. A na záver bude prekvapenie,
tak to mám rád.

Radoslav Kozák:

No povedzme, že nijaká z postáv v po-
viedke určite v žiadnom prípade nie je
inšpirovaná žiadnou skutočnou osobou
v mojom okolí. (smiech)

V poviedke s názvom *Margita* sa stretá-
vame s Emou – mladým dievčaťom, ktoré
sa rozhodne privyrobiť si pred vysokou
školou ako opatrovatelka detí. Lenže, na-
stane nedorozumenie a agentúra ju pošle
do rodiny za niekým, na koho rozhodne
nebola pripravená. A aby toho nebolo
málo, jej nová zverenkyňa tvorí nerozlu-
čnú dvojicu s desivou bábikou Margitou.

Ivan Kučera:

Bývalú spolužiačku som začal písať pred
rokmi, keď som náhodou natrafil na býva-
lú spolužiačku a tá ma začala mierne stal-
kovať. Našťastie to bolo včas ukončené, ale
videl som, že to nejde dobrým smerom.

Nechcem tvrdiť, že by sa to skončilo ako
v *Myse brôzy*, ale začalo to nepochybne vy-
kazovať nepríjemné kontúry. Skončilo sa
to skôr, než to prekročilo hranice. Odtvedy
som ju nestretol. Samozrejme, v poviedke
Bývalá spolužiačka som sa udalosťou iba
jemne inšpiroval, určite som nezažil také
finále, ako hrdina mojej poviedky.

Pavel Renčín:

Tehdy mňa silne zasáhl prípad Nataschy
Kampusch, rakouské dívky, ktorá bola
osm let väznená a zneužívaná Wolfgangem
Přiklopilem. Kedyž v roce 2006 prí-
pad zmedializován, úplně mňa šokovalo.
Povídka *Jen tančí, nemluví, nespí* vznikla
jako způsob, jak se s tím umělecky vyro-
vnat. I v ní je uvězněná dívka. Představoval
jsem si, jaký by člověk byl, kdyby byl izolo-
ván a koncentrován na jednu jedinou věc.
Že by v ní mohl být opravdu jedinečný...
a jak by ho to změnilo.

Lenona Štiblaríková:

Inšpirovali ma naše lesy. Kedysi mali ľu-
dia z lesov strach, verili, že v nich žijú
magické bytosti – rusalky, víly, vlkodlaci...
ktoré do hlbokých lesov a močarísk láka-
li nevinné obete, kde s nimi mohli robiť
strašné veci. Tak trochu mi je za nimi ľúto.
Akoby les stratil niečo tajomné a magic-
ké, čo z neho robilo výnimočné prostre-
die. Dnes sú všetky stromy, kríky, kvety
a zvieratá popísané, tisíckrát odfotené,
preparované a dopodrobna definované,

lesy sú schodené, vyplienené a musíme ich pred ľuďmi chrániť. Preto chcem aspoň vo svojich snoch, fantázii a občas aj v poviedkach „osídliť“ les bytostami, ktoré ešte nik nepopísal, neuložil ani neodfotil na mobil, pretože stretnutie s nimi neprežil (alebo ak prežil, nechce si ich pamätať). Hrdinom mojej poviedky je mladý hubár, ktorý stretnie v lese záhadnú starenku a tá mu dá poriadne „zabrať“. Ak sa najbližšie ocitnete v lese, skúste si sadnúť na pník alebo na skalu, rozhliadnite sa vôkol seba a predstavte si, že nie ste sami. Kde by mohol číhať pár zvedavých očí? Čo by mohli urobiť cudzie zuby, pazúry či žihadlo? V lese sa aj jedno uhryznutie môže v okamihu zmeniť na boj o život, všetko závisí od toho, kto hryzie a ako ďaleko je pomoc.

Aký hororový koniec by ste nedopriali ani svojmu najhoršiemu nepriateľovi?

Roman Bílek:

Já nikomu prioritne nepřeju nic zlého, ale jsou na světě lidské existence, které kdyby „shořely v pekle“, tak je určitě nebudu litovat nebo za ně truchlit. A povedené hororové (nebo jakékoliv jiné) konce si každý tvůrce nechává v rukávu, protože vymyslet něco podmanivého není až tak jednoduché, jak by se mohlo zdát. Čili buď se nyní spokojíte s konci, které předkládám ve svých povídkách, nebo tady můžu maximálně vyjmenovat závěry, které jsou notoricky známé z knih a filmů, ale ty každý zná...

Peter Derňár:

Taký, ako čakal na hlavného hrdinu na konci prvej *Planéty opíc*. Zistenie, že všetko, ale naozaj úplne všetko, je inak a pravda je v skutočnosti oveľa desivejšia, úplne mimo všetkých jeho racionálnych obáv. Planéta opíc nebol žiaden horor, ale na mňa celý čas pôsobila nesmierne temne, znepokojujúco a strašidelne.

Radoslav Kozák:

Postupné chradnutie bez možnosti zvrátenia. Či už tela alebo mysle. Musí to byť neuveriteľne desivé. A hlavne takýto osud nie je v ničom nadprirodzený, fantazijný, pretože je to pre mnohých ľudí, bohužiaľ, každodenná realita.

Ivan Kučera:

Zješť lečo. Bez klobásy.

Pavel Renčín:

Postupnou ztrátu sama sebe. Třeba ALS.

Lenona Štiblaríková:

Nedávno som narazila na rebríček najviac bolestivých a podivných druhov popravy zločincov v dejinách. Nechápem, odkiaľ ľudia berú toľko nápadov na mučenie a usmrcovanie iných ľudí. Jedným zo spôsobov popravy bolo pevné pripútanie tela k mŕtvole (väčšinou k tomu, koho zločinec zabil) a v takom stave ho nechali zhnúť zaživa, cez rany sa do tela živého dostávali baktérie a hmyz z mŕtvoly a do-

slova ju zožrali zaživa. Ten trestanec sa navyše musel po celý čas pozeráť do tváre svojej obete, ktorá sa pred ním rozkladala, tak tesne boli zviazaní. Trestancovi dávali ešte aj piť, aby žil čo najdlhšie. Prišlo mi to nehumánne, nielen pre toho trestanca, ale aj pre jeho obeť (a pre príbuzných obete). Namiesto rozlúčky a pochovania odsúdili jej telo ešte aj po smrti na ďalšie nedostojné zaobchádzanie. Nerozumiem tomu.

Prezradte našim čitateľom nejaké hororové diela (knihy či filmy), ktoré vás niečím oslovili, zaujali.

Roman Bílek:

Jako za celý život? To by byl asi hodně dlouhý seznam... Poskytnu maximálně nějaký „výcuc“ toho, co mi cvrnklo do nosu za poslední dva tři roky. Z literatury určitě knihy od nakladatelství Medusa – *Tráva a Ta, co jde první* – z klasických věcí *Vrby* Algernona Blackwooda nebo *Sem přichází cosi zlého* od Raye Bradburyho. Ze současné žánrové produkce *Architekt temna* Marka Hautaly, *Sacculina* Philipa Fracassiho, *Dům na tekutých píscích* Carltona Mellicka III. a *Cizinci* Morta Castla. Z tuzemských věcí pak *V rozkvětu* Kristiny Haidingerové, *Hřbitov trpaslíků* Petra Bočka, a abych si přihlál polívčičku i antologie *Bizarro-polis*, kterou jsme s Kristinou Haidingerovou sestavili. Víím o té věci, co smrdí, ale na druhou stranu si jednoduše myslím, že ta knížka se nám fakt povedla, a svědčí o tom i pozitivní ohlasy od fanoušků

a kritiky. Z komisů bych pak vypíchl sérii *Zámek a Klíč* psanou Joe Hillem; a *Fatale*, pod níž je podepsaný Ed Brubaker. Nejde nezmínit skvělé mangy *Spirála*, *Ryby*, *Tomie* a *Balónky oběšenců*, které má na svědomí Džundži Itó. A hlavně jsem upřímně rád, že jsou tady a teď nakladatelství jako zmíněná Medusa, nebo Carcosa, Golden dog, Gnóm, či edice Fobos. Co se týče filmů, napadá mě španělsko-netflixovská *Díra*, folk hororový *Slunovrat*, *Doktor Spánek* od Stephena Kinga, komorní herecký koncert *Maják*, supermanovsky bizarní *Syn temnoty*, jihokorejský *Telefon*, artově neuchopitelná *Gaia* a kanadská sci-fi jízda *Freaks*. Snad se těm, co dají na má doporučení, bude alespoň něco líbit, a neusmaží můj vkus plameny zášti.

Peter Derňár:

Nedávno som si druhýkrát prečítal *Ruiny* od Scotta Smitha. Nevieťm prečo, ale práve táto kniha vo mne celé roky ostáva, hoci si dobre pamätám, akých trápnych sa mi pri prvom čítaní zdalo úvodných 50 či 100 strán. Obyčajný hlúpučký príbeh, žiaden virtuózný jazyk... máličko chýbalo a bol by som ju odložil. No a vidíte, teraz ju každému odporúčam. Pokiaľ ide o filmy či seriály, totálne mrazivé je pre mňa čokoľvek od Davida Lyncha. Ja viem, nie sú to horory v pravom slova zmysle, ale už pár minút *Mestečka Twin Peaks* ma vydesilo viac než šaškovanie nejakých upírov, duchov či spomínaných zombíkov. Ako ste

zrejme práve teraz pochopili, ja nie som úplne klasický fanúšik hororov, mám skôr rád mix žánrov, príbehy korenené hororovými prvkami. Rovnako som namixoval aj moje knihy *Škrabot*, *Kladivo* a *Adam a Eva*.

Radoslav Kozák:

Ne rád to robím, pretože sa mi často stáva, že sa neviem trafiť iným do vkusu. Ten môj je asi dosť špecifický. Tiež to záleží na preferovanom subžánri. Ale predsa skúsím. Čitateľom by som odporučil knihu *Survivor (Program pro přeživší)* od Chuckyho Palahniuka. Je to skutočne nepríjemná kniha o veciach, ktoré sa vám dokážu zavítať pod kožu. Alebo ak hľadáte skôr hororovú zábavu, v poslednom čase ma oslovil Joe Hill, tak by som vybral napríklad jeho *Heart-Shaped Box (Oblek mrtvého)*.

Ivan Kučera:

Nebudem konkrétny, ale vo všeobecnosti poviem, že mi v posledných rokoch robí radosť knižný horor. Konečne sa k nám začína presekávať nová generácia typu Fracassi, Barron a mnohí ďalší, ktorých k nám dostávajú české vydavateľstvá Golden Dog, Medusa, Gnóm! alebo Carcosa.

Pavel Renčín:

Já mám rád takovou hororovou klasiku. Hlavně starší Kingovky – skvělé *To*, *Carrie*, *Řbitov zvířátek*, *Misery* a podobně. Také Barkerovy povídky. Z těch filmových mám nakoukané také spíš starší fil-

my, pokud bych si měl vybrat jeden z nich, tak určitě *Vetřelec*.

Lenona Štiblaríková:

Netradičným námetom a spracovaním, hudbou aj napínavou atmosférou ma zaujal kórejský seriál *Squid Game*. Téma krvavej reality šou pre pobavenie davu už bola niekoľkokrát s rôznym úspechom spracovaná (vivat *Running man* so Schwarzeneggerom!) a zrejme scenáristi svoje nápady nevyčerпали, lebo je naplánovaná aj druhá séria tohto seriálu. Ulahodila mi ešte ďalšia ázijská pochúťka – *Incantation* – tchajwanský horor o klatbe a o snahe vymaniť sa z nej. Z knižných novínok vrelo odporúčam zbierku krátkych hororov s temnou atmosférou: *Slovenské temno* (vydalo vydavateľstvo Hydra) alebo aj knižku od Nadi Vojtekovej: *Z krajiny tieňov*, mimochodom, jej poviedka *Kufor* tiež rozvíja tému nezvyčajnej reality šou. Vidno, že reality šou sú pre mnohých divákov skôr desivým predstavením než zábavou (hoci, ako pre koho). Nadine poviedky sú mrazivé, dusivé a občas znepokojujúce ako opakované klopanie na dvere vsmírnej stanice.

CHARON

**ĎALŠIE ČÍSLO VYCHÁDZA
1. 4. 2024!**